

ოლე

მწერალთა ასოციაცია
„ლიტერატურული კახეთის“ გამოცემა

The Literary Magazine OLE

ჟურნალი გამოდის 2004 წლის ივნისიდან
ISSN 1512-3995

ოლე – ბრყენა, გინა მოგრძე ტყე ველთა შუა
სულხან საბა

ოლე – ახომი საჩრდილობლად დატოვებული
ხე
ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი

ოლე – გიორგი ლეონიძის პოეტური შედევი

მთავარი რედაქტორი
აკაკი დაუშვილი

რედაქტორები

ფარნა რაინა
ნუნუ ძამუკაშვილი

მხატვრული რედაქტორი
სოფიო ჭელიძე

მისამართი: 2200 თელავი
ერეკლე II-ის გამზირი №6
III სართული
მობ: 555 46 44 29
მწერალთა ასოციაცია
„ლიტერატურული კახეთი“
მობ: 558 48 24 80

„ოლეს“ რედაქციაში შემოსული მასალა
არ რეცენზირდება და ავტორს არ უბრუნდება

მასალების გამოგზავნა შეგიძლიათ
ელექტრონული ფოსტით
E-mail: akakidau@mail.ru

ჟურნალ „ოლეს“ წინა ნომრების წაკითხვა
შეგიძლიათ საქართველოს პარლამენტის
ეროვნული ბიბლიოთეკის საიტზე www.nplg.gov.ge —
ციფრული ბიბლიოთეკა „ივერიელის“
ვებგვერდზე.

ჟურნალი „ოლე“ გამოიცემა თელავის მუ-
ნიციპალიტეტის მერიის (მერი ბატონი **შოთა**
ნარეკლიშვილი, მერის პირველი მოადგილე
ბატონი **გიორგი თუშიშვილი**) მხარდაჭერით.

ჟურნალ „ოლეს“ საიუბილეო ნომრის გამოცემაში
განუული თანადგომისათვის უღრმეს მადლობას მოვას-
სენებთ შ.პ.ს. „სერპანტინის“ დირექტორს ბატონ **ზურაბ**
ფეიქრიშვილს.

მარტი, ივნისი, სექტემბერი, დეკემბერი № 2, (41), 2019

გამოდის სამ თვეში ერთხელ

„ოლე“ ლიტერატურული ჟურნალი

შინაარსი

ჟურნალი „ოლე“ – 15

2. მილოცვაძი. ირაკლი ქადაგიშვილი, როინ მე-
ტრეველი, შოთა ნარეკლიშვილი, თემურ ჩალაბაშ-
ვილი, არჩილ თხლაშიძე, ბალათერ არაბული, ვანო
ჩხიკვაძე, ფიქრია ყუშიტაშვილი, დავით თედორა-
ძე, ავთანდილ ყურაშვილი, ავთანდილ ბერიძე,
გიზო თავაძე, ზაალ ბოტკოველი, რეზო ადამია.

**ალექსანდრე პუშკინის ერთი ლექსის 50
ქართული თარგმანი**

8. ალექსანდრე პუშკინი. „მე თქვენ მიყვარდით...“
ლექსი

მაყვალა გონაშვილი იუზილარია

20. ზარნა რაინა. ლექსი

21. ზაალ გოტკოველი. ცისარტყელების ბინადარი

ქსსა

28. რეზო ადამია. ნიკო ფიროსმანაშვილი და ივანე
კეკეუა

მხატვრული ლიტერატურა

42. ზარნა რაინა. კატრენები

69. ლანა მანველი. ნათესავი. მოთხრობა

71. მარიამ კოზმანიშვილი. ლექსები

74. ვაჟა ოთარაშვილი, აპა კვანტალიანი.

პოეტური დუეტი. ლექსები

78. როლანდ გიორგაძე. დისო, დისო... რომანი

83. ნინო ძამუკაშვილი. ლექსები

85. ნინო არსენაშვილი. ჩემი სამშობლო.

ლირიკული პოემა

88. თინათინ მრალაშვილი. მინიატურები

91. ნუნუ ძამუკაშვილი. საბავშვო ლექსები

ბავშვობის ერთი ეპიზოდი

95. როინ ჭიკაძე. ტკბილ-მწარე ბავშვობის
სიკეთიანი დღეები

97. ზადრი სულაძე. ფიქრი

99. მაია ღიაკონია. ნათელა

თარგმანი

101. იური გუნიდა. ზღვაოსანი სინდბადი. მოთხრობა

კულტურული ცხოვრების ქრონიკა

104. გურამ ღონანაშვილი – 80

**104. მხატვარ სერგო ასლანიშვილის საიუბილეო
ღონისძიება**

გარეკანის პირველ გვერდზე

სოფიო ჭელიძის ნახატი

დაიბეჭდა

გამომცემლობა „მარილიანში“

მეამაყებით

მინდა ჩემი ღრმა პატრივისცემა გამოვხატო ლიტერატურულ ჟურნალ „ოლე“-ს შემოქმედებითი გუნდის მიმართ. მისასალმებელია, რომ ჟურნალის დაარსებიდან 15 წლისთავზე მერგო პატივი, ჩემი გულწრფელი დამოკიდებულება გამომეტყველო თითოეული იმ ადამიანის მიმართ, ვინც უდიდესი ენთუზიუზმითა და რუდუნებით დგანან ქართული სიტყვის სამსახურში და ენერგიას არ იშურებენ საზოგადოების ლიტერატურასთან დაახლოების საქმეში. ვულოცავ „ოლე“-ს თითოეულ თანამშრომელს, რომელიც უშურველად იღწვის და ერთგულად ემსახურება ქართული ლიტერატურული ჟურნალის შექმნას. მეამაყებით და გისურვებთ კიდევ მრავალი საიუბილეო თარიღი გეზეიმოთ შემოქმედებით საქმიანობაში.

ირაკლი ქადაგიშვილი

კახეთის მხარეში სახელმწიფო რწმუნებული

წარმატებებს ბისურვებთ

თხუთმეტი წელია თვალყურს ვადევნებ (ცხადია ვკითხულობ) ლიტერატურულ ჟურნალებში მეტად საინტერესოდ გამორჩეულ გამოცემას, რომლისთვისაც ლამაზი სახელი „ოლე“ დაურქმევიათ.

„ოლე“ მწერალთა ასოციაციის „ლიტერატურული კახეთის“ გამოცემაა. აქ საინტერესოდ არიან წარმოდგენილი კახელი მწერლები, თუმცა აქვე მინდა აღვნიშნო, რომ ჟურნალი არ არის მხოლოდ რეგიონული; არა, იგი ზოგადქართულია. რედაქცია ახერხებს, რომ წარმოადგინოს ზოგადი მასალა, ძირითადი ადგილი დაუთმოს მწერლობას; წარმოაჩინოს ახალი სახელები და გააცნოს სრულიად საქართველოს. ჟურნალი ბეჭდავს თარგმანებს, ინფორმაციასა და რეცენზიებს; წერილებს სხვადასხვა საკითხებზე. „ოლე“ სრულიად დამსახურებულად ქართველი მკითხველის ყურადღების არეალში მოექცა.

ერთი სიტყვით, გასული თხუთმეტი წელი ჟურნალმა მაღალი ღირსებით გაატარა. ბარაქალა მის შემქმნელ კოლექტივს.

გულწრფელად ვულოცავ ჟურნალ „ოლეს“, მის მთავარ რედაქტორს, მთელს რედაქციას დაარსებიდან თხუთმეტი წლის იუბილეს. ვისურვებ, რომ წარმატებები იყოს ლიტერატურული ჟურნალის მარადიული თანამგზავრი.

როინ მეტრეველი

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკადემიკოსი

ბილოცავთ!

ადგილობრივი თვითმმართველობა მუდამ ზრუნავდა ლიტერატურული პროცესების განვითარებაზე თელავის მუნიციპალიტეტში. ამის ნათელი დასტურია მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურული კახეთის“ უკვე ტრადიციად ქცეული, ნაყოფიერი თანამშრომლობა თელავის მუნიციპალიტეტის მერიასთან, რაც გამოიხატება როგორც ერთობლივ ღონისძიებებში, ასევე ჟურნალ „ოლე“-ს წარმატებულ ფუნქციონირებაში. ეს არის ჟურნალი, რომლის მეშვეობით მკითხველი ეცნობა როგორც აღიარებული პოეტების, მწერლების, პუბლიცისტებისა და საზოგადო მოღვაწეების ნაშრომებს, ასევე ახალ სახელებს, რადგან ჟურნალმა „ოლე“ არაერთ ნიჭიერ ახალგაზრდას გაუკვალა გზა ლიტერატურაში.

თელავის მუნიციპალიტეტის მერიის სახელით მინდა მივულოცო დაარსებიდან 15 წლის იუბილე ჟურნალ „ოლე“-ს სარედაქციო კოლექტივს, მის თითოეულ ავტორსა და მკითხველს, ვისთვისაც ძვირფასია ლიტერატურა და ვუსურვო ახალი, საინტერესო პუბლიკაციები და ერთგული მკითხველის სიმრავლე.

შოთა ნარაკლიშვილი

თელავის მუნიციპალიტეტის მერი

„ოლეს“

ძვირფასო მეგობრებო!

დიდი სიყვარულით გილოცავთ თქვენი მშვენიერი ჟურნალის დაარსების მე-15 წლისთავს.

თქვენი ჟურნალი ერთი ხელის თითებზე დასათვლელ თანამოდმესთან ერთად ოაზისად იქცა უდაბნოდ ქცეულ ჩვენს სათაყვანებელ სამშობლოში მათთვის, ვისთვისაც ძვირფასია ქართული სიტყვა, ქართული სულიერება, ყოველივე ის, რამაც შეგვანარჩუნებინა ჩვენი ეროვნული თვითმყოფადობა.

ჟურნალი „ოლე“ მართლაც რომ ახოში საჩრდილობლად დატოვებული ხეა თელაველი ლიტერატორებისთვის, განსაკუთრებით კი ახალგაზრდა შემოქმედთათვის, რომლებიც ახლა იწყებენ მწერლური, ნარეკლიანი გზით სიარულს.

როგორ შეიძლება მადლიერების გრძნობით არ მოვიხსენიო „ოლეს“ შემოქმედებითი კოლექტივის თითოეული წევრი, განსაკუთრებით კი ჟურნალის მთავარი რედაქტორი აკაკი დაუშვილი, რომელიც მონამებრივი ერთგულებით ეზიდება მის წილ ჯვარს და ყველაფერს აკეთებს საიმისოდ, რათა კახთა სატახტო ქალაქში ქართული სიტყვის პრიმატი ბატონობდეს.

უფალს ებარებოდეთ, ჩემო ძვირფასებო!..

თამარ ჩალაგავილი

საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე

გულითადად გილოცავთ

„ლიტერატურა ხალხის ჭკუა, ხალხის გონება, გრძნობა, ფიქრი და ჩვეულებაა,“ – წერდა ილია ჭავჭავაძე. ხალხის გონება და ფიქრი კი, მართლაც არასოდეს ცდება – ლიტერატურა საზოგადოების ფორმირების ერთ-ერთი ძლიერი ინსტრუმენტია. ის ერის ტკივილის, მისი მწუხარების, ერთმანეთთან ჩვენი სათქმელის ჩამოყალიბების შეუცვლელი შესაძლებლობაა.

სწორედ ლიტერატურის სიყვარულმა გააერთიანა, ჩვენს ქალაქში, „ლიტერატურული კახეთის“ გარშემო შემოკრებილი მწერლები, რომლებიც უკვე 15 წელია ჟურნალ „ოლეს“ გამოსცემენ. მისი შინაარსის, ლიტერატურული ნაწარმოებების, პუბლიცისტური წერილების გაცნობისას, თვალსაჩინო ხდება, რატომ ჰქვია ჟურნალს გიორგი ლეონიძის გენიალური ლექსის სახელი. ჟურნალის გამომცემლებს უყვართ საკუთარი მკითხველი, აფასებენ და პატივს სცემენ ყველა გემოვნებისა და ინტერესის ადამიანს, გზას უკაფავენ ლიტერატურაზე შეყვარებულ ახალგაზრდებს. თხუთმეტი წელი ისტორიისათვის თვალის ერთი დახამხამებაა, ლიტერატურული გამოცემისათვის კი მთელი ეპოქა. როგორც თანამედროვე ეპოქის პირუთვნელი შემფასებლები მნიშვნელოვან როლს ასრულებთ სამოქალაქო საზოგადოების განვითარების პროცესზე. გისურვებთ, რომ დიდი ხნის განმავლობაში ისმოდეს თქვენი ხმა და შეგეტანოთ თქვენი წვლილი ქვეყნის განვითარებაში.

მიიღეთ ჩემი გულითადი მილოცვა იმ ადამიანის სახელით, რომელსაც ლიტერატურა ძალიან უყვარს.

პატივისცემით,

არჩილ თსლაშია

თელავის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე

პულოცავთ!

5 წელი შეუსრულდა მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურული კახეთის“ ჟურნალ „ოლეს“, რომელიც ერთ-ერთი გამორჩეული გამოცემაა და ემსახურება არამარტო კახეთში მცხოვრებ მწერლებს, ხელოვანებს, ლიტერატურის მოყვარულებს, არამედ ეს ჟურნალი სრულიად საქართველოს ლიტერატურულ-კულტურულ ცხოვრებას წარმოაჩენს მთელი თავისი მრავალფეროვნებით, რაც, ჩვენი აზრით, მისი მთავარი რედაქტორის, ცნობილი პროზაიკოსისა და მთარგმნელის აკაკი დაუშვილის და მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურული კახეთის“ თავმჯდომარის, შესანიშნავი პოეტის ფარნა რაინას დამსახურებაა. ჟურნალში შესვდებით საინტერესო რუბრიკებს: „სარწმუნოება“, „მხატვრული ლიტერატურა“, „დოკუმენტური პროზა“, „წერილი რედაქციას“, „თარგმანი“, „მწერლის სიტყვა“, „ესსე“, „წერილები“, „განსხვავებული თვალსაზრისი“, „კულტურული ცხოვრების ქრონიკა“ და სხვა, სადაც შეგიძლიათ გაეცნოთ, როგორც პოეზიას და პროზას, ასევე ლიტერატურულ-სამეცნიერო ხასიათის ტექსტებს, ახალგაზრდა მწერლების შემოქმედებას, კახეთის ლიტერატურულ-კულტურულ-საზოგადოებრივი ცხოვრების ამსახველ წინრილებს.

საქართველოს მწერალთა კავშირი და ჟურნალი „ცისკარი“ ჟურნალ „ოლეს“ თანამშრომლებს, გულშემატკივრებს, მკითხველებს, ჟურნალის მხარდამჭერებს და თანამდგომებს (ჟურნალის დაფინანსებისთვის განსაკუთრებული მადლობა უნდა მოვახსენოთ თელავის მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობას) ულოცავს ამ ღირსშესანიშნავ თარიღს და ვუსურვებთ, კვლავაც ერთგულად ემსახუროს თავის ულამაზეს კუთხეს – კახეთს და სრულიად საქართველოს!

პატივისცემით,
ბალთიარ არაბული

პოეტი, საქართველოს მწერალთა კავშირის თანათავმჯდომარე,
ჟურნალ „ცისკრის“ რედაქტორი

4

15 წლის მზეჭაბუკი

ჟურნალი „ოლე“ თხუთმეტი წლის შესრულებულა!

ქართული მწერლობის ქომაგი თელავიდან აშველებს თავის ღონიერ ბანს ჩვენს ლიტერატურას და მეციხოვნესავით ფხიზლობს ქართული სიტყვის სადარაჯოზე.

თხუთმეტი წელი ბევრი არ არის, მაგრამ ჟურნალმა „ოლემ“ უკვე მოასწრო დაბრძენება და მის გარეშე წარმოუდგენელია დღევანდელი სალიტერატურო პერიოდიკა.

ჟურნალის გამოცემაზე მზრუნველმა ადამიანებმა იციან – არცთუ იოლად სავალი გზებით მოვიდა დღემდე „ოლე“. მასაც ისევე უჭირდა, როგორც უჭირს მთელ ქართულ კულტურას, ნამდვილ ქართულ მწერლობას. გმირობის ტოლფასია მთავარი რედაქტორის აკაკი დაუშვილისა და ჟურნალის სარედაქციო საბჭოს წევრების თავდადება!

მჯერა ღვთისა და კაცის შენევნით, არც ამის შემდეგ ჩაიმუხლებს თხუთმეტი წლის მზეჭაბუკი.

ვულოცავ „ოლეს“ შემოქმედებით კოლექტივს მოკრძალებულ იუბილეს – ვინც, სულს უბერავს, რათა ჟურნალის დანთებული ცეცხლი არ ჩაინავლოს და ჩვენი სათაყვანო თელავიდან გაათბოს ქართული ლიტერატურის გულშემატკივარი.

ვანო ჩხიკვაძე

ეროვნული პრემიის ლაურეატი

გამორჩეული ხელწერის ჟურნალი

ჟურნალ „ოლეს“ 15 წელი შეუსრულდა და მაქვს პატივი, როგორც ერთმა რიგითმა მკითხველმა, რომელსაც კარგად ახსოვს მისი დაბადება, (და ზოგჯერ ავტორმაც, რომელსაც გულლიად უთმობენ ჟურნალის ფორმატს ნებისმიერი პუბლიკაციისათვის!) მივულოცო მას ეს ღირსშესანიშნავი თარიღი!

არსებობის 15 წელი თავისთავად უკვე ნიშნავს უამრავ საინტერესო ავტორსა და მკითხველს, პუბლიკაციასა და გამომხაურებას, ლექსს, პროზას, ჩანახატს, ესსეს, მოგონებას, კრიტიკულ სტატიასა თუ სამეცნიერო კვლევას, მილოცვასა და მიძღვნას. ჟურნალ „ოლეს“ უკვე თავისი გამორჩეული, ჩამოყალიბებული ხელწერა აქვს და საკუთარი ერთგული მრევლიც შემოუკრებია იმ ტაძარში, სადაც საკუთარი ქურუმებიც ჰყავთ და ჟამთაღმწერლებიც, მომლოცველნიც და მსახურნიც, აქ ძლიერ უყვართ ლიტერატურა და იციან მისი ფასი, სადაც უხმაუროდ, მოკრძალებით, უპრეტენზიოდ და საქმიანი ფუსფუსით ქმნიან ლიტერატურულ მატეანეს კახეთში, და განსაკუთრებით, თელავში, სადაც მოელიან და ახარებთ ჟურნალის ყოველი მომდევნო ნომრის დასტამბვა. აქ სახვითი ხელოვნებისა და სხვა სახელოვნებო ამბებისთვისაც იცლიან და გამორჩეულად უყვართ კეთილი სიტყვა, ზოგჯერ, აღმატებული ეპითეტი, ქათინაური, ხოტბაც კი, ის, ერთი სიტყვით, ყველა ის „კონტრაბანდული“ პროდუქტი, რაც ასე დეფიციტური გახადა ყოველდღიურმა რუტინამ და თანამედროვე „ყოფის აუტანელმა სიმსუბუქემ“...

ვუსურვებ ჟურნალ „ოლესა“ და მის სულისჩამდგმელთ წარმატებას, მკითხველისა და გულშემატკივარის სიმრავლეს და ახალ სახელებს, რათა კიდევ დიდხანს იმრიალოს და იხმაუროს დიდი გოგლას ნაკვალევზე ამოზრდილმა „ახოში საჩრდილობლად დატოვებულმა ხემ!“

ფიქრია ყუბიტაშვილი

თელავის მერიის კულტურის, განათლების, სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამსახურის უფროსი

გილოცავთ ჟურნალის საიუბილეო თარიღს

ბატონო ფარნა,
ბატონო აკაკი,

ვფიქრობ, არავის გაუკვირდება თუ ვიტყვი, რომ საქართველოს ფარიც და ჯაჭვის პერანგიც აღმოსავლეთში კახეთი, ხოლო დასავლეთში აჭარა იყო. ამ ორ განაპირა კუთხეზე მოდიოდა მთელი სიმძიმე სამშობლოს დაცვისა. მიუხედავად ამ უზარმაზარი ფუნქციისა ეს კუთხეები, განსაკუთრებით კი კახეთი ქართული ლიტერატურისა და კულტურის ჭაპანს ეწეოდა.

ცხოვრებაში ბევრი რამ ხდება უცნაური. ახლო წარსულში, ოთხმოცდაათიანი წლებიდან მოყოლებული, ყოვლის და ყველაფრის ნიველირება როცა ხდებოდა, შეწყდა გამოცემები ჩვენი უსაყვარლესი ლიტერატურული ჟურნალ-გაზეთებისა. ზოგიერთი მათგანი დღესაც განისვენებს და ამ დროს თელავში, ერეკლე მეფის სატახტო ქალაქში, მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურული კახეთის“ თაოსნობით ფუძნდება ჟურნალი „ოლე“. მას შემდეგ 15 წელი გავიდა. „ოლე“ უნაკლოდ ასრულებს თავის დანიშნულებას. ის არა მარტო კახეთის, არამედ სრულიად საქართველოს ლიტერატურული ცხოვრებით ცხოვრობს და მკითხველს აცნობს და აყვარებს ქართულ პოეზიას, პროზას, კახეთს ტკივილიანი წარსულითა და დღევანდელით.

ჩემო ძვირფასო კოლეგებო, გულწრფელი სიყვარულითა და პატივისცემით გილოცავთ ჟურნალის საიუბილეო თარიღს. დარწმუნებული ვარ „ოლე“ ყველა დროში უნაკლოდ და უხინჯოდ შეასრულებს თავის ფუნქციას. მე კი როგორც კახეთზე შეყვარებული ერთგული მკითხველი მიგულეთ თქვენს გვერდით.

დავით თაღორაძე

საქართველოს მწერალთა შემოქმედებითი
კავშირის აჭარის ორგანიზაციის თავმჯდომარე

თანამებრძოლი მზეჭაბუკი

გვიხარია, რომ „ოლე“ თავის ფურცლების გვილოში ადგილს უთმობს არა მხოლოდ ჩვენი ბარაქიანი მხარის, უმშვენიერესი კახეთის მკვიდრ მწერლებს, არამედ საქართველოს ნებისმიერ კუთხეში მცხოვრებ ნიჭიერ მოკალმეთაც, ეს კი ის გზაა, რაც ასე სჭირდება ნებისმიერი ჟურნალის სახელსა და საყოველთაობას, სჭირდება იგი თავად მწერლების ზრდა-განვითარებასაც...

მადლობა ეთქმის კახეთის მხარის დიდ-პატარა ხელმძღვანელობას, ასე რომ ესმით, ქართული მხატვრული სიტყვის ხელისშეწყობის მნიშვნელობა... უამისოდ ჩვენთანაც, მთლად გაუსაძლისობა იქნებოდა...

„ოლე“ ახლა 15 წლის ნამდვილი ქართული დიდებული ჟურნალია და რა იქნება იგი მაშინ, როცა „განთიადივით“ 132 წლის გახდება... ნეტავი, იმ დროს, იმ მწერლებს, იმ რედაქტორებსა და იმ საქართველოს (2136 წელი)...

მრავალჭამიერ „ოლეს“, მშობლიურ მწერლობას და ჩვენს მამულ-დედულს!

ავთანდილ ყურაშვილი

ჟურნალ „განთიადის“ მთავარი რედაქტორი

ამ სიყვარულით გეველოთ!

საქართველოში თითქოს მინავლდა ეგრერიგად აღტყინებული პატრიოტული სულისკვეთება, თითქოს ყავლი გაუვიდა ზნეობას, მორალს... მაგრამ დიდი ილიას გაკვალული გზით გვირავს იქით მაინც დაჟინებით ილტვის ქართველი კაცი და ეს ლტოლვა მარადიული სინათლის ძიებაშია, რადგან იცის, სანთელ-საკმეველი თავის გზას არ დაკარგავს.

ქართველი ერი ბევრჯერ დაცემულა და მკვდრეთით აღმდგარა, ვითარცა ლაზარე... მაგრამ მთავარი ისაა, რომ ქართული სული, სალი კლდესავით შეუვალა, ფოლადივით იწრთობა და გადაშენება არ უწერია....

ქართული სულიერების სადარაჯოზე კი, როგორც ყოველთვის, ამჯერადაც ერთგულ მეციხოვნედ დგანან ქართველი მწერლები და პოეტები, – ჩვენი სალიტერატურო გამოცემები. ისინი თავიანთი „სულის პური“ კვებავენ და უანგარო სამსახურს უწევენ ქართველ ერს, რამეთუ ერის ხსნა იმ მრავალსაუკუნოვან ტრადიციებშია, რაც ქართულ კულტურაშია გამობატული.

ჩვენი სულიერების დიდ ჭაპანს, მათთან ერთად, ჩვენი საყვარელი იუბილარი ჟურნალი „ოლე“ 15

ნელია უდრტვიწველად ეწევა და ღირსეულად აგრძელებს იმ დიდ ტრადიციებს, რაც კახეთმა შესძინა სრულიად საქართველოს.

ჟურნალი „ოლე“ მართლაც გამორჩეული, მრავალფეროვანი და ორიგინალური გამოცემაა, რომელიც სწორედ იმ დიდ მამულიშვილურ საქმეს აკეთებს, რომელიც ესოდენ სჭირდება დღევანდელ საქართველოს. ამ ჟურნალში დაბეჭდილ ავტორთა გულისთქმა, მთელი კახეთის და, მე ვიტყვოდი, სრულიად საქართველოს გულისთქმაა; ჭეშმარიტად ეროვნული სულით დამუხტული ჟურნალის თითოეული ნომერი, ქართული კულტურის დიდი შენაძენია, რომელიც დროს უსათუოდ გაუძლებს და მომავალ თაობებს სულიერ საზრდოდ გაჰყვება.

ძვირფასო კოლეგებო, ბევრს ციდან ჩამოყრილი მანანები ჰგონია ჟურნალის გამოცემა, მაგრამ რამდენ შრომას, უძილო ღამეს იტევს, ეს ბევრმა როდი იცის. სწორედ ამიტომ, თქვენი დიდი ღვაწლის საფასურად, მიიღეთ ჩვენი გულწრფელი მილოცვა და ღმერთმა ჰქნას, 15 კი არა, 150 წელი ისეთივე შემართებით გამოდიოდეს ჟურნალი „ოლე“, როგორი შემართებითაც ამჟამად გამოდის, – არც ღირსეული შემოქმედები მოგკლებოდეთ და არც ერთგული მკითხველები.

განსაკუთრებული სიყვარულით ვლოცავ ჟურნალის სულისჩამდგმელსა და დიდ პოეტს, ჩვენს ერთგულ მეგობარს, ფარნა რაინაულს, მთავარ რედაქტორს, შესანიშნავ მწერალსა და მთარგმნელს აკაკი დაუშვილს, სარედაქციო საბჭოს თითოეულ წევრს და გვჯერა, თქვენი ასეთი დამოკიდებულებით კვლავაც შეძლებთ მომავალში საქვეყნო საქმეების კეთებას.

გლოცავთ, გვეიმედებით.

დიდი სიყვარულით, მეგობრობით,

აპთანელი ბერიძე,

გაზეთ „ლიტერატურული მესხეთის“ მთავარი რედაქტორი

„მწვანეყვავილა“ გილოცავთ!..

ჟურნალი ძეგლია!..

მითუფრო, კარგი ჟურნალი.

15 წლის გამხდარა „ოლე“, რომელიც კახეთის გულისგულში, თელავში იშვა და დღემდე, მთელი საქართველოს ჟურნალად იქცა.

გულსიფანცქალით ელოდები ჟურნალის ახალ ნომერს, როცა იქ, შენი ლექსი თუ მოთხრობა გეგულვის და ეს გულისფანცქალი მე არაერთგზის განვიცადე.

ჩემს ბიბლიოთეკას ამშვენებს „ოლეს“ ნომრები (სხვადასხვა წლების).

ვულოცავ ჟურნალ „ოლეს“ რედაქტორს, შესანიშნავ მწერალს და ადამიანს – აკაკი დაუშვილს თხუთმეტწლიან იუბილეს, ვულოცავ: რედაქციას, ავტორებს, დამფინანსებლებს, გულშემმატკივრებს, მკითხველებს.

ჩემო აკაკი, ჟურნალი „მწვანეყვავილა“, იმერეთიდან, ალავერდს გადმოდის „ოლესთან“!..

პატივისცემით **ბიჭო თაყაი**

ჟურნალ „მწვანეყვავილას“ მთავარი რედაქტორი

„ოლე“ – სულთა ჩვენთა საჩრდილოპელი

15 წლისა გამხდარა „ოლე“, კახთა სატახტო ქალაქში გამომავალი სალიტერატურო ჟურნალი.

თხუთმეტი წელი თითქოს არც ისე ბევრია, თითქოს საყმაწვილო ასაკია, მაგრამ ვინც ჩვენი ქვეყნის — ქრისტესავით ჯვარცმული ქვეყნის ბოლო წლების ისტორია იცის, მიხვდება, თუ რა ჯოჯოხეთურ გზას გამოივლიდა ქართული სულიერების ქურაში გამოწრთობილი ეს ჟურნალი თელაველი და არამარტო თელაველი მწერლებისა.

„ოლემ“ თითქმის შეუძლებელი შეიძლო. გაუძლო ყველანაირ ზენოლას, არ აჰყვა იაფფასიანი პოპულარობის მოპოვების ცდუნებას და ერთგული დარჩა იმ ტრადიციას, რომელიც საქართველოს წმინდა ილია მართალმა დაუტოვა სამოქმედო პროგრამად — მამული, ენა, სარწმუნოება.

როგორ შეიძლება ღრმა მონივნებისა და პატივისცემის გრძნობით არ მოვიხსენიოთ „ოლეს“ შემოქმედებითი კოლექტივი, პატივისცემით არ მოვიხსენიოთ ჟურნალის მთავარი რედაქტორი აკაკი დაუშვილი,

რომელიც მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურული კახეთის“ ხელმძღვანელთან, ბატონ ფარნა რაინასთან ერთად შეუძლებელს აკეთებს და არამარტო თელაველებს, არამედ სრულიად საქართველოსაც არ აკლებს სულიერ საზრდოს.

მათი შემართებით, ვაჟკაცობით, შეუდრეკლობით, მუხლჩაუხრელობით აღტაცებულს მხოლოდ ამის თქმა შემიძლია:

ბარაქალა, ჩემო კარგო ადამიანებო, თქვენს ქართველობას, თქვენს დიდ ქართველობას, ჩემთვის თქვენ მართლაც რომ საქართველოს, ქართული მწერლობის, მისი წარსულისა და აწმყოს მეციხოვნეები ხართ, ის მეციხოვნეები, რომლებიც ხშირად შიშველი ხელებით, მაგრამ რწმენით, ძარღვებში აფეთქებული ქართული სისხლით აგურ-აგურ აშენებთ იმ დიდებულ ნაგებობას, რომელსაც ჩვენი საესავი სამშობლოს მომავალი ჰქვია.

ღმერთი შეგენით ამ დიდ საქმეში და თუ ერთი რიგითი ჯარისკაცი დაგჭირდათ ამ უთანასწორო ომში, თქვენს გვერდით მიგულეთ.

ზაალ ზოტაძე,

საქართველოს მწერალთა კავშირის
საორგანიზაციო განყოფილების უფროსი

თხუთმეტი წლისაო ჟურნალი „ოლე“!

ჩვენი ეროვნული განძის – კახეთის ღრმა ქართული განუმეორებელი კოლორიტი ღმერთივით აღიქვა და ფერწერად ჩამოასხა გენიალურმა ფერმწერმა ნიკო ფიროსმანაშვილმა; ამ მხატვრულ საოცრებათა კუთხეს თავის დროს მოველინენ მსოფლიო დიდების ტენორი ვანო სარაჯიშვილი, მრავალწლიანი, სათუთად შენახული კახური ღვინოსავით ტანინ-არომატიანი გოგლა ლეონიძე და ჯერ კიდევ მზეს შემციმციმე მნიფე მტევანი, მწერალი გურამ რჩეულიშვილი. მათ გვერდითაა საერთაშორისო მნიშვნელობის რამდენიმე მეცნიერი, ფილოსოფოსი, ასტრონომი, მედიკოსი და სწავლული.

ცისფერი ოკეანის ზედაპირზე ლაღად მოსეირნე საკვირველი გემების გვერდით მოულოდნელად გამოისეირნა შინდისფერმა, სპილოსძვლისფერ აფრიანმა ჟურნალ-ნავმა, ლიტერატურულმა „ოლემ“; თხუთმეტი წელია, შეიტანა და შეაქვს სრულიად განსხვავებული ელვარება, რითაც კახეთისა და სრულიად საქართველოს უნიჭიერეს ხელოვანთ ვარსკვლავეთურად ასეირნებს ლაჟვარდოვანი, თავისუფალი ღია ცის ქვეშ და ჟურნალის ავტორები, მთავარი რედაქტორისა და რედაქტორთა მენინავეობით, უკვე საქვეყნოდ დაფასებულ-ცნობილნი არიან. ვინძლო, ამ მადლიანმა აღმანახმა მომავალში გენიები აღმოაჩინოს, თუმცა არც ამჟამად აკლია ბაჯალლო ოქროები. მჯერა, სანუკვარი ჟურნალი „ოლე“ დიდ სიტყვას იტყვის საქართველოსა და მსოფლიო მასშტაბითაც, რითაც აღსრულდება და გახდება ქართულ სიტყვათა განძმენახველ-მატარებელი.

თქვენი **რეზო აღაშია,**

მხატვარი, მწერალი

ნატვრის ხეო „ოლე“

15 წლის იუბილარ ჟურნალ „ოლეს“.

ჯერ, თავიდან, მარტო იყავ,
ნატვრის ხეო, „ოლე“.
მალე, ერთგულ მკითხველების
გული მოიყოლე.

სიყვარული, სიხარული,
თუ, სიკეთის განცდა,
გენვია და ღირსეული
სახელი შორს გასცდა.

უკვე, მარტო, აღარა ხარ,
ვინ დაგტოვებს მარტო? —
მწერლები თავს დაგხარაიან,
ქვეყნის წინსვლას ნატრობ.

ჯერ, კი ყრმა ხარ, მაგრამ... სიბრძნით
ზეცას სწვდები, გულით,
სულ, გშვენოდეს: მოთხრობების,
ლექსთა თაიგული.

ნუნუ კამუკაშვილი

ჰემინის ეთი
ლექსის 50 ქართული
თარგმანი

ალექსანდრე
პუშკინი

მ
ლ
ე
ქ
ს
ი
ს
5
0
ქ
ა
რ
თ
უ
ლ
ი
თ
ა
რ
გ
მ
ა
ნ
ი

* * *

Я вас любил: любовь ещё, быть может,
В душе моей угасла не совсем;
Но пусть она вас больше не тревожит;
Я не хочу печалить вас ничем.
Я вас любил безмолвно, безнадежно,
То робостью, то ревностью томим;
Я вас любил так искренно, так нежно,
Как дай вам Бог любимой быть другим.

А. Пушкин

მ
ლ
ე
ქ
ს
ი
ს
5
0
ქ
ა
რ
თ
უ
ლ
ი
თ
ა
რ
გ
მ
ა
ნ
ი

პუშკინის ეს ლექსი დაიწერა 1829 წელს (ლექსის დაწერიდან გავიდა 190 წელი) და მკვლევართა ნაწილის აზრით მიძღვნილია ანა ოლენინისადმი. ანა იყო რუსი სახელმწიფო მოღვაწის, ისტორიკოსის, არქეოლოგისა და მხატვრის ალექსეი ოლენინის ქალიშვილი.

ცნობილია, რომ პუშკინი ანას ეტრფოდა და ცოლობაც სთხოვა.

აღნიშნულ პუბლიკაციაში ჩვენ გავაერთიანეთ როგორც აქამდე არსებული ქართული თარგმანები, ისე კონკრეტულად ჟურნალ „ოლე“ ამ პროექტისათვის საგანგებოდ თარგმნილი ნიმუშები, რისთვისაც ავტორებს უღრმეს მადლობას მოვასხენებთ.

ერთი ლექსის ერთდროულად 50 თარგმანის გამოქვეყნება უპრეცედენტო შემთხვევაა ქართულ ლიტერატურულ პერიოდიკაში.

პუშკინის ამ ლექს შედეგს ეხმიანება, თანამედროვე პოპულარული რუსი მწერლის, იური ბუიდას მოთხრობა „ზღვაოსანი სინდბადი“, რომელიც „ოლე“-ს წინამდებარე ნომერშია გამოქვეყნებული.

ჟურნალ „ოლე“-ს ეს პროექტი ეძღვნება ალექსანდრე პუშკინის დაბადების 220 წლისთავს.

* * *

მე თქვენ მიყვარდით: და ვინ იცის, ეს გრძნობა დიდი
იქნებ ჩემს სულში ჩარჩენილა, ვით ნათლის სვეტი,
მაგრამ მე თქვენი შეშფოთება არ მინდა მითი,
და თქვენი გულის დაღონებაც არ მინდა მეტი.

მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ, უხმოდ, უთქმელად,
ხან მოკრძალებით, ხანაც ვიყავ ეჭვით ფარული,
მე თქვენ მიყვარდით ისე ნაზად, ისე გულწრფელად,
რომ ღმერთმა მოგცეთ ასეთივე სხვა სიყვარული.

თარგმნა პაოლო იაშვილია

* * *

მე თქვენ მიყვარდით და... შეიძლება,
კვლავ ვგრძნობდე გულზე მტანჯველ მარწუხებს...
ნუ შეგაშფოთებთ ეს სიყვარული,
თქვენ იგი დიდად ნუ შეგანუხებთ...
ო, უიმედოდ მე თქვენ მიყვარდით
(უზენაესის ვინ უწყის მეტმა!)...
და შეგიყვართ სხვამაც თქვენ ასე:
ნაზად და წმინდად – ინებოს ღმერთმა!

თარგმნა ანა კალანდაძე

* * *

მე თქვენ მიყვარდით... სიყვარული ჯერ კიდევ იქნებ
მთლად არ გამქრალა და ჩემშია, ძვირფასო, ისევ,
მაგრამ ამაზე ნუ იდარდებთ, თქვენს ნათელ ფიქრებს
მე ხელმეორედ მღელვარების არ მივცემ მიზეზს...
მე თქვენ მიყვარდით უნუგემოდ, ფარულად, უხმოდ
ხან უძღულებით და ხან ეჭვით ვიყავი სავსე,
მე თქვენ მიყვარდით ისე წრფელად და ისე უღვრთოდ,
რომ ღმერთს ვთხოვ: – ღმერთო, ნეტა სხვასაც უყვარდეთ ასე!

თარგმნა **მისიელ ქვლივიძე**

9

* * *

მე თქვენ მიყვარდით: სიყვარული თქვენი – ეგების
მინავლულ ცეცხლად სულში დღემდე კიდევ ვითნიე.
ამიერიდან მშფოთვარ ფიქრს ნუ გადაეგებით,
სულაც არ მინდა დამწუხრება თქვენი რითიმე...

მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ: ენა დადუმდა
იჭვით, სიმხდალით ვერ გასმინეთ ხმა საესავი;
მე თქვენ მიყვარდით ისე წრფელად, ისე სათუთად,
რომ, ღმერთმა ქნას და, შეგიყვაროთ სხვამაც ჩემსავით.

თარგმნა **გივი შაჰნაზარა**

* * *

მე, თქვენ, მიყვარდით, თუმცა, – ვენდე ჩუმს და... ბრმა იმედს,
ეს სიყვარული, მთლად, არ ჩაქრა, – ინვის... ანთია...
მაგრამ... არ მინდა: დაგალონოთ, ჩემგან, რაიმე, –
არ მინდა: სევდით და წუხილით შეხვდეთ განთიადს...

უსიტყვო: კრძალვაც, ტანჯვაც, ეჭვიც, ფიქრიც, გულს ვანდე,
მე, თქვენ, მიყვარდით, კვლავ, მიყვარხართ, ნაზი, ვით – ვარდი,
ღმერთმა ქნას, სხვასაც: ისე – განცდით, ისე – უყვარდეთ,
თავდავიწყებით, წრფელი გულით, მე, რომ მიყვარდით...

თარგმნა **ვარნა რაინამ**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით... სიყვარულად ისევ იბარტყებს,
ის რაც, ჩემს სულში საბოლოოდ ჯერ არ ჩამქრალა...
და თქვენც, ძვირფასო, ნურაფერზე ნულარ იდარდებთ,
არ მსურს, რომ დარდი გაგიმრავლოთ წელთა ლაშქარმა...
თუმცა, კრძალვასაც სიფრთხილით და ეჭვით ვბედავდი,
შორით გეტრფოდით უიმედოდ, თანაც მდუმარედ,
მე რომ, სინრფელე და სინაზე მქონდა თქვენდამი,
ნეტავ, იმგვარად, ღმერთმა ქნას რომ, სხვასაც უყვარდეთ!...

თარგმნა **ბადრი სულაქე**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით... გრძნობა არ გაქრა,
 იქნებ არც არის ჯერაც გვიანი...
 ვერ შეგანუხებთ, თუმცა კვლავ აქ ვარ –
 არ მსურს რითიმე განალვლიანოთ...
 მიყვარდით უხმოდ და უიმედოდ,
 თქვენს მონას მკლავდა ეჭვი და ტრფობა...
 სხვას შეაყვარე ჩემსავით ღმერთო –
 ის, ვისიც მიჭირს ეხლა დათმობა...

თარგმნეს **ვაჟა ოთარაშვილმა, ეკა კვანტალიანმა**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით. თუმცა, ახლაც, იმ ტრფიალების,
 მინავლებული ნალვერდალი მითბობს გონებას,
 მაგრამ, დაე, თქვენ ნუ იღვლევათ, აღარ ეგების,
 არ ვისურვებდი რაიმეთი თქვენს დაღონებას.
 ხან დაგემონეთ, ხან ეჭვების ვიქეც სახიზრად,
 ვემსგავსე მიჯნურს უხმაუროს და უიმედოს,
 მე თქვენ მიყვარდით ისე წრფელად, ისე ფაქიზად,
 რომ მსგავსი ტრფობით, ღმერთმა თქვენთვის სხვაც გაიმეტოს.

თარგმნა **თამარ ფარჯუკიძე**

* * *

მიყვარდით: იქნებ არც დამცხრალა ეს სიყვარული
 სულში ბოლომდე და მაგონებს რარიგ მიყვარდით,
 მაგრამ დე, ნულარ აგაღვლევათ გრძნობა ფარული.
 არ მინდა, რამის გახსენებით მოგვგაროთ დარდი.

მიყვარდით უხმოდ და უთქმელად, უსასოდ ასე,
 ტანჯულს ხან კრძალვით ხან უთქმელი ეჭვით ფარულით;
 მიყვარდით ისე წრფელად, ნაზად თქვენით აღსავსეს,
 დე, ღმერთმა მოგცეთ ისეთივე სხვა სიყვარული!

თარგმნა **ნინო დარბაისელმა**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით: შესაძლოა, ტრფობა ფარული,
 არ ჩაფერვლილა ჩემ სულში და მხოლოდ ისვენებს;
 დღეიდან ნულარ შეგაშფოთებთ ეს სიყვარული,
 რადგან არ მინდა ნალვლიანი გნახოთ ისევე.

მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ, ჩუმად და მუდამ
 ხან მოკრძალებით, ხან ეჭვითაც ვიყავი სავსე;
 მე თქვენ მიყვარდით ისე წრფელად, ისე სათუთად,
 ღმერთმა ქნას, სხვასაც რომ უყვარდეთ ჩემსავით ასე.

თარგმნა **ელგუჯა მარლია**

* * *

მე თქვენ ძლიერ მიყვარდით: ალბათ, ახლაც მიყვარხართ,
გრძნობა ჩაუქრობელი, დარჩა სულის ტიხართან,
აღარ მინდა რომ მეტად სიყვარულზე ღელავდეთ,
მინდა ლაღად იცხოვროთ სულის ამოფრენამდე.

უნუგეშოდ ვიყავი თქვენზე შეყვარებული,
უიმედოდ, ხან რიდით, ხან ეჭვებით ვნებული,
მე თქვენ ისე მიყვარდით, ისე წრფელად და ნაზად,
ღმერთმა ქნას, რომ სხვა უფრო გაგეგოთ ფიანდაზად.

თარგმნა **ციური მისნიშვილა**

11

* * *

მე თქვენ მიყვარდით. სიყვარულის ძალით შეძრული
ჯერ არ ჩამქრალა ჩემში ცეცხლის ნიშატი, ვხედავ,
მაგრამ მე თქვენი შეშფოთება არ მსურს, მერნმუნეთ,
მცირეოდენი შენუხება არ მინდა მეტად.

განგებამ უხმო, უიმედო გრძნობა მალირსა,
ვღუმი, ხან შიში, ხანაც ეჭვი მახლდა რადგანაც,
მე თქვენ მიყვარდით ისე წრფელად, ისე ფაქიზად,
რომ ღმერთმა ქნას და შეგიყვაროთ სხვამაც ამგვარად.

თარგმნა **ანდრო გუაჩიქია**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, სიყვარულს კვლავაც
გულში ვინახავ მყოფს უპასუხოდ,
მაგრამ გთხოვთ ეს ნუ გახდება, რამაც,
თქვენ უნდა გტანჯოთ ან შეგანუხოთ.

მე თქვენ მიყვარდით და თავში აზრად
ეჭვიან ფიქრებს ვათრევდი მძიმეს,
მე თქვენ მიყვარდით იმდენად ნაზად,
ღმერთმა ქნას ისე უყვარდეთ ვინმეს.

თარგმნა **კოტე ყუბანეიშვილა**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით!.. შეიძლება, ეს სიყვარული
ჯერ არ ჩამქრალა ამ ჩემს გულში, ისევ ხმიანობს,
მაგრამ დაე, ნუ შეგაშფოთებთ გრძნობა ფარული,
არ მსურს რაიმემ დაგალონოთ, გასევდიანოთ.

მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ, რიდით, მალულად,
ხან ეჭვი მკლავდა, მაგრამ ტრფობა მქონდა მხურვალე.
მე თქვენ მიყვარდით ისე წრფელად, ისე სათუთად,
ღმერთმა ქნას, ასე მომავალში სხვასაც უყვარდეთ!

თარგმნა **პასილ გულუერა**

ოლე, №2, 2019

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, ეს სიყვარული
მთლად არ ჩამქრალა ჩემს ტანჯულ სულში
და მე არა მსურს სევდა ფარული
კვლავაც ბუდობდეს შენს ფაქიზ სულში.

მე თქვენ მიყვარდით, კრძალვით და ნაზად,
რომლითაც ცოცხლობს ფარული დარდი,
მე გისურვებდი, დე ტანჯვის ფასად,
სხვებს რომ უყვარდე, ვით მე მიყვარდი.

თარგმნა **პიკანტი ტურაბულიძე**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით: სიყვარული, – კვლავაც შესაძლო, –
ჩემს სულში, ჯერ, მთლად არ ჩამქრალა, ტრფობით ვინვი მე;
მაგრამ ის მეტს არ შეგაშფოთებთ, აღარ შეგაკრთობთ;
მე არ მინდა, თქვენ, დაგამწუხროთ, ოდნავ, – რითიმე...

მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ, ჩუმად, უთქმელად,
ხან რიდით, ხანაც, ვუხმობდი ეჭვს, ტანჯულს, – უხვადმდენს;
მე თქვენ მიყვარდით ისე ნაზად, ისე გულწრფელად,
ღმერთმა ინებოს, რომ თქვენ, ასე, სხვასაც უყვარდეთ...

თარგმნა **თინათინ მრავალშვილა**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით. სიყვარული თითქოსდა ბედად
ჩემი სულისთვის ისევ მგონი ვერ იქცა უცხოდ.
ნუ შეშფოთდებით, ქალბატონო, რადგანაც მეტად
მე აღარ მინდა თქვენ რამეთი რომ დაგამწუხროთ.

მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ, არ იყო შველა;
ხან შიში მკლავდა, ხან მიღრნიდნენ გულს ეს ეჭვები,
მე თქვენ მიყვარდით, ისე ნაზად და ისე წრფელად,
ასე უყვარდეთ კიდევ ვინმეს, ღმერთს ვევედრები.

თარგმნა **მერაბ მატრაველია**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, იმ სიყვარულს ჩემი სულისთვის
არ ჩაჰქრობია, შესაძლოა, ყველა სანთელი,
მაგრამ ნურასდროს დაგანაღვლებთ ეს, ღვთის გულისთვის,
არ მინდა წყენა მოგაყენოთ ჩემი სათქმელით.

მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ, სიტყვის უთქმელად,
ვიყავ ხან კრძალვით გატანჯული, ხან ეჭვით სავსე;
მე თქვენ მიყვარდით ისე ნაზად, ისე გულწრფელად,
რომ ღმერთმა მოგცეთ — ვინმე სხვასაც უყვარდეთ ასე.

თარგმნა **ალექსანდრა ელიზაშვილა**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით და ეს გრძნობა, ალბათ, ბოლომდე არც მინავლულა, ძველებურად მიღვივის სულში, მაგრამ თქვენ ნულარ შეშფოთდებით, ჩემთან მყოლოდით მინდოდა... დღეს კი, ნუ მოიწყენთ, ხელს დაბლა ვუშვებ...

მე თქვენ მიყვარდით, უთქმელად და... ჰო, უიმედოდ, მოკრძალებითაც... არ დავმალავ, ეჭვებიც მკლავდნენ... მიყვარდით მთელი გულწრფელობით, სინაზით... ღმერთო... მინდა, იმ სხვასაც, ასე ძლიერ რომ შეუყვარდეთ.

თარგმნა ნიკა ჩერქეზიშვილა

13

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, ამ სიყვარულს დღემდე ქედს ვუხრი, გულის დაფარულ, ბნელ კუნჭულში ახლაც ვინახავ; თუმცა არ მინდა ამის გამო რომ დაგამწუხროთ; მე ვერ მოვილხენ, თქვენ დარდიანს თუ დაგინახავთ.

მიყვარდი, ვიყავ უიმედო, დუმილით საცხე, დამალა განცდამ – კრძალვითა და ეჭვით ვკვებდებოდე; მე თქვენ მიყვარდით, ამ წრფელ გრძნობას სდევდა სინაზე, მსურს, რომ ამგვარი ტრფობა ისე დაგბედებოდეთ.

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, შესაძლოა, ამ სიყვარულის კვალი სიღრმეში შეუმჩნეველად გულს კვლავ ატყვია. დღეიდან ნულარ დაგამწუხრებთ გრძნობა ფარული, თქვენი ნუხილი არასოდეს არ მინატრია.

მიყვარდით – გაქრა ყველა სიტყვა, ყველა იმედი. ხან მოკრძალება, ხან ეჭვები მღრღნიდა მზაკვარი; მიყვარდით ნაზად, წრფელზე წრფელად და მეტისმეტად, გისურვებთ – მალე თქვენც გეგემოთ გრძნობა ამგვარი.

თარგმნა ნათია ორომცაქია

* * *

მე თქვენ მიყვარდით: სიყვარული თქვენდამი, იქნებ, ჩემს გულში ჯერაც არ ჩამქრალა და ღვივის კიდევ. მაგრამ, დე, იგი ნუ აღგიძრავს სევდიან ფიქრებს, რადგან არ მინდა შეგიშფოთოთ სულის სიმშვიდე.

მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ, გამოუთქმელად. თქვენდამი კრძალვით, ხან ეჭვებით ვიტანჯებოდი. მე თქვენ მიყვარდით ისე ნაზად, ისე გულწრფელად, ღმერთმა ჰქნას, ასე კვლავაც ვისმე შეჰყვარებოდეთ.

თარგმნა ვანო ნულუკიძია

ოლე, №2, 2019

* * *

მე თქვენ მიყვარდით: სიყვარული ჯერ, შესაძლოა,
ჩემს სულში დღესაც სულ ბოლომდე არ ჩანავლულა;
ამ სიყვარულის გახსენებას არ დაგაძალებთ,
არ მინდა თქვენი დამწუხრება უკვე ჩავლილით.

მე თქვენ მიყვარდით დაფარულად, სასონარკვეთით,
ხან სიმბდალისგან, ხან ეჭვებით გამწარებული,
მე თქვენ მიყვარდით ისე ნაზად, ისე სინრფელით,
ღმერთმა ქნას, მსგავსი სხვაც გყოლოდეთ შეყვარებული.

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, ეს ტრფობა ალბათ,
ჯერ არ ჩამქრალა ჩემს სულში სულმთლად;
თუმც ტრფობის ალით აღარ დაგდაგავთ,
არ მსურს მის გამო მიეცეთ ჭმუნვას.

მე თქვენ მიყვარდით ჩუმად, უსასოდ,
სიმბდალე, ანდა ეჭვი მტანჯავდა;
მიყვარდით ისე წრფელად, უმანკოდ,
ღმერთს ვთხოვ უყვარდე სხვასაც ამგვარად.

თარგმნა **ოთარ ცისკაძე**

მე თქვენ მიყვარდით!

მე თქვენ მიყვარდით!
სიყვარული, ალბათ, სულში ჯერ კიდევ ცოცხლობს.
გთხოვთ, ნუ მოიწყენთ,
მე არ მსურს, თქვენს გულს ნაღველი მოვცხო...
მიყვარდით ჩუმად, უიმედოდ,
მტანჯველი ეჭვი ახელეზდა ჩემს ნაზ სიმორცხვეს...
ისე გულწრფელად, ისე ნაზად მიყვარდით, რომ,
ღმერთმა ქნას, ასე გატაცებით სხვანიც გეტრფოდნენ.

თარგმნა **ლალი კუკავაძე**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, შესაძლოა იმ სიყვარულის
ჩემს სულში ახლა კიდევ ენთოს ოდნავი ალი,
მაგრამ არ მინდა ამის გამო გეტკინოთ გული
და თქვენს წუხილში რაიმეთი მე მედოს ბრალი.

მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ, ჩუმად, უთქმელად,
ხან კრძალვა მძლევედა, ხანაც ეჭვებით ვიყავი სავსე;
მე თქვენ მიყვარდით ისე ნაზად, ისე გულწრფელად...
ღმერთმა ინებოს, რომ თქვენ სხვასაც უყვარდეთ ასე.

თარგმნა **ბაბრატ ოდიშელაძე**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით,
სიყვარული იქნებ ჩემს გულში
სულ არ გამქრალა, ჯერ კიდევ ფეთქავს,
მაგრამ თქვენ ნულარ აგაღელვებთ გრძნობები ჩემი,
ან ოდნავადაც არ დავარღვევ სიმშვიდეს თქვენსას.
მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ, უსიტყვოდ, კრძალვით,
ხან რიდით ვიყავ შეპყრობილი, ხან ეჭვი მკლავდა.
მე თქვენ მიყვარდით ისე წრფელად, იმგვარ სინაზით,
ღმერთმა ქნას, კვლავაც შეგიყვაროთ ჩემსავით სხვამან.

თარგმნა **ლელა კაჭარავაძე**

15

* * *

მე თქვენ მიყვარდით და ვინ იცის, ეს სიყვარული,
იქნებ, ჩემს სულში რიალებდეს ოდნავი ალით,
მაგრამ არ მინდა, ამის გამო, დაგწყვიტოთ გული
და თქვენი სულის შეშფოთებაც არ მინდა ამით.
მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ, უხმოდ, მალულად,
ხან მოკრძალებით, ხანაც ეჭვით ვიყავი სავსე,
მე თქვენ მიყვარდით ისე წრფელად, ისე სათუთად,
ღმერთმა ინებოს, რომ თქვენ სხვასაც უყვარდეთ ასე.

თარგმნა **გიორგი ხულორდავაძე**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, სიყვარული, ვინ იცის, ეგებ
ჩემს დაღლილ სულში ჯერ სავსებით არ დაშრეტილა;
მაგრამ თქვენ იგი ამიერით ნუ აგაღელვებთ,
არ მსურს რითიმე დაგამწუხროთ... გნახეთ კეთილად!
მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ, სიტყვაუთქმელად,
ხან ჩემი შიშის, ხან ეჭვების იყავით წყარო;
მე თქვენ მიყვარდით ისე ნაზად, ისე გულწრფელად,
რომ ღმერთმა ჰქნას და ასერიგად სხვამ შეგიყვაროთ.

თარგმნა **ვასტანგ ლლონტაძე**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით: შესაძლოა, რომ სიყვარული,
ჩემს სულში კიდევ ჯერ არ იყოს სულ მთლად ჩამქრალი,
მაგრამ დე, მისგან ნულარა გაქვთ შფოთი და წყლული,
არ მინდა, რომ თქვენს მოწყენაში მე მედოს ბრალი.

მე თქვენ მიყვარდით იუმედოდ, ენაუთქმელად,
ხან მოკრძალებით, ხან იჭვებით შენუხებულსა,
მე თქვენ მიყვარდით ისე ნაზად, ისე გულწრფელად –
ღმერთმა ინებოს კვლავაც შეხვდეთ ჩემებრ ერთგულსა.

თარგმნა **ბრიგოლ ცაცხლაძე**

ოლე, №2, 2019

* * *

მე თქვენ მიყვარდით და სიყვარული
გულში დამქონდა, – ჩაუმქრალ ალად...
ალიცლიცებდა ნიავი, ნაზი
და, ახლა, მივხვდი... რომ არ ჩამქრალა.

თუ, მენვეოდა უიმედობა,
ისევ, იმედის მოძახილს — ვისმენ...
მე, ჩემს, სიყვარულს, სულ, გადავმალავ,
შევთხოვ ღმერთს, ასე უყვარდე ვინმეს...

თარგმნა **ნუნუ ქამუჰაჰვილია**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით... ეს სიყვარული
ჩემს გულში ისევ უმწეოდ ღვივის,
მის გახსენებას ვერ დაგაძლებთ,
ვერ მოგაყენებთ დარდას და ტკივილს...

მიყვარდით მხდალის სასონარკვეთით,
უიმედობით, ეჭვით ვიტანჯე,
მიყვარდით ისე გულწრფელად, ნაზად,
ღმერთს შევთხოვ, სხვასაც ასე უყვარდეთ...

თარგმნა **მანა დინაჰონიქა**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით და... შეიძლება,
ეს სიყვარული სულში, კვლავ კრთოდეს...
მე არ ვაპირებ თქვენს შენუხებას,
თქვენ იგი დიდად ნუ შეგაშფოთებთ.
მიყვარდით კრძალვით, – უიღბლო გზნება
იყო გულწრფელი, ნაზი უსაზღვროდ
და... გისურვებდით (იყოს ღვთის ნება!) –
ასე სათუთად, სხვამ შეგიყვაროთ.

თარგმნა **ციცინო მარკოზაჰვილია**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით,
სიყვარული კიდევ იქნება,
სულს ვერ ვუხერხებ,
ჯერაც ღვივის ისევ ლადარი,
შენ ამაზე ნულარ იდარდებ
ბედად მერგო მე ეს სახადი,
მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ
მოკრძალებით, ნაზი ეჭვებით.
თუმცა სათუთად, წრფელი გულით
სხვა შეგიყვარებთ, ალბათ ჩემებრ
ნუ დაეჭვდებით.

თარგმნა **ლალი მიქაია**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, და სიყვარული
ჯერ არ ჩამქრალა გულში ეგების,
მაგრამ ნუ მისმენთ, ჩემი წარსული
განა ღირსია თქვენი ფიქრების.

მე თქვენ მიყვარდით განუსაზღვრელად,
ვიყავ ეჭვებით ნაავადარი.
მე თქვენ მიყვარდით ისე გულწრფელად,
რომ ღმერთმა მოგცეთ სხვა ამდაგვარი.

თარგმნა **გიორგი (გუგული) ქაჰურიან**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, ეს გრძნობა, ვგონებ,
სულში ბოლომდე არც მინავლულა,
ამიერიდან ნუ შეგაშფოთებთ,
ვერ დაგამწუხრებთ, ვტოვებ მაღულად.

ჩუმიად მიყვარდით, მთლად უიმედოდ,
იჭვით თუ კრძალვით რამდენი ვიწე,
ჩემსავით წრფელად და ნაზად, ღმერთს ვთხოვ,
შეგიყვარებდეთ ერთხელაც ვინმე.

თარგმნა **ელისაბედ დვალა**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, ბოლომდე თუმცა
არ ჩაფერფლილა ეს გრძნობა ჩემში...
არ შეგანუხებთ მე ამით, ნურცა
თქვენ დაიტანჯავთ თავს ოხვრა-ხვნეშით.

მე თქვენ მიყვარდით თავგამეტებით,
ბევრჯერ ეჭვებით ვიყავ ვნებული...
ეს სიყვარული განამეტები
სხვაში გეპოვოთ აყვავებული...

თარგმნა **მარიტა ებრალიქა**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, სიყვარულს ჩემსას
ალბათ ჩემს სულში ვატარებ კვლავაც,
სიმშვიდეს მე არ დავარღვევ თქვენსას,
არ შეგანუხებთ არამც და არამც.

მიყვარდით უტყვად და უიმედოდ,
მოკრძალებით და ეჭვით, თუმც ნაზად.
ისე მიყვარდით, მსურს დაგებდეთ,
შეყვარებოდეთ ნეტავი სხვასაც.

თარგმნა **ბასო სომერიქა**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, ალბათ ეს გრძნობა
სულში დრომ სულაც ჯერ ვერ გააქრო.
მაგრამ გარწმუნებთ ეს ჩემი ტრფობა
არ შეგანუხებთ ანი არასდროს.

მე თქვენ მიყვარდით, გულწრფელად, ნაზად
ხან რიდით, ხანაც ეჭვით უწყალოდ.
მე თქვენ მიყვარდით ისე ლამაზად,
ღმერთმა ქნას ასე სხვამ შეგიყვაროთ.

თარგმნა **თედო ისაკაძე**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, ჩემს გულში ჯერაც
იქნებ კვლავ ბუდობს გრძნობა ფარული,
მაგრამ თქვენ მეტად ნუ შეშფოთებდით
ნუ შეგანუხებთ სიყვარული.

მე თქვენ მიყვარდით, უიმედობით
და ხანაც ეჭვით ვიყავ ვნებული,
ღმერთმა ქნას, თქვენზე ასევე წრფელად
სხვაც ყოფილიყოს შეყვარებული!

თარგმნა **ჯუმბარ ჭუმბურიძე**

* * *

თქვენ მე მიყვარდით: იქნებ ეს გრძნობა
ჯერ არ ჩამქრალა... ჩემშია ისევ;
მაგრამ ნუ ლელავთ — ამ სიყვარულზე
თქვენ ველარაფერს ველარ გაიგებთ.
მიყვარდით ჩუმად და უიმედოდ,
ხან მოკრძალებით, ხან იჭვით სავესეს
მიყვარდით ისე წრფელად და ნაზად
ღმერთმა ქნას სხვასაც უყვარდეთ ასე.

თარგმნა **თეიმურაზ ნალარიძე**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, ეს სიყვარული
ჩემს სულში ჯერ არ გამქრალა იქნებ,
მაგრამ თქვენ ამით ნუ აღელდებით,
არ მსურს მიეცეთ ნაღვლიან ფიქრებს.
მიყვარდით უხმოდ და უიმედოდ,
შიში მიპყრობდა ეჭვებით სავესეს;
მიყვარდით ისე გულწრფელად, ნაზად,
ღმერთმა ქნას სხვასაც უყვარდეთ ასე.

თარგმნა **ნათო ფოფხაძე**

მიყვარდით

მიყვარდით. დღემდე ეს სიყვარული
არ ჩაფერფლილა, სულს მითბობს იქნებ,
მაგრამ აღარ მსურს, სევდა ფარული
ისევ მივაგო თქვენს ნატიფ ფიქრებს.

უიმედოდ და სიტყვის უთქმელად
მიყვარდით. გრძნობა ეჭვებით მწვავდა.
ასე ნაზად და ასე გულწრფელად
რომ შეგიყვაროთ, ღმერთს შევთხოვ, სხვამაც.

თარგმნა **თამარ სამაღაშვილა**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, ეს სიყვარული,
ვგონებ ჩემს გულში ჯერ არც ჩამქრალა,
თუმც არ ინაღვლოთ, არ მსურს გაგტანჯოთ
ამ გრძნობის გამო, მე რომ დამალა,
მიყვარდით უხმოდ და უიმედოდ,
ვიყავ სიმორცხვით, ეჭვით ძლეული,
მიყვარდით ისე ნაზად, გულწრფელად,
როგორც, ვთხოვ უფალს, რომ სხვას უყვარდეთ.

თარგმნა **ქეთი ჯაყელა**

* * *

მიყვარდით მე თქვენ, ეს სიყვარული სულში მეღვრება
და ეს ზღაპრული გრძნობა უმანკო, სანთლად მინთია,
თქვენი წუხილი ამ მშფოთვარე მოთმინების აღარც მეღვრა
და დარდი ჩემი თქვენდამი ტრფობის ალბათ მითია.

მიყვარდით მე თქვენ ჩემს სხეულში სუფთად, ხალასად
და ხან მახრჩობდა ეჭვის სენი დაუნდობელი,
მიყვარდით ისე უსპეტაკეს გრძნობით, – ფაქიზად,
როგორც პატარას უფრთხილდება თავის მშობელი.

თარგმნა **ირაკლი აზიკურა**

* * *

მე თქვენ მიყვარდით და ვინ იცის, გულისგულს იქნებ
დღესაც მინათებს წმინდა სხივი გარდასულ დღეთა,
მაგრამ, ძვირფასო, ნუ აჰყვები უამურ ფიქრებს,
მშვილობა სულის მოგანიჭოთ მონყალე ღმერთმა.

მე თქვენ მიყვარდით უსასოო და უიმედო
მტანჯავდა ეჭვი, როცა გჭვრეტდით ლალს და უდარდელს,
ერთი მაქვს სულთქმა და მაღალმა ღმერთმა ინებოს,
რომ ჩემებრ წმინდად და სათუთად სხვასაც უყვარდეთ.

მთარგმნელი უცნობია

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, სიყვარული ჯერ კიდევ ალბათ,
არ ჩაფერფლილა გულში დღემდე იკავებს სივრცეს,
მაგრამ არ მინდა თქვენ ილელვოთ ეს გექცეთ დარდად,
ამიერიდან აღარ მოგცემთ მე სევდის მიზეზს.

მე თქვენ მიყვარდით უიმედოდ, მკლავდა სიჩუმე,
ზოგჯერ სიმორცხვით, ზოგჯერ ეჭვით ვიტანჯებოდი.
ასე გულწრფელად და სათუთად მე თქვენ გისურვებთ,
რომ ღმერთის ნებით სხვა ვინმესაც შეყვარებოდეთ.

მთარგმნელი უცნობია

* * *

მე თქვენ მიყვარდით: დღეს კვლავ გულით ვატარებ გრძნობებს,
იმ სიყვარულის ცეცხლი სულში ისევ ანთია;
მაგრამ თქვენ იგი ნურასოდეს ნუ შეგაშფოთებთ;
თქვენს დალონებას ვერიდები რადგან ძალიან.

მე თქვენ მიყვარდით, უიმედოდ და ისე ჩუმად,
ხან მორიდება მტანჯავდა და ხან ეჭვი მკლავდა;
მე თქვენ მიყვარდით გულწრფელად და ისე სათუთად,
ღმერთმა ქნას, ასე შეგიყვაროთ ოდესმე სხვამაც.

მთარგმნელი უცნობია

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, შეიძლება ეს სიყვარული
ჯერ არ ჩამქრალა, გულში დარჩა ისევე წმინდად,
მაგრამ ეს გრძნობა ჩემი მეტად ნუ გაგაოცებთ,
თქვენი დატანჯვა არც მინდოდა, არც ახლა მინდა...

მე თქვენ მიყვარდით, ჩუმად, კრძალვით და უიმედოდ,
ჩუმი ეჭვები და მორიდება მტანჯავდა ძალზედ,
მე თქვენ მიყვარდით, ისე წრფელად, ისეთი გრძნობით
ღმერთმა ქნას, კიდევ ვინმეს უყვარდეთ ასე...

მთარგმნელი უცნობია

* * *

მე თქვენ მიყვარდით, – რაც ძალმიძს კვლავაც,
– მთლად არ ჩამქრალა სულში მალული;
ნუ შეგაშფოთებთ ეს გრძნობა რადგან,
არ ღირს თქვენს ცრემლად ეს სიყვარული.

მიყვარდით ჩუმად და უიმედოდ,
– ხან სისათუთით, ხან ეჭვით დაღლილს;
ნაზად, გულწრფელად მიყვარდით ერთობ...
ღმერთმა ქნას – სხვისგან კვლავ გხვდეთ ეს მადლი.

კახეთის მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურული კახეთისა“ და ჟურნალ „ოლეს“ თანამშრომლები გულთადად გილოცავთ, ულამაზეს ქალბატონს, საიუბილეო თარიღს. გისურვებთ დღეგრძელობას, ამოუწურავ შთაგონებას, ახალ შემოქმედებით გამარჯვებებსა და ულევ ბედნიერებას.

მზეც კი,
თუ, მზეობს –
შენოდენს?!..

ზენაარისეული ღირსებისა და
სათნოების გვირგვინოსან შემოქმედს –
მაყვალა გონაშვილს

ღმერთებთან
ბინას იკეთებ
ლექსით ანათებ –
შენ, ოდეს,
სიყვარული და
სიმართლე –
ეგრე,
ვის უნდა
შველოდეს?!..

მაგ გულს
ვამსგავსებ:
არილს, – ცის,
მზეც კი,
თუ, მზეობს
შენოდენს?!..
სიქველევც,
სიბრძნევც,

არ ვიცი,
შენებრ,
ვის უნდა
შველოდეს?!..

P.S.
ვინ – ქარია და...
ვინ – გმირი,
იცი:
საერო,
მთავარი...
გამშვენებს ფიქრის
გვირგვინი, –
დიადი სხივი
თამარის...

ზარან რაინა

7. IV. 2019

მის სულში ხომ ყოველივე ისე მეორდება, როგორც ასი, ორასი, ათასი, მირიადი წლის წინ მეორდებოდა: ფოთოლცვენა, ქარი და წვიმა, სიყვარული და თავგანწირვა, ერთგულება და ღალატი. ძნელია ყოველივე ამის ატანა, ამის გადახარშვა, მაგრამ პოეტია და უძლებს. რატომ? იმიტომ, რომ ისიც კარგად მოეხსენება, მის ნატურფალზე ცრემლები მზისფერ იეზად ამოიწვერება ხოლმე და არნახული სურნელით აბრუებს გარემოს.

მაყვალა გონაშვილი ქართველი პოეტია, თხემით ტერფამდე ქართველი პოეტი, ქართულ სინამინდეებში ჩაკირული პოეტი და რა გასაკვირია, გულის გულში ჰქონდეს ამოტიფრული ილია ჭავჭავაძის — წმიდა ილია მართლის სამება — მამული, ენა, სარწმუნოება.

ამდენმა ფიქრმა და დარდმა
ჟამივით ხელი დამრია,
შენს ნილხვედრ მხარეს მიხედე,
გვედრებ, ქალწულო მარიამ!

ვედრება ღვთისმშობელს, ევედრება ღვთიური მადლით სხივმოსილ მაცხოვარს და უფლის ხილვას დანატრებული სხივს მიჰყვება ზეციური სანახები-საკენ, წმინდა საუფლოსაკენ, მაგრამ ყველა კარი და დარაბა დახშული ხვდება. გამჭვარტლულ ცაზე როგორ გიპოვო, უზენაესო, — აღმოხდება სასონარკვეთილს. ეს ტრაგიზმით სავსე განცდა რეალობისა ბევრ რამეზე დააფიქრებს პოეტს, თუნდაც იმაზე, რომ მისი საესავი სამშობლო, მისი საესავი ქართველობა ვერ ცხოვრობს ისე, როგორც უნდა ცხოვრობდეს ღვთისმშობიში ერი, რომლისთვისაც უპირველესი ჭეშმარიტება უფლის ათი მცნება უნდა იყოს. ის რასაც ახლა დაწერ, შეიძლება მთლად არ ესადაგებოდეს ამ წერილის დანიშნულებას, მაგრამ... ეს რა უამური ჟამი დაგვიდგა, ქართველებო, როცა ერთი ხელით ვზღუდავთ (სრულიად სამართლიანად) თამბაქოსა და ნიკოტინის მოხმარებას, ხოლო მეორეთი ვაკანონებთ თამბაქოზე მირიადჯერ მეტი ბოროტების მომტანი ნარკოტიკების ლეგალიზაციას. ალბათ, ამიტომაც შემოგვწყრა უფალი და კიდევ სხვა უამრავი ცოდვისა თუ ბოროტების გამო. მაყვალა გონაშვილი კი ეძებს გზას ხსნისას და მიდის იმ ლოგიკურ დასკვნამდე, რომ არაფერი არ გვეშველება,

თუ არ შემოაბიჯებს
ამ ქალაქში მზესავით
კაცი სხივზე მალაღი,
ძე — ცისა და მიწის...

და კიდევ: არ გვეშველება მანამდე, სანამ საკუთარ გულში, საკუთარ სულში არ მოვიძიებთ და არ აღმოვაჩინებთ არსთაგამრიგეს ჩვენსას. თავად პოეტს კი მისი წილი ქრისტეს კვართი და სამსჭუალი დიდი ხანია სულში საგულდაგულოდ გადაუნახავს და ისე მიუყვება გოლგოთის გზას, თან თანამომეტ მოუწოდებს, ტაძრისაკენ მიმავალი გზა ეძიონ, მით უმეტეს, რომ საქართველოს დედაეკლესიას დღეს ჭეშმარიტად ღვთის კაცი — უწმინდესი და უნეტა-

რესი ილია მეორე უდგას სათავეში. ღვთის კაცი, რომლის სიბრძნემ, გონიერებამ, წინდახედულებამ არაერთხელ იხსნა საქართველო უბედურებისაგან.

მადლობა უფალს, თქვენ მოგანდოთ
ბედი ქართლისა,
ლოცვით და ცრემლით აგივსიათ
სიბრძნის სალარო,
რადგან თქვენ მყევხართ, მზის ნათელი
ადგას ჩემს მამულს,
სამოციქულო ეკლესიის მამამთავარო!

მიმართავს პოეტი საქართველოს მწყემსმთავარს და ეიმედება მისი, ეიმედება, რომ ღვთისშობლის ნილხვედომილი ქვეყანა გადარჩება, თუმცა ეჭვი მაინც ღრღინის და მოსვენებას არ აძლევს. აბა, რა მოსვენებს, როცა ხედავს, რომ საკუთარი ფესვები გადავჭერთ, ფრთები მოკვეთეთ ფუძის ანგელოზს, როცა „მოხვევია ჭიგოს ვნებით ვაზის ნაცვლად უსურვაზი“, როცა ხომლის მთაზე ასულს ზერების ნაცვლად საზამთროს ბალჩები ხვდება, იმ საზამთროსი, ყიზილბაშთა ჩალმიან თავებს რომ აგონებს. დიახაც რომ ძნელია და ტკივილამდე აუტანელი იმის დანახვა, როგორ შემოხვევია ვაზს ეკალბარდი:

ჩვენო საგალობლო,
შენ ნათლულო მზისა,
ნინოს თმით დახლართულო,
ხეო სინმინდისა.
გაჩუქურთმეთ ტაძრებზე,
ვით ღვთისმშობლის ხატი,
გვინათებდა სტრიქონებს
შენი ათინათი.

რამდენი სევდა და ვაებაა ჩალვრილი ამ სტრიქონებში, რა მართალია პოეტი, როცა ხმამალა აცხადებს, გადახსნილი მაქვს ყველა ჭრილობა, სისხლით კი არა, სევდით ვიცლებიო. აბა, სხვანაირად რა იფიქროს და მოიმოქმედოს შემოქმედმა, როცა გონებადანილული ქართველები მხოლოდ ხინკლის ოხშივარიდან შესცქერიან საკუთარ ქვეყანას და ლამის ლოთის სიყვარულივით ჩაატონ ჭიქამი ივერთა მხარე. სწორედ ამ დროს ხვდება ქალბატონი მაყვალა, რომ მის გენში მისი დიდი წინაპრების შემკრთალი სული კივის და ბორგავს. დიახ, ცარგვალზე აცახცახებული ვარსკვლავების ხომლის ფონზე თრთიან და შფოთავენ წინაპართა წმინდა სულები და მოსვენებას არ გვაძლევენ, რადგან ამ ქვეყანაში ქარი რომ ქრის, ქარი კი არა, მამულის კვნესაა, წვიმის დროს კი წვიმის წვეთების ნაცვლად უფლის ცრემლი მოგორავს ტატნობზე... ჩვენს მიტოვებულ სოფლებს კი ერთადერთ ერთგულ ჭირისუფლად ქარბორბალა შერჩენია, ნალეკვით რომ ემუქრება ყველას და ყველაფერს. სწორედ ამის შემხედვარეს აღმოხდება მუნკის კვილივით პოეტს:

ეს ლექსი არაა, ეს ჩემი ცრემლია,
ამდენ ხანს გულით რომ ვმალე,
როდის გათენდება, როდის გათენდება?
მალე, სანატრელო, მალე...

.....

ამირანს მტრის არა, ნათლიის ჯინი სჭირს,
ყორანი დასწევია მერანს,
დღეს ნაწილ-ნაწილ გლეჯავენ საქართველოს,
როგორც მაცხოვარის პერანგს.

ყოველივე ამის შემდეგ, რა მორცხვად, რა საყვარლად წამოსცდება ავტორს:

ვაი, როგორ მომენატრა
მზეზე მოშრუკული შინდი.

და თქვენ ხვდებით, ძვირფასო მკითხველო, ამ მოშრუკული შინდის მონატრება უბრალო მონატრება არ არის, არც ბავშვობის მონატრებაა და არც იმ უმშვენიერესი მოგონებების მონატრება, ხანდახან ძილსაც რომ გვიკარგავს ხოლმე, ეს იმ საქართველოს მონატრებაა, როდესაც ქვეყანას მის ბედსა თუ უბედობაზე ღრმად ჩაფიქრებული ერისკაცები მართავდნენ, ქვეყნისათვის თავგანწირვა რომ შეეძლოთ, რომელთა წმინდა სისხლიც უხვად იღვრებოდა ყარაყორუმის უდაბნოებსა თუ შირაზის ველზე... იმ საქართველოს მონატრებაა, ვაჟკაცს ვაჟკაცი რომ ერქვა და მანდილოსანს მანდილოსანი. ხედავთ, რა შესძლება პოეტს, ერთ სტრიქონში ჩაატიოს ვეება დარდი და ვაება, ტკივილი და სასონარკვეთა მაშინ, როდესაც მზეც კი აღარ მზებობს, უფლის ყვავილი.

ყოველივე ამას გრძნობს და ხედავს პოეტი, გრძნობს, რომ დამდგარა ჟამი უჟამური უსიტყვო კაცთა, რომ ჩვენი ცხოვრება ჩრდილში დამნიფებულ ხილს დამსგავსებია, უგემურსა და არაფრის მაქნისს. ყოველივე ამის შემხედვარე შემოქმედი ვერ დარჩება გვერდზე და რინგის მსაჯივით ვერ დაუნყებს ათვლას ნოკაუტში ჩავარდნილ სამშობლოს. ამიტომაც ეს ბრწყინვალე ლირიკოსი, სიყვარულისთვის და დიდი ადამიანური ბედნიერებისთვის გაჩენილი სუსტზე სუსტი არსება, რომელიც ჭიანჭველასაც არ დაადგამდა ფეხს, ჯაჭვის პერანგს იცვამს, მუზარადს იხურავს თავზე და უშიშრად გამოდის მშობელი ქვეყნის სადარაჯოზე. ქალბატონ მაყვალას ბოლო წლების სამოქალაქო პოეზია გაკვირვებთ ფოლადისებური სიმტკიცით, შეუვალობით, პრინციპულობით და, რაც ყველაზე მთავარია, სიმართლით, დიდი ადამიანური სიმართლით, რომელსაც არათუ ვერ შეედავები, კრინტსაც ვერ დაძრავ.

მაყვალა გონაშვილის სამოქალაქო პოეზია შიმშილით გასავათებელი, ფიქრით გამოფიტული თანამოდმეების გამოსარჩლებია, რომელთაც სამშობლო ერთ დიდ ფსიქიატრიულ კლინიკად გადაქცევიათ და აღარ იციან ზვაემი მოყოლილებმა რომელ ერთ სატკივარს, რომელ ერთ პრობლემას უსაშველონ. თანამედროვე დემოკრატია ხომ ნებადართულ სიძულვილად ქცეულა ყოველივე იმისა, რამაც აქამომდე მოგვიყვანა.

გზა აბნევია ფუძის ანგელოზს,
ჩამოქცეულა მაღალი ჭერი
და შმორის სუნით მიბნედილ ქალაქს

ავტომატების აღვიძებს ჯერი...

სული შეგეკვრებათ, გული შეგეკუმშებათ ამ ციკლის ლექსების წაკითხვისას. პოეტის მიზანიც ეს არის, რომ გამოაფხიზლოს ლამის საღათას ძილში ჩავარდნილი ერი და ის საწოვარა გამოაცალოს პირიდან, რომლითაც მის სამუდამო მიძინებას აპირებენ.

ჩემი სიმციროთ მამცირებენ, ჩემი სიკეთით, პოლიტიკას კი საძაგელი სუნი აქვს შმორის, ვდგავარ დაღლილი სიმართლის და სიცრუის კართან და ვეძებ საზღვარს სიკვდილსა და სიცოცხლეს შორის.

გუშინ იყო თუ გუშინნინ, როცა ძლიერნი ამა ქვეყნისანი ერთი ჯამიდან სვამდნენ, ერთი გობიდან ჭამდნენ და მაინც არ ინდობდნენ ერთმანეთს ცეცხლისთვის, ქალისთვის, აბრუებათ პირველკაცობის ყინი და სურვილი, სიტყვებს, როგორც გვირგვინს, ისე ირგებდნენ თავზე ეს თვითმარქვია ქვემდრომები, როგორ „უხდებოდათ“ ბრძენის მანტიები გაზულუქებულ მანქურთებს, რომლებიც მრუდე სარკეების სამეფოში აცხოვრებდნენ ერს, რომლის ერთადერთ შეცოდებას ის წარმოადგენდა, რომ ქართველებად ვიშვით ამქვეყნად.

ამ ჩემს ტკივილს რას გაიგებს ჩვენი მეფე ქართველითა ქართველისა შემშუსრელი.

ამ სტრიქონების დანერა ჩვენს უახლეს წარსულში დიდ მოქალაქეობრივ გამბედაობას მოითხოვდა და ბარაქლა მაყვალა გონაშვილს, რომ ყველა პარტიაზე მაღლა პატრია დააყენა. არც იმ ლექსის დანერა გახლდათ მათლად უხიფათო, „თოჯინების სახელმწიფო“ რომ ჰქვია.

ვინ გინოდათ თოჯინები
შუშისთვალა მაცილებს?
თუ ხისა ხართ, როგორ აფრქვევთ
სიძულვილის ბაცილებს?

.....
თოჯინების სახელმწიფო,
სახელმწიფო თეატრი.

ამ თოჯინების სახელმწიფოში ყველაფერი იყიდებოდა — სულიც, სხეულიც, სიყვარულიც, ერთგულებაც, იყიდებოდა გრომ-კაპიკად, იყიდებოდა ჩვენი სამშობლოც, უფლის კვართად გადაქცეული სამშობლო და არავინ იყო განმკითხავი. და როცა ყველაფერი იყიდება, უკლებლივ ყველაფერი, იქნებ მართლა ბოლო გაჩერებას ვუახლოვდებით, რა გვეშველება? რა გვეშველება, როდესაც მოგონილი გულწრფელობით, ლიქნითა და ფარისევლობით ქადაგებენ ტელებიჭუნები, როდესაც ქვეყანა გაავსო ტელე-ჯარმა, ტელე-გმირმა, ტელე-პოეტმა, ტელე-პარლამენტმა. რალა დაგვრჩენია ამ დროს?

მაშ, გამორთე ეგ ცრუ ყუთი,
ჩემო ბრძენო ერო.
ეკრანს მიღმა — დარდიანო,
ტელე — ბედნიერო!
აღარავის ახსოვდა (თუ — ახსოვს), მზე

რომ დედა არის ჩვენი, მთვარე კიდევ — მამა, ვარსკვლავები — დები და ძმები. აბა, რა გასაკვირია, თუ ამ დროს სიყვარული, თავგანწირვა, რწმენა, არც მეტი და არც ნაკლები, ერთ კუპონად ფასობს.

ჭრილობა გახსნილა და გველის ამბორი არ მშველის ნამლად და მალამოდ, უნდა სხივით გქსოვო, უნდა ცრემლით გკემსო ჩემო დაფლეთილო ალამო.

მართლაც შემზარავი პანორამა გადაიშალა ჩვენი უახლოესი ნარსულისა, როდესაც ქვეყანა იქცეოდა და მავანნი, ხელისუფლებაში სასწაულებრივად მოხვედრილი შადიმანები, ყურს გვიხედნიდნენ იმით, რომ თურმე საქართველოს ისტორია მათი მოსვლის შემდეგ დაიწყო. ამაზე დიდი ცინიზმი და ნიჰილიზმი წარმოუდგენელია და იმ მრუმე დიდი ღამის შემხედვარეს, მაყვალა გონაშვილს სწამდა, რომ თუ რამ იხსნიდა მის სამშობლოს, მისი ფესვები იხსნიდა, მინაში მყარად ჩაკირული ფესვები, პაატა სააკაძის მოჭრილი თავი, ქეთევან დედოფლის დაშანთული მკერდი და უსახელო უფლისციხელის ნაისრალი ზურგი...

იქნება, მართლა გაიხსნას ზეცა...

თენდება, სადღაც ყივის მამალი.

მაყვალა გონაშვილი მაცხოვარებით ჯვარცმული ქვეყნის შვილია და ამ ქვეყნის შვილობა ბევრჯერ დააფიქრებს იმაზე, რომ ამაოება ამაოთა და ყოველივე ამაო არს, დააფიქრებს იმაზეც, რომ ცხოვრება ძლიერ ჩამოჰგავს ზღაპარს და ჭინკა-ჭორივით დაძრწის სოფლად.

მე გამოვექეცე შენს ზღაპრებს, პაპი,

გზად შევეჩხე ჯადოქრებს, დევებს,

რად არ მახსოვდა, ღმერთთან მორკინალს

ზღაპარშიც სჯიან, ზღაპრადაც სდევენ.

პოეტი მიუყვება გზანწრილს, რომელსაც არც დასაწყისი აქვს და არც დასასრული, მიუყვება წუთივით მოკლე მარადისობის დაღლილი, თვალეპში ბინდჩაგუბებული მგზავრი, რომელსაც ის ეიმედება, რომ თუ აღესრულება და ცის სინარნარეს შეერწყმება, შეერწყმება სიმღერით და ესეც მისი ბედი იქნება. ტკივილისგან, დარდისგან, ვაებისგან სულშეძრული გაუთენებელ ღამეებს ფხოჭნის სანთლისფერი მკრთალი თითებით, რადგანაც ხედავს, რომ ყამი ისევ ერთი საცრით ცრის კეთილს თუ ბოროტს, მტყუანს თუ მართალს, როცა ღიმილი რომ ღიმილია, ისიც კი მავანთა სახეზე შემზარავ ლოკოკინას ლორწოვან ბილიკს აგონებს.

ერთხელ მოვსულვართ ამ ქვეყანაზე,

ღმერთმა გვიბოძა გზა, ერთი ციდა,

ნამი არ გვრჩება სიყვარულისთვის,

სიძულვილისთვის? რამდენიც გინდათ.

წუხს იმაზე, რომ ხშირად ფუძის ანგელოზივით ჩამოქნილ სილამაზესა და მშვენიერებას ვერ ამჩნევენ და სხვათა გარეგნულ ფოიერვერკებს ეთაყვანებიან. არადა, ფოიერვერკს ერთი ცუდი თვისება გააჩნია — მყისიერად იფერფლება და ქრება. იცის, რომ ძნელია მოგონილი ბედნიერებით ცხოვრება,

როცა ვნება რომ ვნებაა, ზოგჯერ დაფარულზე დაფარული, იმასაც სულ სხვა ქარებს უზიარებენ, როცა ალვის ხეებად ბალბას და ქონდარს ასალებენ, ციციანათელებს კი — მზედ.

სხვა რა მადარდებს? — თეთრი მერცხალი

ჩემს აივანზე ალარა ბუდობს

და ჩუმი სევდა ისე ყვავილობს,

ვით გაზაფხულზე ჭორი და სურდო.

მხარზე ყავს შესმული ფუჭი ოცნების და ტკივილების ვეჟანა ძერა, გადახსნილი აქვს ყველა იარა და უფალს შესთხოვს, პატიების მომმადლე ნიჭი, ტკივილები ეკლებად შემასხიო. კიდევ ის უნდა, ვინმემ მუჭა გაზაფხული უსახსოვროს და დაეხმაროს, რომ როგორმე სიტყვით უნამლონ ამაოების ბაზარს.

როცა დარეკავს ჟამი განკითხვის,

ცა სამაისო შვიდჯერ იელვებს,

რითი შევავსებთ, ვიცოდე, მაინც,

ამ გასაოცარ სიცარიელეს.

ერთი რამ დანამდვილებით იცის — ბედს არ უნდა მიენდო, თორემ ნაფოტივით აგათამაშებს წუთისოფლის მორევში და ბოლოს მოუსაველეთში გაგრიყავს და გაგინაპირებს...

ბატონებო, საკმაოდ ბევრი ვისაუბრეთ მაყვალა გონაშვილის პოეზიაზე, მის მოქალაქეობრივ მრწამსსა და პოზიციაზე. ერთი კია, არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ იგი, უპირველეს ყოვლისა, ქალბატონია, სიყვარულისთვის და ბედნიერებისთვის დაბადებული ქალბატონი, რომლის პოეზიასაც სიყვარულის განცდა სულ სხვა პენსა და ელვარებას მატებს...

პოეტის ლირიკულ გმირს შეუძლია მოთიბული ბალახივით მხარგაშლით განვეს მინდორზე და თავსაიათი დამშვენებული დაელოდოს თეთრ ბედაურზე ამხედრებულ გულის სწორს. ცხოვრობს ისე, როგორც ცხოვრობენ მეოცნებე ქალები, მასპინძლობს დაღლილ ქარებს და წვიმებს და ევას გეშით დაეძებს მარადიულ ნახევარს, კარგად იცის, რომ კაცი თუ ტკივილებით ფასდება, ქალს ლოდინის ნიჭი გამოარჩევს.

კოშკი ვარ, თეთრი კირით ნაგები

და ზეცას წვდება ჩემი ფიქრები.

ამ ფიქრებში კი სიზმრის კაცისთვის შლის მთვარის ლოგინს, ნისლებად ჩამოღვრას აპირებს საყვარელი არსებისთვის.

და ჩემი ტრფობაც, არ გაგიკვირდეთ,

მეცხვარე ბიჭის

დაგუბებულ მონატრებას გავს,

როცა ბალახსაც აქვს ქალის სილბო,

როცა წყაროსაც აქვს ქალის სიტკბო,

როცა ხეებსაც აქვს ქალის ფორმა...

განა რისი გალება შეუძლია მსხვერპლად სატრფოსათვის? შეუძლია სიყვარულის ქათიბი მოუქსოვოს, ფიფქივით დააკვდეს ხელისგულზე და კიდევ ის, რომ მოქათქათე ღრუბლის ფთილიდან ერთგულების ძაფი დაართოს. ის კი იგვიანებს, საეჭვოდ იგვიანებს და გულშეძრულ ქალს ისლა დარჩენია, დაიწურჩულოს:

მე უნდა ვზიდო შენი ცრემლები,
მე მოლაღატედ როდი ვშობილვარ,
აჰა, მოვედი შენს დასახსნელად
შენი სიზმრიდან და ბავშვობიდან.

მოდის ყველა შეყვარებული და
უარყოფილი ქალის სახელით, მოდის იმ
მიუიწყებულ საყდარში, რადგან სხვაგან
ვერ იპოვის სწორსა და ბადალს. იძირება
ცრემლებში და ახსენდება ის დრო, როცა
ქარის შეურუოლებაზე ვნებით კრთოდნენ
ფარდები, როცა ვნების პერანგი ლამის
ტანზე შემოეფლითა, როცა ყველა კარ-
თან მოსისხლე მტერივით ჩასაფრებული
ჰყავდა იმ კაცის სიცილი, რომლის გამოც
სულსაც მივცემდი ეშმაკს შენი
შენი გულისთვის, მაგრამ
ამ ჩემს გზანვრილზე
ეშმაკიც არ ჩანს.

როცა ყველაფერი თითქოს ჩავლილ-
ია, როცა თითქოს ყველაფერი დამცხ-
რალია, როცა ყველაფერი უბინოდ მო-
ჩანს სიმარტოვის და ღმერთის ჩეროდან,
როცა დავიწყების ლაფით ამოქოლილია
მოგონების ყველა ჩერო, მაინც თავს გამ-
ოყოფს წარსული და სიზიფეს ლოდებივით
დამძიმებულ სიტყვას ათქმევინებს:

ვიცი, ჩემს ყოფას ჰქვია ცხოვრება,
ვიცი, ამ კედლებს ოჯახი ჰქვია,
იქ კი, საოცარ შენს საუფლოში,
სულ სხვანაირი ქარები ქრიან.

ეს ქარებია, თავს რომ არ ანებებს და
გულს უკანრავს, იცის, რომ

ქება ქარია, ალერსიც ქარი...
ისე ჩაივლის, რომ ნაკვალევს
არც კი დატოვებს,
მაგრამ რა ვუყო

ამ ტკივილის წითელ ყვავილებს?

ამ ტკივილებით გაჯერებული ღამეები იცრიცე-
ბიან და რიჟრაჟისას ნატანჯი სული ცდილობს უმძ-
რახ მდინარეს გაატანოს სიზმრად ნანახი თავდავი-
წყება, თუმცა

დავჭკვიანდი, აღარ ვებრძვი ქარებს,
რა ხანია, სიზმრის აღარ მჯერა!

ვერ გავიგე, მაინც რად მგერის სევდას
წარსულისკენ გადახრილი მზერა.

ვერ გავიგო, აცხადებს და ის კი ავინყდება,
რომ სფინქსის გამოცანად ქცეული ეს კითხვა დღემ-
დე პასუხგაუცემელი რჩება ყველასთვის...

ხომ გუშინ იყო, გუშინ იყო ის გაზაფხული
და მაინც როგორ, ოი, როგორ მომნატრებია.

მაყვალა გონაშვილის ლირიკული პოეზია,
მზით, ქარიშხლებითა და ნიაღვრებით სავსე პოეზია
მეტად საპატიო ადგილს იკავებს XX-XXI საუკუნე-
ების ქართულ სატრფიალო ლირიკაში თავისი ქალ-
ური კდემამოსილებით, არტახებში გამომწვედეუ-
ლი ვნებებითა და წვიმის თქორებით, ადამიანური

მაყვალა გონაშვილი, ჯანსულ ჩარკვიანი, ზალ ბოტკოველი

სიმართლით და გამოხატვის უბრალოებით...

მაყვალა გონაშვილი კარგად იცის, რომ პო-
ეტი თუ ხარ, სული მაჩიტებით უნდა გქონდეს სავსე,
საზრდოდ კი იის სურნელი გყოფნიდეს, იმ ატმის
ხეს უნდა ჰგავდე, აყვავებულ ატმის ხეს, რომელსაც
მუდამ ამტვრევენ რტოებს, იმ ხეს, რომლის ჩრდილ-
შიც ნეტარებით მოისვენებს დაღლილი მგზავრი და
მერმე უკანმოუხედავად გაუყვება გზას, იცის, სად
ინყება და სად მთავრდება მისი სავალი, ლექსებითა
აქვს დაჭორფლილი სახე, სული კი მზითა და ლექსე-
ბით მოუჭედავს, ქართული სიტყვის ხოდაბუნებში
უყვარს ხეტიალი.

ვარ სევდით სავსე, როგორც ღრუბელი
და თვით არ ვიცი, როდის ვინვიმებ,
ვფურცლავ ლექსიკონს, ვკინძავ ძველ სი-
ტყვებს,

გადავინყებულს, როგორც სინმინდეს.
ამ სინმინდეებთან ზიარება, ქართულ სიტყ-
ვასთან გაუთავებელი ჭიდილი პოეტის არსებობის
გამართლებას წარმოადგენს და როგორ შეიძლება
არ დაუფჯეროთ, როცა ასე საბრალობლად აცხა-
დებს:

თუმც შეილივით ვზარდე სიტყვა,
დედასავით დამიბერდა.
პოეტი და უნდა ვენდოთ, როცა თავისთავს

ბულბულს კი არა, ქვეყნის ბედზე ჯაჭვით მიბმულ ძაღლს ადარებს, უერთგულეს არსებას დედამიწის გულზე, პოეტია და უნდა ვენდოთ, როცა ხმამაღლა აცხადებს, რაც ამ მიწაზე ეკალი ამოსულა, ყველა მათგანი ჩემს გულს ატყვიანო. იმაზე არ წუნუნებს, ჩემი წილი მზის სხივი, ჩემი წილი დიბა-ატლასი სხვას რატომ ერგოთ, მაშინაც უნდა ვენდოთ, როდესაც გულიდან აღმოხდება დიდზე დიდი ქეშმარიტება, ასჯერ მაინც უნდა ნაიქცე, რომ მერე ერთხელ მაინც ზეცად ამალღდეო. ამისთვის იღვწის ეს მშვენიერი პოეტი და ხშირადაც აღწევს მიზანს.

მაყვალა გონაშვილის ლექსი უბატონო ქვეყნის — ქიზიყის მადლით და მირონითაა გაპოზიერებული, იქაური ხორშაკიანი მზის მხურვალეობა ამჩნევია მის პოეზიას, შირაქის ველის უსასრულობა ასაზრდოებს მის ნაზრევს და ისიც სიყვარულით პასუხობს მშობლიური კუთხის სანახებს, რომლის ერთ მადლიან ბელტსაც თავად წარმოადგენს. მიწის შვილია და მიწის თემა ისე ძალუმადა, ისე უშუალოდ და ძალდაუტანებლად შემოდის მის პოეზიაში, რომ ზოგჯერ ვერც კი გაიაზრებ მის სიდიადეს.

ჯერ ამიხილეს თვალები, მერე
მიწის ხორკლიან მკერდზე გამიშვეს,
და მიწა, როგორც დაღლილი კაცი,
ჩემგან ითხოვდა შველას და ალერსს.

დიახაც რომ შველა და ალერსი სჭირდება მიწას — ჩვენს მარჩენალს, რომელზეც მიჯაჭვულნი ვართ ჩვენი წარსულით, აწმყოთი და მომავლით და ვერაფრით ჩაუგდებთ ხელში საჯიჯგნად გადამთიელთ. ჩვენი ქვეყნის ოკრო-ბოკრო გზები სულს გვივსებენ ნათელით, თუ მშობლიურ მიწამდე მივყავართ, აღთქმულ მიწამდე. ნახეთ, რა ნატიფი, რა უმშვენიერესი სტრიქონები უძღვნა პოეტმა მიწას, რომელიც თქვენი ნებართვით მთლიანად მომყავს:

ვით მშვენიერი პატარძლის კაბა,
მზემ მოისროლა ჭრელი მერდინი
და ინვა მიწა, სურვილით სავსე,
მკვრივი კერტებით მიმოთენთილი,
ბალახის თემებში იბნევედა იებს,
გადახსნილიყო ცის ლურჯი კარი,
სხვაგვარი ცეცხლით ინვოდა მიწა, —
მარადიული ვნება და ქალი.

ახლა ვერც ვიხსენებ, ასეთი ვნებითა და გატაცებით ვინმეს ოდა მიეძღვნას ჩვენი მარჩენალი მიწისათვის.

მაყვალა გონაშვილს სხვათა სიკეთისა და სათნოების დანახვა შეუძლია, მათი ნიჭიერების დანახვა. ეს კი მხოლოდ რჩეულთა ხვედრია, ვისაც შური და ბოღმა არ აწუხებს სხვათა სიკეთეთა გამო. მართლაც, რა ბედნიერებაა, როცა შეგიძლია ასეთი ბრწყინვალე სტრიქონების დანერა:

გარდაცვალება კაცთა ხვედრია,
უკვდავთან სიკვდილს არა აქვს ხელი.
შენ შეურთდი ზეციურ წიაღს
და ისევ უფლის სახელით მღერი.

ეს ციტატა იმ ლექსიდანაა, საქართველოს მაფ-

შალიას — ჰამლეტ გონაშვილს რომ ეძღვნება.

ბედნიერებაა, როცა ხედავ, როგორ იღებს მკერდიდან გულს პოეტი და ცაზე მზედ ჰკიდებს.

ლომის ძეო, ლომის ძმაო,
ლომო, ლომად ბერდები,
მხრებში როდი იხრებიან
შევერცხლილი ქედები.

როგორ უხდება ეს სტრიქონები ახლა უკვე მარადიულ ნათელში მყოფ ჯანსუღ ჩარკვიანს — ჩვენს ჯანუკის.

მართლაც მშვენიერი ლექსი უძღვნა მეგობარ პოეტს ლალი თოთაძეს, რომელიც მზის ცრემლივით დაიარებოდა მშობლიურ მიწაზე, სიზმრის პერანგებს ქსოვდა, ქვეცნობიერად გრძნობდა, რომ ჯერ დაუკრეფავი მისი მტევნები როგორ ნატრობდნენ აგვისტოს სვატსა და მზის ტორებს.

და შეიკვეცავ სევდისფერ დაღალს,
რადგანაც ქარებს ამოდ სდიე,
შემოვა შენში მაღალი ღმერთი
და სასთუმალთან დაგინყობს იებს.

არანაკლები სიმძაფრის ლექსით აღბეჭდა თავისი სიყვარული ზერა რომანაძისადმი — სიყრმის მეგობრისადმი.

მანამდე უნდა იყო მორჩილი,
ლექსით და ლოცვით ღამის მთეველი,
მანამდე უნდა გაექცე პატვიც,
როგორც დაღლილი ნაზარეველი.

მანამდე, სანამ შურის ჯვარზე არ გაგაკრავენ, სანამ ტალახის გუნდას არ გესვრიან მოშურნენი და მუცლით მეზღაპრენი...

ჩემი მოკრძალებული აზრით, მაყვალა გონაშვილი ერთნაირი ძალმოსილებით იმორჩილებს როგორც სამოქალაქო, ისე სატრფიალო ლირიკის სადავეებს, გვახედებს ადამიანის სულის ჩაბნელებულ ხევზუვებში, დაგვაფიქრებს ადამიანური ყოფის უმტკივნეულეს პრობლემებზე და კიდევ სხვა უამრავ რამეზე, რასაც ჩვენი ცხოვრება ჰქვია, ცხოვრება სულ ცოტა სამი ათასი წლის ისტორიის მქონე ერისა, რომელმაც საკუთარი სისხლით დანერა საკუთარივე მატინე და დღევანდლამდე მოიტანა. ვფიქრობ, დღევანდელ გამონევეებსაც გაუძლებს, გაუძლებს ცრუმესიათა პარპაშს ღვთისმშობლის წილხვედომილ მიწაზე, რათა საუკუნეების მიღმაც ამაყად იფრიალონ ქართულმა ბაირალებმა ფარნავაზისა და დავით აღმაშენებლის სულის საოხად. ყოველივე ამაზე მოგვითხრობს მაყვალა გონაშვილი თავისი ლექსით, თავისი პოეზიით, ბენვის ხიდზე უხდება სიარული ამ დროს, რომ სათქმელის სიმძაფრე და გამოხატვის საშუალებები სინერგიის სადარ ჰარმონიაში იყოს ერთმანეთთან. მე რომ მკითხოთ, ამ ბენვის ხიდს პოეტი მინიმალური დანაკარგებით გადის, უფრო მეტიც, ისე გადის ერთი ბენვიც არ უფარდება თმიდან. რას ვგულისხმობ და იმას, რომ ქალბატონი მაყვალა პოეტია და სრულად აქვს გასიგრძეგანებული, რომ სათქმელი, რაოდენ მძაფრი და მნიშვნელოვანი არ უნდა იყოს, თუ პოეტურ საფანელში არ გაეხვა, თუ

პოეტურ ქურაში გულის სისხლით არ გამოიწრო, შედეგი სავალალო და გულისმომკვლელი იქნება. პოეტი თუ ხარ, იმის გააზრებაც უნდა შეგეძლოს, რომ „ბოლოს სიკვდილიც მოკვდება სიცოცხლის გარდაცვალებით“, რომ

და როგორც ზანგ ქალს საყურე ერთი ფერად ყვითელი და სასწაული, რტოზე ეკიდა ფოთოლი მჭკნარი, ვით სიმარტოვის დღესასწაული.

სულისშემძვრელი შედარებაა, ბატონებო. მჭკნარი ფოთოლი სიმარტოვის დღესასწაულს აგონებს პოეტს, იმ სიმარტოვეს, რომელიც ყველა ჭეშმარიტი შემოქმედის მარადიული თანამდევია და რომლის გარეშე ვერ შეიქმნებოდა ის შედეგები, რომლებიც ჩვენს არსებობას შევებას ჰგვრის და სიცოცხლის წყურვილს უხანგრძლივებს...

პოეტია და იმის დანახვაც შეუძლია, როგორ ჟონავს გუმბათებიდან მზის მადლი.

აი, კიდევ ერთი მინი-შედეგრი: ვით მშვენიერი პატარძლის კაბა, მზემ მოისროლა ჭრელი მერდინი, და ინვა მინა სურვილით სავსე, მკვრივი კერტებით მიმოთენთილი.

ამ ჟრუანტელისმომგვრელი სტრიქონების მერე უკვე აღარ გვიკვირს, როცა პოეტის ბაგე გადათიბული მინდვრის სურნელს აფრქვევს, როდესაც სარკეს ისე ჩასცქერის, როგორც გვალვისგან დამშრალ მდინარეს, როცა იმის დანახვა შეუძლია ცეცხლისფერ ვარდებს რა უსწრაფესად მოიყრის ტანზე შემგლისფერებული ზეცა, ყაყაჩოსავით როგორ

ტყდება შუქი.

ცა კაბასავით დამივიწროვდა, ვდგევარ მუხლამდე ღრუბლის გუბეში, წვიმის კიბეთი ჩამოდის ციდან სიგრილე — მინის ჩუმი ნუგეში.

აი, ასეთი პოეტია მაყვალა გონაშვილი, რომელსაც შეუძლია თქვას, რომ ნატურფალზე ჩემი ცრემლები ამოდიოდნენ მზისფერ იებადო და დაგვაჯეროს ამაში.

რაც ჩემთვის ყველაზე მთავარია, ის გახლავთ, რომ პოეტი საოცარი სინარწართა და სიჩაუქით იმორჩილებს ქართულ სიტყვას და მას არანაირ პოეტურ აქსესუარებზე არ ცვლის, არ აკნინებს. დიახაც, რომ თავანკარა ქართულის, უმშვენიერესი პოეზიის პატრონია მაყვალა გონაშვილი და როცა იგი დაეჭვებით გვეკითხება:

როგორ გგონიათ, ვიპოვნი ჩემს თავს? მენწვა ბედი? როგორ გგონიათ?! პატროსნად უნდა ვუპასუხო: ქალბატონო მაყვალა!

ბედის შეწვევისა რა მოგახსენო, როდის იყო ბედი ნამდვილ, ჩაკირულ შემოქმედებს ენეოდა, აი, რაც შეეხება საკუთარი თავის პოვნას, დაუფიქრებლად გეტყვი — შენი თავი, დიდი ხანია, რაც ნაპოვნი გაქვს, შენი ადგილი, შენი ნიშა ქართულ მწერლობაში, დიდი ხანია, ნაპოვნი გაქვს, უფრო მეტიც, თანამედროვე ქართული პოეზია წარმოუდგენელია შენი მზისფერი, მზისდარი შემოქმედების გარეშე.

ღმერთმა დაგლოცოს!

ფარნა რაინას შემოქმედებითი საღამო. თბილისის მწერლის სახლი. 2018 წლის 15 ოქტომბერი.

სხედან: ნანა რჩელიშვილი, რევაზ მიშველაძე, რამაზ პატარაძე, ფარნა რაინა, მაყვალა გონაშვილი, ზაალ ბოტკოველი. დგანან: ვაჟა ჩორდელი, მათა დიაკონიძე, ნინო ლაჩაშვილი, ანა ერისთავი, ნუნუ ძამუკაშვილი, ბალათერ არაბული, თემურ ჩალაბაშვილი, ვანო ჩხიკვაძე, ბადრი ქუთათელაძე, რამაზ მეფარიშვილი.

რეზომ
აღაშია

მ
ლ
ა
ნ
ა
მ
ა
ნ
ა
შ
ვ
ი
ლ
ი

ნიკო ფიროსმანაშვილი უფიფესი ეროვნული სული-
ერ-განძეული სიმდიდრე, ხალხთა მარადიული სულის
მკურნალი და იშვიათი ფერწერული სამკაული რომაა,
კოსმოს-ღვთისგან გვეზოდა. საზოგადოება და დღევანდე-
ლონა კი ღირსეულად ვერ პატივს მისცა. ნუ დავივი-
წყებთ, კეთილმა ვაჭარმა ივანე კეტუამ თავისი კოლხ-
ურ-მეგრული ოდა ნიკაღას ფერწერული სურათების
მუზეუმად რომ გარდაქმნა და ამდგვარი ეროვნულ-ზე-
კარული მოქმედება გვამაყება ყველას...

რ. ადამია

ო
ლ
ა
ნ
ა
მ
ა
ნ
ა
შ
ვ
ი
ლ
ი

ნიკო ფიროსმანაშვილი და ივანე კეტუა

გენიით დამსხვრეული დრამა და ტრაგედია

სრულიად სევდიან-დაღვრემილი ნაწარმოები
მიუძღვენი გენიალური მხატვრის
გარდაცვალებიდან მესამე წლისთავს

შენიშნული ორაგულივით...

ნიკო ფიროსმანაშვილი თავისი შემოქმედებით, ზღვის ბინადარი ორაგულივით, საკუთარ გენიას შენიშნული მხატვარია. ორაგულები, როცა დაქვირითდებიან, ზღვიდან თუ დიდი მდინარეებიდან, ჯგუფ-ჯგუფად დაიძვრებიან დანიშნულ ადგილას ქვირითის დასაყრელად. თევზური ინტუიციით შეუსვენებლივ მიეშურებიან მდინარის პირველ წყარომდე, დაპატარავებულ კალაპოტში. ნელი სვლით და ცოცვით მიინევენ წინ, წყაროს თვალამდე. ამ მსვლელობისას გზადაგზა ტანის ფერიც ეცვლება – მუქი მწვანე, ციმციმა ზურგი და ვერცხლისფერი ფაფარი ზეცას შეჰყურებს, ხოლო თეთრი და მოვერცხლისფრო ქვირითსავსე მუცლით კრიალა და სხვადასხვა ფერის ქვებს თევზისეული სინაზით ელაციცებიან, ოდნავ ეხახუნებიან. ასე ცოცვით ქვიდან ქვაზე გადადიან, და ისრულებენ სურვილს, როგორმე მივიდნენ წყაროს თვალამდე და მის სიღრმეებშიც ჩააღწიონ...

რუს სანაპიროს მომდგარი, წყურვილით აღტყინებული ჩალისფერი ირმები კი, ბუნების ამ საოცარ მოვ-

ლენას ნუშისებური თვალებით, ნესტოებდაბერილნი, ფრუტუნით მისჩერებიან...

დასასრულს, დაღლილ-დაქანცული ორაგულები სიამით თუ ტკივილით ადგილზევე ფერად-ფერად ქვირითს ყრიან და განწირულნი საკუთარ სიცოცხლეს ეთხოვებიან... მაცხოვარებით თევზისეულ ვერცხლისფერ ჯვარს გაეკვრებიან და ასე გადაარჩენენ ორაგულთა მშვენიერ მოდემას.

ნიკო ტანჯული და შენიშნული იმიტომ კი არ იყო, რომ უჭირდა და სიღარიბეში ცხოვრობდა. არა, მეგობრებო! ნიკალასავით სულგრძელი ქართველი ყოველთვის იშოვიდა თავის და ოჯახის სარჩოს, თანაც ქიზიყელი კახელი, მირზაანელი, უმდიდრესი და ულამაზესი კუთხის ნარმომადგენელი... ნიკო ფიროსმანაშვილს სულ სხვა გასაჭირი და ვალდებულება დაეკისრა უზენაესისაგან – დიდი შემოქმედის სულით დაორსულდა იგი და თავისი ბედისწერის გარდაუვალობა დაეკისრა გამჩენისაგან, რათა ეშვა თავისი ჯიშის და ჯილაგის გადამრჩენი დიდი ხელოვნება. ქვირითით

პაბლო პიკასო. ნიკო ფიროსმანაშვილი. 1914 წელი

სავსე ორაგულივით იარა მან ურთულესი გზა, ცხოვრების საწყისთან მისვლით შობა უმაღლესი რანგის ქვირითი და მარადიულობის უპირველეს წყაროებთან განუტევა სული...

ასე დაშრეტილი, ყველაფერგაცემული და წმინდანით უპატიოსნესი მარტოხელა მხატვარი, შთამომავლობისათვის შეწირული უერთგულესი ორაგულივით, უპატრონოდ მიგდებულ სხეულად მიბარდა მიწას... ხოლო გენიალური შემოქმედის სულს მონყვეტილი ღვთიური ნაყოფი თავის ერს უსასრულო დროით გადარჩენის ლოცვად შესწირა...

* * *

უსასრულოდ დუმღმყოფი-მინისქვეშა, სიცოცხლე-უკვდავ ნათელმზიან და ზეციურ მარადიულ საქართველოს არნახული ფერებით ხილულად ხატავდა მოვლენა ნიკალა.

გამოცხადებით განკაცებული მაცხოვარი სულიერ-ხორციელად წარმოუდგენელი სიკეთე-სიყვარულით ახლოს იყო ადამიანებთან, რითაც შენობით მიმართავდნენ მხსნელს.

მხოლოდ მაგდაგვარი სრულყოფილებით გვაქვს ურთიერთობა ნიკო ფიროსმანაშვილივით პლანეტის ნებისმიერ გენიასთან, რადგან მთავარი მოქმედ-მიუწვდომლობა მხილველი, ნათელი ღმერთია მათში. ნიკალას შემოქმედებაში რახან უშუალოდ უფალი მონაწილეობდა, წმინდანური თვისებების ფერმწერი თავის ირგვლივ მიმდინარე დროს ვერ ეგუებოდა და დამოუკიდებელი უახლოესი პლანეტის დარად თავადვე გამოსცემდა სრულიად განსხვავებულ პიროვნულ უჩრდილო ჟამთასვლას და ამით ქართულ გამაოგნებელ განძთა სიახლე ეპოქას ქმნიდა; თითქმის გამორჩეულ უხილავ განზომილებამდე დასული, კოსმიურთვისებანი საკუთარი დრო წმიდად მისივე იყო და ამ სახის ზეციურობიდან იბადებოდა სიახლე შედეგები, მხოლოდ ეროვნული კი არა, მსოფლიოს განუყოფელი, მხატვრული მშვენიერების და მალალ-მიუკარება სიღრმეში დინჯად გამავალი ფარული გემოვნების, ინდივიდუალური გამორჩეულობით, უხილავ-შეზავებული ერთა შორის თვითმყოფადი ქართულისთვის დამახასიათებელი ფერ-კოლორიტ-სტილით და მთავარი მნათობიდან სხივნატყორცნი, შემოქმედებითი გმირული გამბედაობით; თანაც უშუალოდ მოძრავი და ლაღი, როგორც ნიავს ამოყოლილი სუფთა ზღვის ზედაპირისეული მწვანე ტალღები.

მზე-ვარსკვლავითით და სავსე მთვარით ნასაზრდოებ ვაზის მწიფე მტევანია ფიროსმანი, რისგანაც სრულიად საქართველოს მაცოცხლებელი საამო ბადაგი ჟონავს...

ადამიანი გენია, ანთებული პლანეტაა, მარადიული წვით...

ფიროსმანაშვილი ხორციელად თუ სულიერად მხსნელ იესოს შეწირული ქართველი წმინდანით დადიოდა ურთულესთვისებანი, დუმღლსავსე მიწაზე. სრულიად უცხო და გენიის კუთვნილებით

საკვირველ კოსმოსს ატარებდა უკიდურესად დამუხტული.

ყოველივე ეს პირადი ფანტაზია კი არაა, მხოლოდ სინამდვილეა, წარმოსახვით ნაგრძნობ-მონოდებული ღვთისნიერ შემოქმედზე, დედამინაზე, სივრცეში თუ დროში.

ნიკალას განსხვავებული ცხოვრებისა საზოგადოების ყველა რიგით ნევრს უკვირდა და გრძნობდნენ ძალიან დიდ უცხოობას, ქვეცნობიერად თუ შეგნებით. ხოლო ნიჭიერ-ინტელექტუალნი, გარემოს მოულოდნელობით გაოგნებულნი, თანვე სიახლისგან შეძენილი ინსტინქტით ხოტბას ასხამდნენ ამ უცხოდ მოარულ ჭეშმარიტებას და მის ღვთიურ გენიას. მატერიალურად უღარიბესი, მაგრამ ფიზიკურად უნაკლო ნიკალა ყოველდღიურად, შეძლებულ-მდიდარ თანამედროვეებზე მეტად, ზღვარდაუდებლად ვარსკვლავითური ფერწერული საოცრება განძით მდიდრდებოდა, რომელსაც ვერც ოქრო, ფული და ბრილიანტი ოდნავადაც ვერ უტოლდებოდა. აი, ვისთან იყო უფალი ღმერთის და ზეციური ტოტებაყრილი შემოქმედებითი ენერგია...

ამ დღეებში, შუალამეს, მოურიდებლად გამაღვიძეს სულში გამჭოლმა ზენარმოსახვებმა და პირდაპირ მიბრძანეს: აილე ქალაღი, კალამი და ყოველივე ჭეშმარიტი სინამდვილით ფიროსმანის ლიტერატურულ-ფსიქოლოგიური პორტრეტი დახატეო, რაშიც ქართული უფლისმიერი სიტყვები და ზენარული შთაგონება ზედმინევენით დაგეხმარებაო. დიდმა ემოციამ და ჩემმა ცალკე ანრიალეზულმა, თითქმის გახელეზულმა სულმა მთელი სხეულით, გულით და გონებით ამანიოკა და ჩემში ნიკო ცოცხლად გაცხადებული დადიოდა. ძლივძლივობით გავუძელი სრულიად მოულოდნელ ნერვიულ აგზნებით დატვირთვას. დიდება მზეს, უფალს და კოსმოსს. ეს ჩემი გადამრჩენელი ლოცვაა და მთელი არსებით ვეთაყვანები. აღმატებულ უჩვეულო აზრების წერისას სულიერი ტკივილი თან მდევდა უმონყალოდ. ოოო! როგორი მძიმეა ამდაგვარი ფორიაქი, მისგან ხომ სრულიად განსხვავებულია სხეულებრივი ტოკვა, რომელიც მინიერ ტანჯვასთანაა გარდამავალი და პირდაპირი შეგნებითი ჭიდილ-პროცესია. ხოლო სულიერი? უხილავ-კოსმიური, თითქოსდა სივრცეში განფენილ-ლეგენდა-მითოსური უმძიმესი მოძრაობაა, მიუწვდომელი და განუსაზღვრელი სიმწვავით, სიახლე-შორეულის ხილვით და თანდაყოლილი სიამის შეგრძნებით, ისევე, როგორც თითქოსდა ახალგაზრდა ჯანმრთელი დედა შობს პირველ შვილს თავისი გარდაუვალი ტკივილითა და ფარული ტკბობით...

ყოველი მძაფრი განწყობილება აქტიურ-მოქმედი ზემინიერი სიცოცხლეა...

დროის, სივრცის და კოსმოსის გარემოცვაში ნიკალა დამოუკიდებელი უძლიერესი ვარსკვლავითური ფორმა-განზომილება იყო, უთუოდ ზეძალები მძლავრობდნენ გრძნეული მხატვრის იდუმალ ქმნილებათა თითქმის ფანტასტიურ შემოქმედებაში.

ნიკალა – ბაჯალლო ოქრო – თვითნაბადი ბუნებრიობით, ზეციური მადლით ქმნიდა და უფლის უნაკლო იდუმალებას გულწრფელად ავლენდა. მნამს და ჩემეულ აზრებს თამამად გამოვთქვამ, რომ ღმერთივით წმიდა ხელოვანი გულლია უშურველობას გამოხატავდა ქვეყნისა და ერის წინაშე, რადგან მაცხოვრისეულ მადლს დღენიადგ მხესავით ასხივებდა. ის კი, როგორც წერენ და ხატავენ ნიკოზე ზოგიერთი თანამედროვენი, პირადად არ მჯერა, რადგან თითქმის გამოგონილია ყველაფერი, დიდი მხატვარი ხომ თავისი უიშვიათესი გენიით სავსე-მდიდარი, ზეძალათაგან კმაყოფილ-მდუმარე სიმართლე იყო და ზედმეტი არასასიამოვნო ცხოვრებისეული მოქმედებანი მის ხასიათ-ბუნებაში არ მოიხილვებოდა. უთუოდ მხოლოდ მატერიალურად უღარიბესი და უახლოესი გარემოსაგან არამომთხოვნი ხელოვანი თავისებური და შედარებით მარტოხელა, შეუპოვარი თვისებებით უმძიმეს სიცოცხლისეულ და შემოქმედებით ჭაპანს ენეოდა. სხვა მხრივ შეუძლებელია, რომ შეექმნა მსოფლიო დონის ფერწერული შედეგები. სენსაციის აღმძვრელად ნიკალას გადამეტებითი მსმელის სახელიც გაუვრცელეს. მიზეზი შემდეგში იყო: მოსიყვარულე ბუნების ხელოვანი განსხვავებული ხასიათ-ემოციებით მუდმივად ხალხში ტრიალებდა და დაუნახავი თვალით მახინჯად აღქმულ იქნა უსახლკარო სევდიანი კაცის ჩვეულებრივი, თითქმის ველური გენიის კეთილი ჩვეულებრივი მოვლენები, რისგანაც ემსგავსებოდა ღრმად მორწმუნე შეწირულ განდევნილ ბერს. ისინი, ვინც ზედმეტად აზვიადებდნენ ყოველივეს, თავადვე ყოველდღე უზომოდ სვამდნენ და ნაყოფანებდნენ, ოღონდ ყოვლად უზრუნველყოფილ ჩაკეტულ უსაქმურ პირობებში. ქართული ნიჭის პირველადი სრულყოფილი მოვლენა, ნიკო ფიროსმანაშვილი, ვარკვლავეთური რჩეული იყო, მაგრამ ხორციელ-ფიზიკურ უკვდავებას ვერ უბოძებდა ვერც ერთი სამყაროსეული ღვთიური გავლენა, რადგან ამქვეყნიურ გარდაუვალ შობა, ზრდა-სიბერე გარდაცვალების უმკაცრეს პროცესს მხოლოდ გალაქტიკების ერთობლივი ძალა და დროთა სვლა უმკაცრესი განაგებს. უშუალოდ და უსაზღვროდ კეთილ უფალს შეეძლო მხოლოდ, შემოქმედებითი უდიდესი უკვდავება ებოძა და იქმნა კიდევაც...

ყოველი ჩვენგანი სხეულის უმცირეს უჯრედამდე ხომ განუყოფელი ნაწილია კოსმოსის, მაგრამ ვინ როგორი დონითაა მასთან ჩართული, მეცნიერულად არც ისე ადვილი მისაგნებია; თუმცა გამოცდილი თვალისთვის ზოგადად ხილულია, რა თქმა უნდა, იშვიათნი ამა ქვეყნისა მიუწვდომელ მთლიანობასთან გიტარის სიმღვივით არიან აწყობილი მზიურ ჰარმონიად. თავად ნიკალა უთუოდ მაგდაგვარი განყენებული ნერვ-კაპილარის უშუალობა და ორგანულობა იყო უმდიდრესი პლანეტარუმიცა...

ჩვენი თხრობა რბილად ითხოვს, ბრძენთა გამონათქვამი მოვიშველიო: „ჭკვიანი მუშაობს, გენიოსი ქმნის“ (შანი).

ამიტომაც იყო ნიკალა წმიდად მოსული და სახალხო ფერმწერი, ღმერთივით კეთილი – ქმნიდა და ფერ-ტონ-ხაზთა ჯადოსმიერობით, ველური მამალი შაშვის გაზაფხულზე უწყვეტ – ტკბილ გალობასავით თავისუფალ რეგისტ-მუსიკალურ სივრცეში მანამებლად იფანტებოდა, იმდენად, დილის მზის სხივივით ვრცელდებოდა, რომ დედაქალაქიდან შორს, სამეგრელოს ერთ-ერთ მთიან უღამაზეს სოფლამდე სიამით ჩააღწია და... (ეს მოხდა ფიროსმანის, როგორც უიშვიათესი მხატვრის, აღმოჩენა-აღიარებამდე).

ნიკო ფიროსმანაშვილის თანამედროვე, ღრმადმორწმუნე-ღვთისკაც ივანე კეკუას, ისეთივე სარდაფ-დუქანი ჰქონია ძველ ქალაქში, როგორც რამდენიმე სხვადასხვა ეროვნების თბილისელს. თავისი გენეტიკური წარმომავლობითი მდგომარეობიდან გამომდინარე, კეთილმა ღვინით მოვაჭრემ მამაპაპისეული გვარი საგანგებოდ კიკვაძედ გადაიკეთა. მეგრული წარმოშობის მეღვინესთან თბილისელი განებზერებული მომხმარებელ-მოქიფენი შესაძლებელია ნაკლებად მისულიყვნენ, რადგანაც მათი ურთიერთობა დიონისეს ეროვნულ კულტთან იყო დაკავშირებული, ხოლო შორეული ისტორიული უბედურებიდან გამომდინარე, ძველი კოლხეთის მრავალმხრივი სახელი და დიდება დიდი ხნის წინათ, მიმქრალიყო მინისქვეშეთის და ზეცის ბუნდოვან სივრცეში და ამჟამად მხოლოდ არქეოლოგიას ექვემდებარება.

უკვე ხანში შესული მარტოხელა მხატვრის ქართულად გამგებ უახლოეს მეგობარ ბატონ ივანეს თურმე მშობლიური კუთხის ნოსტალგიამ მწვავედ შეუტია და სევდიანად გადაუნყვეტია, თავის მშობლიურ სოფელ ეკს დაბრუნებოდა. შემდგომ მშვიდად ეწვია თურმე უცხო და ფასებშიუწვდომელი სიმიდრით. ნიკოს ნაჩუქარი ათამდე სხვადასხვა ზომისა და თემატიკის უნიკალური ფერწერული ტილო სოფელში უვნებლად ჩაუტანია, შემდეგ წინაპართა უძველესი კოლხურ-მეგრული წაბლის ხის ხუთოთახიანი ოდა, სამი ბუხრით, აივანჩუქურთმან ორნამენტით და რიკულებით დამშვენებული – გონსულიერად წარმოვიდგინოთ მზის შუქზე ხის ოქროსფრად მოციმციმე ძველკოლხური სასახლე, ეგზოტიკური ოდა – ნიკო ფიროსმანაშვილის შედეგ სურათების სოფლის საკვირველ მუზეუმად რომ მოუნყვია: ეპოქის სხვადასხვა ფენის და ხასიათის ძველი თბილისელების თუ მრავალ სტუმარ-მეგობრებთან გადაღებული, უამრავი ისტორიულ-დოკუმენტური ფოტოალბომიც ჩამოუტანია. მისაღებ, მნიფე რქანითელისფერ ზალაში მუდამ, მრგვალ მომცრო, მნიფე წაბლისფერ მაგიდაზე მოკრძალებით ელაგა ანტიკვარული ნივთები – ვერცხლის დოქი, თხელი, ძველისძველი, ღვინო საფერავისგან ნაცრისფრად ჩამუქებული ფიალები და ძვირფას სტუმრებს დასავლეთური ცოლიკაურის მომწვანო გამჭვირვალე ღვინით და თბილისური ყაიდის „ზაკუსკით“ ისტუმრებდა. ნებისმიერ გენიას და თა-

ვად ნიკალას გამაოგნებელ შემოქმედებას იმ დონის ვარსკვლავითური მაგიური სხივთა მიზიდულობის მაგნიტური ძალა ჰქონია, რომ ადამიანები, ხელოვნება გაეგებოდათ, ესმოდათ თუ არა, თვითნებურად – დიდი და პატარა, ბატონი ივანეს მეზობლები თუ ახლოსოფლებიც სურათების დასათვალიერებლად უწყვეტ ნაკადად ჩამოდოდნენ. ერთ მშვენიერ, სხივნათელ დღეს სენაკის ყოფილი მაზრის მწერალი, აზნაური ნიკო ადამია უმცროს შვილთან, მიხასთან, ერთად სტუმრებია ბატონ ივანეს. მეგობრული ურთიერთობით და დიდი ხელოვნების მადლის ზიარებით ვარსკვლავიან-მთვარიანი ზღაპრული ღამე გულჩამწვდომად სიამით ერთად გაუტარებიათ.

ნიკო ბატონი საქვეყნოდ ცნობილი, ღრმად განათლებული მწიგნობარი იყო. იმ ღამეს, ნიკალას შემოქმედებით ამალღებულს და მეცხრე ცაზე გაჭრილს, შოთა რუსთაველის, დავით გურამიშვილის, ილია ჭავჭავაძის, შეუდარებელი ვაჟა-ფშაველას, ალექსანდრე ყაზბეგის, აკაკი წერეთლის, რაფიელ ერისთავის, იაკობ გოგებაშვილის და მრავალ ქართველ თუ უცხოელ მწერალთა ნაწარმოებები და, აგრეთვე, მეგრულ-ლაზური ტკბილხმოვანი ლექსები ზეპირად წაუკითხავს. ამ უზარმაზარ ხელოვანთა გვერდით სახალხო მოვლენა ფალავანზე, ნესტორ ესებუაზეც ჰქონიათ საინტერესო საუბარ-მოგონებები და მამაკაცური მშვენება, თბილისური ყარაჩოხელები და კოლორიტული კინტოებიც არ გამოჩინებიათ. მათ უჩვეულო სერობას სოფელ ეკის ორი მასწავლებელიც ესწრებოდაო და აგრეთვე ძველი, ქანდაკებასავით ნაძერწი სახის ნააბრაგალი, მწერლის მოგვარე უკვე ასაკოვანი და ფრიად საინტერესო პიროვნება, ხალხში განსხვავებული კაცურკაცობის გაგებით; თუ კითხავდნენ მას, ვის ებრძოდით, უხეირო დროს, მოჭრილად პასუხობდა თურმე...

მდინარე წაწხურას კალმახით ალაგ-ალაგ მზის სხივებამომსრიალე ცინცხალი ალიონი ნიკალას სურათების და გენიალური ქართველი თუ უცხოელი მწერლების მოგონების გარემოცვაში შემობატონდა მადლასხმულ ხალისიან დილას; კეკუების საპატიო სტუმარი, თავის ყმანვილითურთ, უაღრესად ნასიამოვნებ-კმაყოფილი შავ-ლურჯი, ქართული ხალიჩებით განწყობილი ფაეტონით სენაკში გამგზავრებულა; ამ კუთხის ნააბრაგალს კი მწერლისთვის სამახსოვროდ უძველესი, ვერცხლის ქარქაშიანი სატევარი გაუტანებია...

თითქმის ნებისმიერნი, ვინც იხილავდა ნიკოს ეკისეული უნიკალური კოლექციის ფერწერას, უსიტყვოდ გარინდულნი და ერთ მუშტად შეკრულნი

ისე შეჰყურებდნენ, როგორც უცხო ზეციურ-მხსნელ ხატ-მოვლენას.

უძველესი ქართულ-კოლხური მიწა კი, ისტორიითა და არქეოლოგიური ნიმუშებით გაჯერებული, თავისთვის მდუმარედ ფუსფუსებდა და ვინ იცის, მოვლენა ფიროსმანის შედეგები როგორ უხსოვარდროინდელ წარსულს ასხენებდა...

სოფლის ეკლესიები და ფერწერული უძველესი სალოცავი ხატები, რელიგიური რწმენა-ცოდნა-განათლების გარდა, მრევლთა უმეტესობას მხატვრული ფერწერული სურათების აღქმაშიც ეხმარებოდა მაგ ქრისტიანულ სხივოსან დროში და უკვე სახელოვან სოფელ ეკში ორი მართლმადიდებლური ეკლესია მოქმედებდა. მორჩილ მრევლად ქცეული ხალხი ძალიან ახლოს იყო სალოცავებთან. ამიტომაც ბატონი ივანე კეკუას ოჯახში ხშირად მონადინებით დადიოდა თითქმის ყველა სოფლელი, თავადი იქნებოდა, აზნაური თუ გლეხი, ნიკო ფიროსმანაშვილის ნახატების დასათვალიერებლად და უცხო მოულოდნელობისგან, როგორც მოგახსენეთ, გაოგნებულნი ვერ გარკვეულიყვნენ, რომელ ზეციურ თუ უფლის მიერ მოვლენასთან ჰქონდათ სულიერი შეხება. უთუოდ ყოველ მათგანში მყოფი ის იდუმალი, ეროვნულ-პიროვნული შინაგანი ხასიათის და ფერფორმისეული სახის სულიერი ინტუიცია ნიკალას ფერწერაში მზესავით იყო გაცხადებულ-ანთებული. როგორ ერთ მუშტად შეკრავს ხოლმე დიდი ხელოვნება სხვადასხვა ზნეობისა და ხასიათის ადამიანებს. უთუოდ მაღალი შემოქმედება ყველაზე დიდი და ეფექტური საშუალებაა ხალხთა გამთლიანებისა და სულიერად გასაშუქებისა...

არიან ადრეული და ბოლო საუკუნეების თანამედროვე მსოფლიოში აღიარებული მხატვრები და მოქანდაკეები, რომლებიც თავიანთ შედეგებს უფრო პირადი აზროვნებით და გარემო სივრცისგან ნაბოძები წარმოსახვებით ქმნიან. ბუნების თვითნაბად არქაულ ფორმათა ღვიძლი შვილი ნიკალა

ყველა მათგან უაღრესად განსხვავებული და სუფთა ნიავეთგანმწმენდილი გულმართალი ხალასი გენიაა. მხატვარმა დედაბუნებასთან ერთობლივად შექმნა ყველასგან განსხვავებული პირნათლად ალალი, ინდივიდუალური სტილ-ფერთა შედეგები. ირგვლივი გარემო, კოსმოსი, ქართული რეალურ-ირეალური სამყარო და ღვთიური მეხსიერება ქმნიდა ფერმწერის ფუნჯით საოცრებებს. ნიკალა, თავისი ზეციურობით სავსე, იესო ქრისტესავით უწყინარი ყოვლის და ყოველთა კეთილ-მოყვარული იყო და ფერთა მეოხებით ბულბულივით ხმოვან-ყლერად საამო; ჩვენგან უახლოეს მინიერად რომ გამოვხატოთ, ნიკო ფიროსმანაშვილი მოვლენაა, წმიდანურ-ზნეობრივი არსება, უერთგულესი მონადირე გვიანი შემოდგომის ჩალისფერი მწვერავლივით და წმიდა გიორგი კაბადოკიელის მარადმორჩილი, ჭკვიან-მსრბოლელი თავადვე ყოველივეს მიმხვედრ-შემსრულებელი თეთრი რაშივით გახლდათ. რათა მათ, პატრონთათვის თავდაუზოგავ ბუნებრივ შრომა-მეცადინეობის მერმე უახლოეს მეგობართაგან ნამცეცისოდენა სამაგიერო არასოდეს მოუთხოვიათ, რაშიც მზისა და მთვარის ზნეობრივ ვარსკვლავეთური ხასიათ-პირდაპირობაა...

ნათქვამია, ზედმეტი სიმდიდრე-ფუფუნება სულიერად რყვნის ნაღდ შემოქმედს, მაგრამ ნებისმიერ მოვლენილ ხელოვანს აუცილებელი და ყოველდღიური პირობები უნაგბადივით სჭირდება ისე, როგორც შეწირულ წმიდანებს.

როგორც მოგახსენეთ, დიდი ნიკალა ქვეყნისგან, საკუთარი ერისგან და უახლოესი გვერდით მდგომი ხალხისგან ზედმეტს არასოდეს არაფერს ითხოვდა, პირიქით, ქვეყნიურ ბოძებულ უმდიდრესობას მხოლოდ მზესავით უნაგაროდ ყველას გასცემდა... არაა მართალი, მავანნი რომ წერენ თუ ეკრანებზე აჩვენებენ ცის ფრინველივით კეთილ-მგალობელი ფერმწერისგან თითქოსდა ფიზიკურად აწრიალებული აღიარება-ჯილდოებს ითხოვდაო, უმართებულოა – ამდაგვარი ხელოვანის შეცოდებებით მკითხველს თუ მაყურებელს იზიდავენ, რადგან იციან, ადამიანთა უმეტესობა სევდისკენაა მიდრეკილი. უთუოდ ნიკალას სულს ისიც არ აღელვებს, რომ მისი განსასვენებელი ადგილი არსად არ არსებობს – როგორც ზემოთ გიამბოთ, ნიკალა ხომ სრულიად საქართველოშია ხორციელ-სულიერად მარადიულად შეკავშირებულ-ჩაფლული... როგორც თამარი, რუსთველი და კოლხი მედეა: ყოველი მათგანის მაცხოვრისეული ყოფნა ყველგან...

რაც ნიკო ფიროსმანაშვილმა კაცობრიობას და საქართველოს უსახსოვრა, შეუფასებელია. უთუოდ მხოლოდ ერთი სურათის ფასი ხუთ მუზეუმს აუშენებდა ნიკალას, მაგრამ სიმართლე ხომ დამარხულია და ვინმე დიდ არქეოლოგს ელოდება...

ადამიანის ამ ქვეყნიდან გარდაცვალებით გასვლა კოსმოსური განახლება ხომ არაა, მძიმე და რთული?!

ველური ნებით ფუტკარ-მხატვარი, ამ უჩვეუ-

ლო სახის სიკეთითვე ამდიდრებდა თავის ქვეყანას და სრულიად მსოფლიოს... ნიკო ფიროსმანაშვილთან ფერთ წარმოსახვათა საკვირველი უცხო მოვლენა იმდენად დიდი და მოზღვავებული იყო, რომ მთელი თავისი შემოქმედებითი ცხოვრება სიახლე-მოულოდნელობათა გარემოცვაში გაატარა; დიდ ხელოვანს თავისი თავი ბოლომდე არ ჰქონდა გათვითცნობიერებული, თუ არა, უთუოდ როგორმე იხსნიდა დამოუკიდებელსა და განსხვავებულ უსასრულობისფერ გენიას უსულგულო და მასთან შედარებით ბევრად დაბალი ზნეობის საზოგადოებისაგან.

სამწუხაროდ, უბადლო ფერმწერის თანამედროვეებმა კი ახალშობილივით შიშველ მხატვარს (თავისი შედეგებისეული სიმდიდრე უკლებლივ უკვე გაცემული ჰქონდა) სიცოცხლეშივე და სიკვდილის პირას მისულს სულიერ-მატერიალური პატივი ჩვეულებრივ ადამიანურადაც არ აღირსეს, და მგალობელი სათნოდ მიმქრალი შავუბმულიანი შამვივით გაძარცულ-გამხმარ თავის ბუდეშივე უმოწყალოდ ჩატოვეს. თუმცა ამ ღვთივგაჩენილ მგალობელ ფრინველს ცისქვეშეთური საუფლო ბუდე ჩვენს სასახლეებს და ქარვასლებს ბევრად ურჩევნია... მოვლენით გარდამავალი მხატვრის გარდაცვალების შემდგომ ცხოვრებისეული წვრილმანებით დაკავებულბმა საკუთარი კი არა, მიახლოებითი სამარც არ მიუჩინეს, იმას კი ვერ მიხვდნენ ის უბედურები, შემოქმედ უფალმა თბილ-კეთილ მოსიყვარულე ნიკალას სამარე-აკლდამად თუ პირამიდად, როგორც მოგახსენეთ, სრულიად საქართველო მიაკუთვნა. ტყუბისცალივით იგივე ბედი ენია ადრეული ხანის საოცრება შემოქმედს, გენიალურ რუსთაველსაც. ეჭვგარეშე ნაფიქრალია, სადღაც ქვეყნიერების ზენარულ კანონ-ნუსხაში კოლხურ-იბერიულ სივრცეს მედეა, რუსთველ-ფიროსმანისეული მიწა ჰქვია...

რამდენიმე წელი პარიზში, საფრანგეთის მიწვევით შემოქმედებით მივლინებაში ყოფნისას, სხვადასხვა მუზეუმებში შედეგების წინ მდგარმა, დავენერე ნაწარმოებები უდიდეს მხატვრებზე, მოქანდაკეებზე; ყოველ შედეგთან სიღრმისეულად ურთიერთობას ვამყარებდი და გარკვეული გამოცდილება დამიგროვდა (ამიტომაც გავბედე, ლიტერატურული ნაწარმოები შემექმნა ფიროსმანზე), მათგან რამდენიმეს მოვიხსენიებ: ლეონარდო და ვინჩის მარადიული ქმნილება „ჯოკონდა“, მიქელანჯელოს „მიჯაჭვული მონები“, მოვლენა ფერმწერი ვან-გოგი, მხატვრული გემოვნების სიმბოლო მოდილიანი, რენუარი, ტიცინი, პიკასო, კანდინსკი, მოქანდაკე როდენი, ბურდელი, მური, უბადლო ფერმწერი მატისი, ხუან მირო – ოცდაშვიდ თუ მეტ მხატვარზე შევქმენი ესეები და გამოვეცი კრებული ერთ წიგნად: „შედეგები და მარადიულობა“. რა თქმა უნდა, ყველა მათგანს აქ ვერ მოვიხსენიებ, რადგან ვშიშობ, არ დავაზიანო ჩვენი მნიშვნელოვანი ნაწარმოების ფაბულა-არქიტექტონიკა. უმჯობესია, მეგობრებო, მივყვეთ ფიროსმანის შემოქმედებით მთლიან სულიერ სხეულთა უნაზესი და კონკრეტული, უკიდურესად

მეტყველი ორგანიზმის ძირეულ განხილვა-გამოუქებას. დამოუკიდებელი ხედვით, გონებით, სულიერად ნელ-ნელა შევდივარ ფერმწერის ურთულეს სილამაზისეულ ფერადოვან უნახეს ლაბირინთებში და შეძლებისდაგვარად ვეცნობი ფერთ-ლაქებით მობრილიანტიგულ სულჩადგმულ უმშვენიერეს ტონალურ სივრცეს. წმიდათანმიდა უხილავი ქართული ხასიათ-კოლორიტით და ყოველი ფერის ჟღერადობით თუ ნიუანსური გარდამავლობით. რამდენადაც უფრო ვუახლოვდები ნაწარმოებთა ცოცხალ ორგანიზმში, უფრო მეტად ვლინდება უღრმესი ხალხური უძველესი ფილოსოფიის წარმოდგენელი მისტიკა – უძირო, რომელიც სივრცისმიერი ეროვნული ცისა და მიწის უნაკლო მისეული ფერებით ინერება და ფერთა ურთიერთთამამი ჰარმონიით იძერნება. ისევ და კვლავ ვცდილობ, ქმნილებათა მიუნვდომლობაში თავდადებით ჩავაღწიო, ყოველ ფერწერულ ნიუანსს სათუთი გრძნობით მოვეფერო და ჩემ წინ მატულობს თვალთგონების და ნერვიული ხედვის უცხო ნათება, მერმე, რაც შეიძლება ვაძალებ თავს და ისევ იმატა ცისარტყელას შუქთა სიკაშკაშემ, შემდეგ უკიდურესად აენთო გენიის უმთავრესი მზე და მისმა მოძალებულმა სხივებმა მოურიდებლად უკანვე დამახვეინა, უკვე შეუძლებელი იყო გონებრივი ხედვაც და ვტოვებ ნიკალას მრავალშრიან შემოქმედებით მიუვალ, მართლაც ღვთიურ სივრცეს: აი, ამდაგვარი, მეგობრებო, ჩვენი გენიის სულიერ-ხედვითი, შემეცნებითი და გამომხატველობითი ფერთაბინდული სურათის სხეული, რომლის თავიდან ბოლომდე ჩანვდომა თავად ავტორსაც გაუჭირდებოდა, რადგან თურმე ღმერთი ყოფილა მთლიანობაში პატრონ-მიმხედვარედ მასში დასახლებული. ნიკალას შემოქმედება მიუნვდომლად წრიულია და ნუ გაცვებთ, შედით მის სივრცეში. თუ უძღურობას იგრძნობთ, მშვიდად თქვენც გაეცალეთ... ქვეყნიერების მარადისობის უფალს და მის განძს კი ვერავინ ეახლება, რაც გინდ ნიჭიერ-თამამი ვიყოთ, თუნდაც ღრმად მორწმუნენიც. ჩამავალი და ამომავალი მზის განწყობილებისა ხელოვნების ნებისმიერი სახეობის შედეგრი, თითქოსდა ახლოს ხარ მასთან და ძლიერი სურვილი გაქვს უფრო მეტად მიახლოებისა, მაგრამ უსაზღვრო მიუნვდომლობა და შეუძლებელია მისთვის ყოველმხრივ თვალის გასწორებაც კი, როგორც უფალთან, და მაინც ღმერთის უფრო მეტად წარმოდგენითი მიახლოებითი პოვნა-ხილვა ზოგადად ყველა შედეგშია შესაძლებელი: თითქოსდა თუ სინამდვილეში ილუზიურია მისი უდიდებულესობის რეალური სახეება ჩვენთვის. მხოლოდ ხელოვანის საოცრება ნაწარმოებებში ნება-ნება ისვენებს უფლის უდიდესი და აღმატებული ორანი, რომელიც იქაც იდუმალ უსასრულო მოძრაობაშია. დაახლოებით ამდაგვარია სამყარო – უფალი, მზე, ვარსკვლავეთი და ხელოვნების ნებისმიერი ქმნილება შედეგრი... ცხრა ნეტარებითი სიცოცხლეც არ გეყოფა, გენიალურ ნაწარმოებს ბოლომდე რომ ჩანვდე. მაგალითისთვის, ჩაიკოვსკის პირველი კონცერტი შემს-

რულელებმა, უნიჭიერესმა პიანისტმა ათასჯერ რომ დაუკრას ინტელექტუალური მაყურებელ-მსმენელი საზოგადოების წინაშე, ათასმეერთედ მაინც იტყვის ერთგული და პატიოსანი მუსიკოსი, ამ კონცერტზე, ალბათ, უფრო მიეუახლოვდები კომპოზიტორის მიუნვდომელ გენიასო, მაგრამ ისევ...

ასჯერ და ორასჯერ რომ ნავიკითხოთ ნიკოლოზ ბარათაშვილის მოვლენა-ლექსი „მერანი“, აქაც თითქოსდა სამყაროს სულიერ სიბნელეში მიუნვდომლობისგან მშვიერი დაფარვატებთ. აი, ამ ფორმისაა უფალ ღმერთის ნებისმიერი ქმნილება. და გული ნუ დაგწყდებათ ჩვენეულ უძღუებაზე: იტყვიან, ადამიანი ყველაფერში და ყველაფრის მიმართ ძლიერიაო, მაგრამ სამყაროს, ვარსკვლავეთის, კოსმოსის და უფალთან მიმართებაში მთლიან სუსტი და ძალაუნებურად მორჩილი ქმნილება-არსებაა...

ეტყობა, ზოგ უმთავრეს შემთხვევაში მხოლოდ წარმოსახვები არ გვყოფნის, ალბათ, ის ძალიან შორეულიდან გვეგზავნება, რომელსაც აზროთმიუნვდომლობის განმარტებები არ ახლავს. რა კარგი იქნებოდა, უფალი რომ გვამცნობდეს ჩვენთვის აუცილებელ ურთულეს ინფორმაციას, როგორც „ათი მცნებით“ ზნეობრივად სამუდამოდ და უსასრულოდ რომ გაგვამდიდრ-გაგვანათლა. უზომოდ ბედნიერები ვიქნებოდით, ნიკალასავით გენიათა ქმნილებებიც ძირითადად ღვთიურად განეხილ-გაერჩია ჩვენთვის და მთავარი ეწყალობა. ეჭვს გარეშეა, ამ ქვეყნად უაღრესად განათლებულები ვიქნებოდით, მაგრამ აქაც მხოლოდ უზენაესის იდუმალებათა საიდუმლო მოუსვლელია, ცის ხმა გვამცნობს, ალბათ, ასეაო საჭირო...

ახალგაზრდობიდან ფიროსმანზე ბევრს ვკითხულობდი, ხშირად დავდიოდი მუზეუმში; განსაკუთრებულად ქართული ფრესკებით, ორნამენტით, ჩუქურთმებით, ხატ-მინანქრით, საოცრება ნაქარგობით, ჭედურობით ფიროსმანაშვილით და გუდიაშვილით ვიყავი გატაცებული, მთელი არსებით ვეთაყვანებოდი როგორც უძველეს ქმნილებებს, ასევე მათ ფერწერულ გენიას. უკვე პროფესიონალი მხატვარი სოფლად რომ ჩამოვდიოდი მშობლიურ ძველისენაკში, თითქმის ყოველდღე ირგვლივ გარემოს პეიზაჟების სახატავად დავდიოდი – ავტობუსით, სატვირთო მანქანით, ურმით თუ ფეხით. ვხატავდი როგორც სენაკის რაიონის სოფლის მოტივებს, ასევე მარტვილისას. სიხარულით მახსენდება, სანამ თბილისის სამხატვრო აკადემიის სტუდენტი გაეხდებოდი, მანამ სწავლა დავიწყე სოხუმში, სამხატვრო სასწავლებელში. ერთხელ, ფიქრებში ჩართულს, ცხელ აზრად მომივიდა, ძველისენაკის მთებს გაღმა მდებარე სოფელი კვარჩღალი დამეხატა. უთენია ავდექი, თითქმის ბნელოდა, ავიღე „ეტიუდნიკი“, ჩემ მიერ დამზადებული საშუალო ზომის ტილო და გავეშურე ფეხით. გადავიარე საუნანგეროს მთა, შევედი ადამიებისა და გუნების სოფელში (ამჟამად, საუბედუროდ, ნასოფლარია იქაურობა),

მაგრამ ვერც ერთმა მოტივმა ვერ მიმიზიდა და შეუსვენებელივ დავადექი უცნობი ეკისაკენ მიმავალ საცალფეხო ბილიკს. იქიდან თითქმის ხუთ კილომეტრზე მეტი ვიარე. მაშინ სოფელი ეკი პირველად ვიხილე და ძალიან მომეწონა თავისი მიმზიდველი ზომიერი მთა-გორებით, ლამაზად მოწყობილი ეზოებით, ოდებით; ზოგან ყავრით იყო გადახურული. სხვადასხვა ზომისა და მოცულობის კერიის კვამლისგან გამუქებულ-გაშავებული სამზადისები, თითქმის ყველა ისლით მჭიდროდ დაფარული: ამ მშვიდ სოფელში მზე ლალობდა დღეს და ბოლოს ერთ-ერთ ულამაზეს ეგზოტიკურ ეზო-სახლკართან შევჩერდი, მფლობელისგან ნებართვის აღების შემდგომ მოტივი შეძლებისდაგვარად დავხატე; სწავლის დასაწყისშივე ხომ ჩემში იჩინა პეიზაჟისტი ჩვეულებრივმა ნიჭმა და ძალიან არ გამჭირვებია. ამ ფართომინდერიან ეზო-კარიან ოჯახში საამოდ მოფუსფუსე მასპინძლები – შესანიშნავი, ალაჟღაყებული სახის ენერგიული მამაკაცი ბატონი სამსონ კეკუა და სანდომიანი შეხედულების ქალბატონი

ნინა დღის ბოლოს თბილკაცურად გამიმასპინძლდნენ და დამაპურეს კიდევაც...

იმ დღეს ღმერთმა ასე ინება, როგორც მომავალ მხატვარს, უნდა მეხილა ის იდეალური სოფელ-ადგილმდებარეობები და უშუალოდ გვარად კეკუებს ვსტუმრებოდი, რათა ფიროსმანაშვილის შორეულ ტრაგიკულ ლეგენდას ფარულად უკვე აქედანვე შევხებოდი და ღვთის ნებითაც სამომავლოდ მართებულად წარიმართა ყოველივე.

მის მერმე წლები გადიოდა, კვლავინდებურად ჩემი კუთხის სოფლების ისტორიული ძეგლებით, ოდებით თუ თანამედროვე მოტივების ხატვით ვიყავი გატაცებული. უფრო ზაფხულობით, თბილისიდან მშობლებთან ჩამოვდიოდი შვებულებით, იმჟამად ხელოვნების მუზეუმში აკადემიკოს შალვა ამირანაშვილთან ვმუშაობდი მხატვარ-რესტავრატორად. ერთ-ერთ მზიან ზაფხულს სოფელში ვარ ჩასული, ხან ვთოხნი ჩვენი ეზოს ყანას, ხშირად კი ვხატავ

და მშობლებმა მითხრეს, ჩვენმა მეზობელმა ნინუცა ბარკალაია-ანთელავამ სახლ-კარი გაყიდა, ეკლებმა, შესანიშნავმა ხალხმა, კეკუებმა შეიძინეს და ხშირად ცოლ-ქმარი შენ თბილად გიხსენებენო. რა თქმა უნდა, მერმე სიხარულით შევხვდი მათ. ახალ-მოსახლეებს ახლო მეზობლობა დავულოცე და უკვე ღრმად ასაკოვან ჩემს ეკელ ყოფილ პურმარილიან მასპინძელს ვეკითხები: ბატონო სამსონ, ფრიად საინტერესო და ისტორიული თბილისელი მიკიტანი ივანე კეკუა რა იყო თქვენი-მეთქი? – მკვიდრი ბიძაშვილია ჩემიო, რომ მითხრა, ავლელდი. ბატონი ივანეს შესახებ თუ მომიყვებით როდისმე, რომ გთხოვოთ-მეთქი. – კი, შემოგვევლო, – მიპასუხა, – ის ხომ შენი კოლეგის, დიდი ფიროსმანის მეგობარი ბრძანდებოდა, იმ შეუდარებელი მხატვრის ათამდე სურათი ჩვენთან ინახებოდა ეკუში.

შემდეგ ისევ განვლო გარკვეულმა დრომ. დიდი პატრიოტისა და მამულიშვილის, მერაბ კოსტავას გარდაცვალების მერმე ეროვნული მოძრაობიდან წამოვედი და შევუდექი – შემოქმედებასთან ერთად – ჩემი სოფლის, კომუნისტებისგან გავერანებული მაცხოვრის სახელობის გუმბათოვანი ეკლესიის აღდგენას, რაშიც უდიდეს თანადგომას მიწვევდნენ უწმინდესი ილია II და ქორეპისკოპოსი, მეუფე კონსტანტინე (მელიქიძე). რაიონის ხელმძღვანელობა და ძველისენაკელების აქტიური თანამშრომლობაც უთუოდ საქებარი იყო, ეკლესიისთვის და ჩემთვის... ერთ მნიშვნელოვან დღეს ასწელს მიღწეული სამსონ კეკუას თავის ჭიშკართან შევხვდი. მოხუცი ყოჩაღად გამოიყურებოდა. მივესალმეთ ურთიერთს. – კარგი გამარჯვება იყოს, ბაბა, შენო, მომმართა. ბატონი სამსონის

სახლ-კარი ჩვენგან სამასი-ოთხასი მეტრითაა დაშორებული. კაცური მორიდებით ვთხოვე ღიმილით მდიდარ ბატონ სამსონს: – ხვალ ოჯახში გვეწვიეთ, ეზოში კარგ ყვავილნარს დაგათვალიერებინებთ და თანაც მოგონებები ჩავინეროთ ნიკო ფიროსმანაშვილსა და საქებარი ივანე კეკუას ურთიერთობის თაობაზე-მეთქი. – კი, შურიგე (სულო), გესტუმრებით – ხალისით მომიგო.

მართლაც, მეორე დღეს მოვემზადეთ ოჯახი: ასაკოვანი დედა მინადორა ხორავა, შვილები, მედეა და მია, ნანი – მეუღლე და გახარებულნი შევეგებეთ ეზოში მოციქულივით დინჯად შემოსულ ბატონ სამსონს. ლამაზად მოპირკეთებულ ჭასთან, ყვავილების ხეივანში, ხის ჩრდილში ჩამოვსხედით. იქვე ტაბაკი და მოკრძალებული სუფრაა გაშლილი გამჭვირვალე გრაფინში ორნახადი არყით, პატარა ჭიქებით და მამაპაპურად დავილოცენით. ჩვენი ეზოს ბინადარი ნაგაზი მოშორებით, მუშმულის ხის

ქვეშ იწვა და ყურაცქვეტილი თვალს არ ამორებდა სტუმარს. ამ დროს ბატონი სამსონი მეუბნება: ცოტა ხანს დამაცადე, რეზო! და მაყურებინე ამ ვარდებზე, სული რომ მოვითქვა, ბიჭო! – ჩემთვის საყვარელმა ბერიკაცმა მუხლებზე ასწლოვანი დაკოჭრილი ხელის მტევნები მშვიდად დაიწყო და დინჯად შეუდგა სულმდიდარ ეროვნულისა და ფრიად საინტერესო, გარდასულ დროთა ამბის მოყოლას, რასაც სიტყვასიტყვით გთავაზობთ.

– შვილო, რეზო! ცნობილი და კარგი კაცი იყო ივანე კეკუა. ადრე გარდაიცვალა, დიდ სამამულო ომამდე; საფლავის ქვაზე აწერია ზუსტი თარიღი, რომელიც შემდეგში მოსანახულებელია. მისი ამ ქვეყნიდან წასვლის მერმე ოჯახში დარჩენილა რძალი, გარდაცვლილი ძმის მეუღლე. ივანეს ძმას ერქვა იოსები. სამი ძმა გარკვეული დროის განმავლობაში ერთად ცხოვრობდა. იოსების შვილიც უდროოდ გამოეცალა ოჯახს და ქვრივი დარჩენილა მარტოდმარტო.

კეკუების ოჯახი სოფელ ეკში მაშინ შეძლებულ მოსახლედ ითვლებოდა. ბატონ ივანე კეკუას ედგა სრული ოდა ხუთი ოთახით. სამზარეულო, დიდი მოცულობის. იქვე მარანიც, ბელელი ქვედა (ჯიხურით) და ბალუ – ხულა, სამ მომცრო სათავსოდ გადატვირთული. მაშინ მათი ოჯახი ცნობილი იყო კეთილ და პურმარილიან ხალხად და საკმაოდ ეკლესიურ-მორწმუნენი იყვნენ. უახლოესი სალოცავი გახლდათ ეკის იოანე ნათლისმცემლის სახელობის ეკლესია – ბაზილიკა. ივანე კეკუა თბილისში ცხოვრობდა და მუშაობდა 60 წლის განმავლობაში ელიზავეტინსკაიას ქუჩაზე – ეს სახლი შემდეგში მოსაძებნია. ძველ თბილისში იდგა ხუთსართულიანი სასახლე, სადაც ბატონ ივანეს ჰქონია სამი ოთახი თავისი კორიდორით. ივანეს შვილი არ ჰყავდა და ძმისშვილი ღვიძლი შვილივით გაზარდა, რომელიც შემდეგ მუსიკალურ სასწავლებელში მუშაობდა ბულალტრად. იქიდან გადავიდა შვილებით და ივანეს ეკში წამოსვლის შემდეგ გადასახლდა ჩერნიშევსკის №17-ში. მერე მათი მდგომარეობა ჩემთვის გაურკვეველია ურთიერთკავშირის შეწყვეტის გამო. ბატონი სამსონ კეკუას მოგონებიდან ყურადღებით ვინერ, რომ ივანეს გაზრდილის ოჯახშიც ინახებოდა თურმე ნიკალას სურათები. დიდად მოწონდათ ჩვენთან, ხალხში, ფიროსმანის ნახატები და ძალიან ბევრნი მოდიოდნენ სანახავად. ეკის სკოლის მასწავლებელი, წარმოშობით ქუთაისელი, ბრეგვაძე კოლია, ღრმად მოყვარული ყოფილა ნიკალას ნამუშევრების. მას სურათების დასათვალიერებლად ხშირად მოჰყავდა მასწავლებელ-მოსწავლეები და ინტელიგენციის წარმომადგენლები. ეკის მაშინდელი ადგილობრივი ექიმი, ხუნჯუა აპოლონი, სილოვანის ძეც ძალიან შეყვარებული იყო ფიროსმანის სურათებზე. ასე რომ, ყოველდღე ხალხი მოდიოდა ჯგუფ-ჯგუფად ამ დიდებული ნახატების სანახავად.

როგორც ბატონი სამსონი გვამცნობს, სანამ ბატონი ივანეს ცოცხალი იყო, იმ პერიოდში

სოფელში სურათების მოპარვის მცდელობები არ შენიშნულა. ივანეს სიკვდილის შემდეგ მისი ძმის ქვრივს ვინმე ჩიქობავა, წარმოშობით უბრალო გლეხი ჩაესიდა, რომელიც არაფრით არ აღემატებოდა კეკუების გვარს. და კიდევაც მის ხელში სახლ-კარი უღვთოდ მოიშალა. უვარგისი ჩასიძებულის უყურადღებობასა და უყაირათობაზე დღესაც მსჯელობენ სოფელში, საუბედუროდ, ოჯახის დაწვასა და ხანძრის გაჩენაზეც. ბატონი სამსონი იგონებს, სურათები დაახლოებით რვა, შეიძლება მეტიც ყოფილიყო. ამ დიდი, ულამაზესი მეგრული ოდის სამ ოთახში ყველა ნახატი ლამაზად ყოფილა გამოფენილი და დარაბებიანი კარ-ფანჯრებით საიმედოდ დაცული. ბატონ ივანეს ჰქონია იმ დროის ამსახველი მრავალი ფოტოკოლექცია, ალბომები და თავადაც ჩამოუტანია ფოტოაპარატი. ძველებურ ოჯახს რომ უხდებოდა, ისეთი ავეჯით ჰქონიათ განწყობილი სახლი. პირადად ივანეს ნიკალასეული კოლექციიდან ჩხეიძის პორტრეტით ძლიერ დაინტერესებული ვიყავი, ჰყვება ბატონი სამსონი. ჩხეიძეს ჰქონია თეთრი წვერი, ჩოხა-ახალუხი ცმია და მხარზე მოხურული თეთრი ნაბადი და ამ სურათს შორიდან რომ შეხედავდი, ნაბადის მორთულობა ოქროსავით ბზინავდაო, მაგრამ ჩიქობავას უხეირობით, – უცებ სახე შეუნუნდა მოხუცს და ამჟამადაც დაუვინყარ წყრომას გამოხატავს ბატონი სამსონი – კეკუების სოფლის მუზეუმ-ოჯახი ხანძარმა რომ შთანთქა, შეგნებულად სოფლის საზოგადოებას საერთო გლოვა გამოუცხადებია და ეროვნული განძის დაღუპვის დონეზე განუცდიათ (უფრო დიდი იშვიათობა რა უნდა დაღუპულიყო). ბატონი სამსონი გულისწყრომით ყვება, იმ უბედურების მომტანმა ხანძარმა მხატვრის რამდენიმე სურათი, ჩვენდა სამწუხაროდ, შთანთქაო, მაგრამ ზუსტ მონაცემს ვერ მოგცემ, რადგან ჩიქობავას მფლობელობის ჟამს ყველაფერში ჩახედული არ ვიყავი. ამ კაცის უზნეობას ახლო ნათესავი ბატონი სამსონ კეკუა, რა თქმა უნდა, უკიდურესად გაულიზიანებია. მიიმედ ამოსუნთქა ბრძენმა მოხუცმა და ყვება: ბოლოს, სახლის სახურავის უვარგისობის გამო, რომელიც დაძველებული ყავრით იყო გადახურული, აწვიმდა. ბატონ სამსონს რამდენჯერმე შეუთავაზებია, ყველა სურათი ჩემ სახლში გადავიტანოთ თუ არა, საუბედუროდ, გაფუჭდებო, მაგრამ ჩიქობავას, იმდროინდელი სახლის პატრონს, ცივად უარი უთქვამს და დაუყოლებია, რა მნიშვნელობა აქვს, ჩემთან იქნება თუ შენთანო. ეტყობა, ეს ნახატები დიდად არაფერს წარმოადგენდა მისთვის.

ფიროსმანის შემოქმედების უმძიმესი მზერურულიანი ბედი სამეგრელოშიც გაჰყვა.

ნიკალას სურათები ბატონ ივანეს სენაკის მაზრაში მატარებლით ჩამოუტანია, ნახატები საგულდაგულოდ შეხვეულ-შეფუთული ყოფილა და საკუთარი თავივით უვლიდა თურმე მთელი სიცოცხლის განმავლობაში. იმ პერიოდში ბატონი ივანეს სახლში დიდი წვეულებებიც იმართებოდა და

სურათები ყოველმხრივ დაცული იყო. ცოტა ხნით შეჩერდა, ჩაფიქრდა ბატონი სამსონი, მერმე მიყვება თვით ბატონი ივანეს მონათხრობს: პირველად დიდ მხატვარს ასე შეხვედრია: ბატონი ივანე იმჟამად თბილისში შეძლებულ ვაჭრად ითვლებოდა. ჰქონდა დიდი სარდაფ-სამიკიტნო და ვაჭრობდა შერეული ღვინის მასალით, იქნებოდა კახური, იმერული თუ ქაჭის არყი. ერთ მშვენიერ დღეს მაღალი აღნაგობის, სქელი, ჩამოშვებული შავი უღვაშით, ხმელ-ხმელი, სანდომიანი სახის, კეთილი, მორჩილი გამომეტყველების კაცი ჩემთან დინჯად შემოვიდა და მეგობრულად მთხოვა ერთი ჩარექა ღვინო. მეც არ მილაღატა გუმანმა და პატივისცემით ალაღად მივართვი კახური და „ზაკუსკაც“. მის მერე ჩემთვის ცნობილი გახდა, ეს კაცი იყო მხატვარი, რომელიც თავისი ბრწყინვალე ადამიანური სიკეთით ყველას აყვარებდა თავს. როგორც ივანეს გადმოცემით მახსოვს, ფიროსმანი იყო უსწავლელი, მაგრამ უჭკვიანესი, ბრძენი კაცი და ხატვისას საოცრებებს ქმნიდა, რითაც ყველა განცვიფრებაში მოყვავდითო. შემდეგ ნიკალა ხშირად შემოდიოდა ჩემთანო. და მეც მეგობრულად, უფრო ნათესაურ დონეზე ვუმასპინძლებოდიო. ზოგჯერ ძმაკაცურად ყველაფერში მეხმარებოდა კიდევაც. რომ გავიგე, ნიკო სამხატვრო მასალების ნაკლებობას განიცდიდა, ხანდახან გარკვეულ თანხასაც ვაძლევდი, რათა შეეძინა საჭირო ფერები, მუშამბა და ჩარჩოები. მის მერე უფრო დაინყო ჩვენი ახლო მეგობრობა. – მე რითი გცე პატივი, ჩემო ივანე? შემიძლია მხოლოდ სურათები გაჩუქო, – მითხრა ნიკალამ. მან არ დაიშურა და თავის საუკეთესო რამდენიმე სურათი დროთა განმავლობაში მისახსოვრა. ასე დიდხანს გრძელდებოდა ჩვენი კეთილკაცური მეგობრობა. ბატონი სამსონი, რომელიც თითქმის ასი წლისაა, სრულიად საღი გონებით იგონებს, ივანესათვის ყველაზე ძვირფასი თბილისური მოგონებანი ფიროსმანაშვილთან შეხვედრა-ურთიერთობით განისაზღვრებოდაო, სიკვდილამდე მხატვარი ნიკალა იყო მისი კაცურკაცობის კულტი და საოცრებათა მოგონების წყარო...

მხატვარი ფიროსმანი ისეთი სანდო კაცი იყო, რომ ზოგჯერ სავაჭრო სარდაფის გასაღებსაც ვუტოვებდი, რათა ჩემთვის საიმედო პიროვნებად ვთვლიდი და თავად ივანეც ხომ კეთილშობილი და შეგნებული მეგობარი ბრძანდებოდა, დაუმბატონმა სამსონმა. ას კაცად ღირდა ივანეს სუფრასთან თამადაობა. მისი სიტყვამოუბრობა შემოღილსაც მოაჭკვიანებდა. ერთ-ერთი ქეიფის ჟამს ღვინომორეული ახალგაზრდა, ეტყობა, შარიანი, გაჯიქდა, მაგიდიდან გადმოხტა და რომელიღაც სუფრის წევრს დაემუქრა გაშიშვლებული ხანჯლით. მაშინ ბატონმა ივანემ მიმართა ღვინისაგან ტვინამღვრეულს: თქვენ, ყმანვილო, ახლავე ჩააგეთ ხანჯალი ქარქაშშიო. სახელი რა გქვია, სტუმარო?! მას უპასუხნია: – ჩარიქა, ბატონო! ბატონ ივანეს ხუმრობით მიუმართავს: ბიჭო, ჩარიქიანი კი არა, კრუ-

შკიანიც არ ყოფილხარო. ასეთი თბილი იუმორით და თავისი მაღალი ავტორიტეტით დაუშოშმინებია ღვინისგან გახლებული კაცი. ამდაგვარი მრავალი სხვა საინტერესო შეხვედრა ჰქონია და ბატონი ივანე განუსხვავებლად ერთნაირად პატივს სცემდა და გულისხმიერად ექცეოდა ყველასო. ალბათ, ამიტომაც აირჩია დიდმა ნიკალამ სამეგობროდ ივანე კიკვაძე-კეკუა.

ბატონი ივანეს გადმოცემით, ნიკალა სოფელ ეკში არასოდეს ჩამოსულა. ხოლო მხატვარზე მოგონება-ფიქრები, ქება-დიდება მირზაანის დონეზე სოფელ ეკშიც გახლდათო...

ივანე და ბატონი სამსონი მკვიდრი ბიძაშვილები ყოფილან. ბატონი ივანე გარდაცვლილა 78 წლის ასაკში და სამახსოვრო საფლავის ქვა ბატონ სამსონს გაუკეთებია ბიძაშვილისთვის. ივანეს დაკრძალვის დღეს ბევრი თბილისელიც ჩამოსულა, რომლებიც კეთილად იგონებდნენ გარდაცვლილს, კეთილი პატრონის სიცოცხლის ჟამს ოდა-სახლში ნიკალას ყველა სურათი მაღალ დონეზე დაცული და მოვლილი გახლდათო. მერე ამ შედეგების ბედი გამრუდდა. ბებია, მამის დედა, როცა სოფელში დაქვრივებულა, ქორზე ივანეს კახური ღვინო გამოუგზავნია თურმე კასრებით და ასე ეხმარებოდაო ახლობლებს: სოფელ ეკში ოცდაათნ ივნისს ტარდებოდა დიდი რელიგიური ზეიმი იოანე ნათლისმცემლის ეკლესიაში და ივანე განსაზღვრულ დროს ყოველ წელს საჩუქრებით ჩამოდიოდა. ასევე სახლში ჰქონია ჩასახედი უცხოური აპარატი და სხვადასხვა ზომის ყუთებით ჩამოუტანია თავისი დროის თბილისური და მსოფლიო მოვლენების გამომსახველი დიაპოზიტების მსგავსი სურათები.

მსოფლიან ბატონ სამსონ კეკუასთან მოკლე საუბარი ჩავინერე ძველსენაკში 1997 წელს 25 ივლისს.

რა თქმა უნდა, ბევრად მეტ მოგონების ჩანერა შეიძლებოდა, მაგრამ მოვერიდე ასი წლის ადამიანს და მშვიდად თავის სახლამდე მივაცილე. შვილო, რეზო, – მითხრა გამოთხოვებისას, – მომავალში კიდევ ვისაუბროთ მაგ თემაზეო. მეორე ზაფხულს სოფელში რომ ჩავედი, ბატონი სამსონი აღარ დამხვდა – სამწუხაროდ, გარდაცვლილა, იმ ქვეყნად ბრძანდებოდა, მარადიულობაში...

მზე, თავისი უსაზღვროობიდან გამომდინარე, უდიდესი ფუნქციონერია სისტემისა. უფალი კი მის ირგვლივ უკიდევანო მოაზროვნე სიყვარული და სიკეთეა. ორთავეში, ცალ-ცალკე, სრულიად განსხვავებული სიცოცხლეა და უზარმაზარი სიბრძნისეული ძალაა, ამიტომაც ისინი სამყაროში ძალიან ხშირად ურთიერთდამოუკიდებლად მოქმედებენ, მაგრამ კოსმიური მთლიანობის ჰარმონია არ ირღვევა. ღმერთი უთუოდ მრავალ სხვა, ფუნქციურ უსასრულობის თვისებასაც ფლობს, რომლებსაც ჩვენ ვერანაირად ვერ ვწვდებით და მეცნიერულადაც ამოუხსნელია ყოველმხრივ.

წარმოიდგინეთ, მეგობრებო, მსოფლიოს ხელოვან გენიოსთა ცხოვრების ისტორიაში ეპიზოდურად

როგორი ურთიერთმსგავსებებია.

ალორძინების ხანის ტიტანი მხატვრის და მრავალმხრივი მეცნიერის, ლეონარდო და ვინჩის გენიალურ-გრაფიკულ ნახატებს, ფანტასტიკურ მეცნიერულ აღმოჩენებს თუ ტრაქტატებს, შესრულებულს ქალაქადზე, რომელიც წარმოადგენდა პლანეტის უზარმაზარ სიმდიდრეს, ჭკუათხელი თუ ჩლუნგი შვილობილი ყველის, ხორცის, გაფცქვნილი კვერცხის თუ სხვადასხვა სამომხმარებლო საოჯახო პროდუქტების შესაფუთად იყენებდა და ასე შეუგნებლად ანადგურებდა. აგრეთვე მოვლენა ვან გოგის, ბოლო საუკუნეების ფერმწერი მზის ერთ-ერთ შედეგს, რომელიც ჩვენთვის გაურკვეველი პიროვნების ოჯახურ საკუთრებას წარმოადგენდა, შემდეგ საქათმის კარის მაგივრად რომ იყენებდნენ. ოჯახის უფიცმა პატარა ბავშვმა ტილო-ნახატი იქიდან ჩამოხსნა, ხეს მიაყუდა და სათამაშო მშვილდ-ისრით სროლისას სამიზნედ იყენებდა. ნუთიერად შევჩერდები ისევ ფრიად პატარა, მაგრამ დიდმნიშვნელოვან წარსულის თბილისურ მოგონებასთან. პაპუნა წერეთელმა – ბატონი პაპუნა იყო მეცნიერი-ხელოვნებათმცოდნე, ფერწერული სურათების კეთილმოყვარული, გადამრჩენელ-შემგროვებელი, საზოგადო მოღვაწე და აკაკი წერეთლის ახლო ნათესავი – გამოაგნებელი შემთხვევითი ამბავი მიაბო ჩემთან სტუმრობისას: – ხელოვნების მუზეუმის სახელოსნოში. შვილო! გთხოვ, კარგად დამიგდე ყური. – დიახ! ბატონო პაპუნა, მივუგე. ერთ დღეს ადრე დილით გავედი სახლიდან, ოჯახურ საქმეზე მივდიოდი და ვხედავ, შუახნის ქურთის ქალი მარდად გვის ქუჩას, ხელში პატარა ჭუჭყიანი მუყაოც უკავია, რა თქმა უნდა, შეგროვილი ნაგვის ასაღებად, რაზეც რაღაც მუქ-ნათელი, ნითელ-ყვითელი ფერები შევნიშნე. ქალბატონთან ახლოს მივედი, ის ისევ განაგრძობდა თავის საქმეს და ვთხოვე, თქვენი მუყაო გაიმეტეთ და მე დამითმეთ-მეთქი. ეს ხომ ძველისძველი გაფუჭებული მუყაოა, რათ გინდა, აჰა, ნაილე, კაცო! – მითხრა და ხელში მომაჩვენა. რატომღაც მაშინვე გუმანით მივხვდი და ვგრძნობდი, უკვე ჩემს საკუთრებად ქცეული ფიროსმანის ნახატი მეკავა. უმალ დავბრუნდი სახლში. სურათ-ნახატი ფრთხილად გავასუფთავე და ფიროსმანაშვილის „კრუხი წიწილებით“ აღმოჩნდა, შემდეგ შენს ძმაკაცს, რესტავრატორ გიორგი მაქაცარიას კარგად გავანმენდინე და ის ახლა ჩემი კოლექციის სრულყოფილი ღირსება და მშვენებაა, შვილო რეზო! – კმაყოფილი ღიმილით მითხრა. ამ ამალელებელ მშვენიერ ამბავს ყველას უყვებოდა საოცრად კეთილი პაპუნა. მის მერმე ბევრმა წელმა განვლო. დღეს ნიკო ფიროსმანაშვილის სურათი „კრუხი წიწილებით“ ეროვნულ საგანძურს წარმოადგენს და მილიონი დოლარი ღირს თუ მეტი არა...

არ დავაყოვნოთ და განვაგრძოთ თხრობა. საქართველოს ხელოვნების მუზეუმში თხუთმეტ წელიწადს ვმუშაობდი, როგორც მოგახსენეთ, ჯერ მხატვარ-რესტავრატორად, მერმე გადამიყვანეს ახ-

ალი ქართული ხელოვნების განყოფილებაში, ქალბატონ ქეთევან ბაგრატიშვილთან, უფროს მეცნიერ მუშაკად და პარალელურად მუდმივი გამოფენის დარბაზების ექსპოზიციასაც ჩვეული კორექტურით ვაკონტროლებდი. იმ წლებში ჩვენთან ბევრი ხელოვნებათმცოდნე მეცნიერი და მხატვარი მოდიოდა. აგრეთვე, ხშირად გვეწვოდა ხოლმე ღრმად განათლებული, უნიჭიერესი, ფიროსმანზე გადაგებული და დიდი მხატვრის მირზაანის სახლ-მუზეუმის დამაარსებელ-აღმშენებელი, შემდეგში გენერალური დირექტორი, ბატონი ანზორ მაძლარაშვილი. ზოგჯერ დინჯად მობრძანდებოდა მეცნიერ-აკადემიკოსი ვახტანგ ბერიძეც; იშვიათად, მაგრამ გამოცხადებასავით შემოივლიდა ბატონი ლადო გუდიაშვილი, გენიალური მხატვარი და ჩემი პირადი მასწავლებელი. შემდეგ, თხოვნა-მოლაპარაკების შედეგად, ერთი თვე სახელოსნოშიც მობრძანდებოდა, რადგან დიდი მხატვრის ფერწერულ პორტრეტზე ვმუშაობდი, ბედმა გამიღიმა და უწყვეტად ერთი თვე ყოველდღე, დანიშნულ დროს, მუზეუმში მსტუმრობდა. ბატონი ლადოს მიუღწევს, ალელგებულ დიდ ქალბატონ ნინას უკვირდა, ბატონო რეზო, ლადო როგორ დაგთანხმდა პოზირებაზე? ეს ხომ პირველი შემთხვევააო. ამასობაში მე ღიმილით ვღუმი. ბატონი ლადოს ხსენებული ფერწერული პორტრეტი, ტილოზე შესრულებული, ამჟამად ფიროსმანაშვილის სახლ-მუზეუმში ინახება სოფელ მირზაანში. როგორც გიამბოთ, მათგან მრავალი საუბრიდან დამამახსოვრდა უამრავი მწარე ან კარგი მონათხრობი ნიკო ფიროსმანაშვილზე, თუ რამდენი ნახატია დაღუპულ-განადგურებული, ზეთის ფერებით მინაზე შესრულებული, თხელ მუყაოზე, თუნუქზე, იმათგან მხოლოდ ერთი გადარჩა, მაგრამ კოროზიისაგან როდემდე ვიხსნით, გაურკვეველია, რადგან უბრალო რკინის მასალისგანაა დამზადებული. აგრეთვე, გაქრა უნიკალური მხატვრობა კედლებზე, ბევრი საუკეთესო აბრა და შედეგ-ნატურმორტი, რამდენიმე მათგანი თუ გადარჩა, მაღლობა ღმერთს და იმ ბრძენ-სიკეთით სავსე ადამიანებს, ვინც იზრუნა ფიროსმანის ნახატების აღმოჩენა-გადარჩენაზე.

ბატონი ივანეს გარდაცვალების შემდეგ – ღმერთით კაცს უთუოდ გულმა უგრძობი და – სოფელ ეკში სტუმრად ჩასულა მხატვარი, კოლექციონერი და ფიროსმანის სურათების შემგროვებელი, ჩვენთვის სათაყვანებელი კირილე ზდანევიჩი, საეჭვო მდგომარეობაში არსებული ნახატების მოსანახულებლად. სიცხიანი ზაფხული ყოფილა, სენაკიდან მთაგორიან სოფელ ეკამდე შვიდი თუ რვა კილომეტრი მარტოს ფეხით უვლია. როგორღაც მოუხერხებია და შედარებით პატარა ზომის ორი მუშამბაზე შესრულებული ფერწერული სურათი შეუძენია, ალბათ, ბატონი სამსონის მოგონებებში გულ-წყრომით ნახსენები ჩასიძებულ ვინმე ლოთი ჩიქობავასაგან. ერთ-ერთი მუშის პორტრეტი, ფეხოსან ფიგურას ზურგით შუშის მორები რომ მიაქვს, ამჟამად ინახე-

ბა ნიკო ფიროსმანაშვილის სახლ-მუზეუმში, კახეთში, სოფელ მირზაანში. მეორე თითქმის იმავე ზომის ნახატის თემა ერთნაირია? დასაზუსტებელია, ხელოვნების მუზეუმის კოლექციაშია დაცული.

ამ საოცარი და უკეთილშობილესი ამბებიდან გამომდინარე, ყველა ქართველი ვეთაყვანებით და ვემაღლელებით ზდანევიჩების გვარს.

2006 წელია. შუაგულ პარიზში, ინვალიდების სახლთან ახლოს, გალერეისტ ვალენტინა კალინინას ატელიეში პარიზელ მხატვართა შერეული გამოფენაა, აქ ჩემი ოთხი სურათიც იყო ექსპონირებული. ანსამბლ „მზიურის“ ყოფილი მომღერალ ნაირა ბოლღაშვილთან და მის ფრანგ მეუღლესთან რამდენიმე წელია ვმეგობრობ. შესასვლელ დარბაზში ქალბატონ ნაირასთან ერთად ვდგავარ და ვსაუბრობთ. ამ დროს სალონში შემოვიდნენ მშვენიერი ქალბატონები. კეთილშობილმა ნაირამ მოკრძალებით მოიწვია ისინი და ჩემი თავიც წარუდგინა, მერმე ერთ-ერთზე მეუბნება, თქვენს წინაშეა კირილე ზდანევიჩის ქალიშვილი, რომელიც პარიზში ცხოვრობსო. რა თქმა უნდა, ჩემ წინ იმ წუთებში მშვენიერება იდგა, როგორც წმიდანი, რადგან ის ჩვენი კირილე ზდანევიჩის შვილია. იმ დღესაც გალერეაში გამაცნეს გენერალ დუდაევის უერთგულესი პირადი დაცვის უფროსი და სამახსოვრო ფოტოებიც გადავიღეთ.

დავუბრუნდეთ ბატონ კირილეს. წარმოდგენილი მაქვს, მხატვარი და ფიროსმანის აღმოჩენი, უაღრესად გამარჯვებული და მდიდარი, სამეგრელოდან თბილისში რომ ჩამოვიდოდა ნიკალას ორი სურათით და სიახლე ამბავსაც ხომ ჩამოიტანდა, ფიროსმანის სურათ-შედეგები უკვე იყიდება სოფელ ეკშიო და შექენის რამდენიმე მსურველიც გამოჩნდებოდა, ეჭვს გარეშეა, ბატონი კირილეს გაემგზავრებოდა ხელმოწერა, მაგრამ უბედურება და სტიქიური მოვლენები ქვეყნად თავიანთი ეშმაკეული თარიღით მოქმედებენ. საუბედუროდ, უკვე ფერფლად ქცეულიყო ფიროსმანის უნიკალური შედეგები, რითაც სამუდამო სევდა და წუხილი შავ ფონად მოეფინა ქართულ, ისედაც ნანამებ, მიწას. სამეგრელოში, როგორც თბილისსა და კახეთში, ბოლომდე ვერ უპატრონეს დიდ ნიკალას – ვერც ან გარდაცვლილი ბატონი ივანე კეკუას მაღალმა სიკეთე-მაღალმა გვიშველა და ვერც ნააბრაგალის საგანგებო ყურადღებამაც, სამწუხაროდ, თავადვე დრომაც მწარედ დაიგვიანა...

თითქმის ყველა გენიის პირმშო სულიერ შემოქმედებას თავისი მწარე და ღირსეული ბედი გამოაგნებლად თან სდევს: ფიროსმანის ურთულესი და უმძიმესი ცხოვრება შემოქმედებაშიც ხომ სუფთა, კამკამა ბუნებრივ ტბაზე მოწმენდილ ცასავით ირეკლებოდა და ნორმალურ არსებობას არ იმეტებდა უახლოესი გარემო.

თუ შენ, ადამიანო, სხვისი ტკივილიც გტკივა და მასავით განიცდი როგორც ეროვნულს, ასევე პიროვნულს, მაშინ ხარ მაცხოვარივით სიკეთით

საცხე, თუ არადა, უკეთურობა გვლობს...

როგორც ბოროტებას მოაქვს ტანჯვა, ასევე დიდ სიყვარულს და მშვენიერებასაც ახლავს მოუსვენრობა, ხიფათი, უმძიმესი შემთხვევები და, ხშირად, უბედურებაც. ამქვეყნიური გაუსაძლისი მრავალმხრივი ტვირთია ნებისმიერი გენიალური ხელოვანის და მეცნიერის ცხოვრებაც.

სიცოცხლის ბოლოს ნიკალამ წამებულ, უმზეო, კაცთაგან გამეტებულ მარტოობაში დალია სული და ისე გამოეთხოვა წუთისოფელს. სარწმუნოა, მდუმარედ მიწებებულს პირადი სიკვდილი მძიმედ არ განუცდია. ლეონარდო და ვინჩის და „ჯოკონდასი“ არ იყოს, მხატვრის შედეგები კი თავისთვის იდგნენ არხეინად, მარადიული სულით სუნთქავდნენ და ირგვლივ დროსა და სივრცეს ღმერთივით ფლობდნენ, ნიადაგ პლანეტის საგამოფენო დარბაზები ელოდა ლუვრიდან დანყებულნი. ნიკალა უკვე მიწად იყო ქცეული, ხარბგაუმადლარის, ასევე უხვად გამცემის, რომელიც მუდამუამს სამაგიეროს ითხოვს ნებისმიერ ცოცხალთაგან, ძალიან ძვირად ღირებულს: არავითარი შეღავათი მისან. ალებ-მიცემის დიდი ოსტატია პლანეტის ძირითადი მარად ცოცხალი მასა...

რატომღაც ნიკალას უმეტეს სურათებში მარტოობის განწყობილება სევდითა და ურვითაა დატვირთული, თუმცა რა გასაკვირია...

ღმერთივით წმიდა, მართალი, შეწირული ნიკალა თავისი ბუნებით კოსმოსის ჩამოსხმული ცოცხალი, ნერვისსხლიანი, გულ-გონ-ძლიერ სულიერი უკეთილშობილესი ფორმა-მოდელია, აქედან გამომდინარე, მიუწვდომელია ამ გენიის მთის მწვერვალივით დაბინდული ბუნება. ჩემეული ხედვით თუ ჭეშმარიტად სულიერი მართალი შეგრძნებით, ნიკალას უმეტესი ფერწერული შედეგები უნიკალურ ხატთა თვისებებისაა. სურათში მონაწილე ნებისმიერი ცოცხალი არსების თვალეები კი კეთილშობილურ-წმიდანური.

ფერწერის ხელოვნების ისტორიაში, უძველესიდან დღემდე მოყოლებული, მსოფლიოში რამდენიმე მხატვარი გამოკვეთილად თვითმყოფად ურთულეს მიუწვდომელ-ღვთიურგემოვნებიანია, ყოველი მათგანის სურათის, ნახატის რიტმული ფერი, ურთიერთშერწყმული ფორმა, ჰარმონიულად გამდინარე გარდამავალი ხაზი, რომელსაც ახლავს ანდამატური გრძნობა, მუსიკალურ-პოეტურია და ნაწარმოების მთლიანი განწყობილება? ღამე წყნარი მდინარის ზედაპირზე მოთამაშე მთვარის გამოსახულებასავითაა.

ნიკო ფიროსმანაშვილის ფერწერული ქმნილებები კი რაღაც მაგ ფორმის-სახისმიერი ნაწარმოების, ღვთიურ ელემენტ-გემოვნებაზე უფრო ძლიერი სიცოცხლით საცხე ბუნების მდუმარე შიდა ფარულ-დიადურ-მოკრძალებული სამყაროა, უხილავ-მიმალული, მაგრამ სადღაც ბოხოქარი, იდუმალ სურნელოვან ბინდმოცული უღრმესი კოსმიურობისა; ამ შემთხვევაში თუ არ მოვიშველიე უშორესი და

უთვალსაჩინოესი უსაზღვრო მაგალითი ასეულობით ათასწლოვან წარსულში მიმავალისა, ვერ მივუახლოვდები ფიროსმანის გენიაზე მთავარ სათქმელს.

პლანეტის ფარული უბედურება-ტრაგედიაა, რომ საპარის ბუნებრივი გამოქვაბულის ნეოლითური ხანის შედეგ-ფრესკები ქვესკნელურ სიბნელეში იმყოფებოდა მილიონობით წლის განმავლობაში; ხოლო ზოგადად მისი არსებობა შეიძლება შევადაროთ ზეციურ განძთა მარადიულ მეხსიერებას, თუმცა მათ შორის დიდი განსხვავებაა. და მაინც, საპარის ფრესკები უძველეს გენიათაგან უსასრულობის შემნახველი ფონდების მშენიერებითი მოზიდვაა, მინიერებისა თავისი ადამიანური ალალ-მართალი თემ-ატიკით. ეჭვგარეშეა, რომ ის კოსმოსისა და უფლის გრძნეული განძეულია, რაც სამყაროში და ჩვენს პლანეტამდე ღვთიური ძალებით დაუსრულებელ გადაადგილებებს დაემორჩილა...

როგორც მოგახსენეთ, საპარაზე ჩაკირულ ქვა-გრანიტებად ნეოლითური ხანის მსოფლიოში მხოლოდ უმზეო ერთთაგანი ბნელეთური მუზეუმი, ისტორიამდელი ხელოვნებისა. უდიდეს ლოდთა კედლოვანი გამოქვაბულის განმარტოებით მხატვრობაში. განსაკუთრებით და გამორჩეულად ვერ ვიმსჯელებთ იმ უნიკალურ ფრესკად აღვლენილ, კლდე-მინისქვევა ნახატ საოცრებებზე, ასევე მის რომელიმე მხატვრულად გამოკვეთილ სახე ნიუანსურ თუ მკვეთრ იდუმალ თვისობრივ ღირსებებზე, რადგან ყოველივე თითქოსდა არაჩვეულებულ-ადამიანურ შედეგებში, როგორც საოცრება გონდამაბნეველი ვარსკვლავეთური ქმნილებისათვის თვითმყოფადურად დამახასიათებელი წარმოდგენილი კონკრეტული უთამამეს დინამიკათა ხაზ-ფორმა-პროპორციათა გამოვლენითი ყოვლად მიუწველომელი მთლიანობაა – უსაზღვრო შემოქმედებითი თავისუფლებით. ამ ნახატებში ნავარდობს ღვთიური მიუწველომელი ნიჭი და ადამიანთა პირველყოფილი უმუშალობა, სადაც ადრეული და ჩვენი საუკუნის ხელოვნების ყველა მიმდევრობის შემადგენელი მოლეკულები ტრიალებს, ანუ ქმნილების მარადიული სიახლეა.

აქედან გამომდინარე, ამ უხსოვარდროინდელ სარკოფაგისეულ ჩაჟანგულ კლდოვან ნახატებში, როგორც საოცრება ვარსკვლავეთური მოვლენისათვის, მკვეთრ-განსხვავებითი წარმოდგენილი უცხო მიწიერი ერთიანობაა და ველურ-წმინდანური ინტუიციისმიერ ფორმათა ღვთიური თამამ-სტილიზირებაა როგორც ადამიანების სხეულების, ასევე ცხოველ-ფრინველთა.

შესაძლებელია, ბევრ თანამედროვე ევროპელ უდიდეს მხატვარს შემოქმედებითი დონით თუ ბუნებრივ-გაბედულ ფორმათა გამომხატველობითი პირდაპირობითაც ჩრდილავდეს, რადგან იქ, იმ ბნელეთის ფრესკის შექმნის მომენტებში პირველყოფილ შემქმნელ შეგირდთან ერთად მთავარი მონაწილე უფალი უმთავრესს მიუთითებდა. შედარებისთვის – მაისის თვის მონმენდილ ცაზე სავსე, ვერცხლად

ქცეულ მთვარეს რომ უყურებ, უზომოდ გიზიდავს, სულიერად გამშვიდებს, გამალღებს და სიცოცხლეს გაყვარებს, შინაგან-შემოქმედებითი აზროვნების ჰარმონიას გიმდიდრებს და საამო რომანტიკულ ოცნებებში შეჰყავხარ, რითაც მთლიანი შენი სხეულ-შემადგენლობით გარემო-ჭუჭყისგან იწმინდები; ამ სახისაა ბუნებისმიერი ორთავე, მოძრავი და უძრავი შემოქმედებითი სახება. მეორე მშობლიურ მონათესავე ნაპირზე არიან ისეთი დიდი და გამორჩეული მხატვრებიც, რომელთა ზემოთ ხსენებული მხატვრულ-ზეციურ-შემქმნებითი სულისმიერი გაურკვეველი შრეებიდან ნერწყვდენი გემოვნება ნვიმის შემდგომი მზის სხივებითი მოედინება. მაგალითისთვის, დავიწყოთ ეგვიპტური კედლის მხატვრობით: სანდრო ბოტიჩელი, ელ გრეკო, ამედეო მოდილიანი, ხოკუსაი, სპარსული მინიატურები, მატისი, პიკასო, ლადო გუდიაშვილი და რამდენიმეს დასახელებაც შეიძლება. ხოლო ფიროსმანისეული მდუმარე, შორეულიდან ამომავალი თავდაბრილი მშენიერება დაახლოებითი შემოქმედებითი მიერობაა, როგორც დაგისახელეთ, საპარას გამოქვაბულის მილიონ წლებმონისლული, მარად ცოცხალი ნახატები. ასევე სხვადასხვა კონტინენტის არქაული, უძველესი ხანის კულტურა-ცივილიზაციების უნიკალური ქმნილებანი როგორც ქანდაკებაში, თანვე მხატვრობაშიც, მოვყვით ადრეულიდან გვიანდელისკენ: აცტეკების, მაიას კულტურა, იანკების, შუმერული, უძველესკოლხური, ეგვიპტურ-ასირიული, ანტიკა-კლასიკა და ასე შემდეგ, თანამედროვე მოდერნამდე: კანდინსკი, სალვადორ დალი, მოქანდაკე მური, ხუან მირო, მარკ შაგალი, კაზიმირ მალევიჩი, ჯექსონ-პოლაკი. მეგობრებო, არ გადაგვიტოვოთ, ისე, შუა საუკუნეებიდან მოყოლებულს რამდენიმეს დავასახელებ: მაზაჩო, მიქელანჯელო, ლეონარდო და ვინჩი, რაფაელი, რემბრანდტი, ველასკესი, გოია, ელ გრეკოში კი უთუოდ მკვეთრად ხაზგასმული მთის წყაროსთან გამავალი ნიავეით სულიერ-ანდამატური გემოვნება თითქოს უხილავად მოედინ-გაედინება; დარბაისელი გენია ტიცციანი, დელაკრუა, კრანახი, ბრეიგელი, გოლბენინი, ბოსხის ზღაპრულ-მითოსური სამყარო; შემდეგ კვლავ წამოვიდეთ ჩვენი საუკუნისკენ: სეზანი, გოგენი, ვან გოგი, რენუარი, დეგა, მანე, მონე, პისარო, ტულუზ ლოტრეკი, ვლამინკი და ფიროსმანი; დანარჩენები თქვენვე მოიგონეთ და ისიამოვნებთ...

ნუ გვაკვირვებს, მეგობრებო, ამდაგვარი შედარებები, რადგან მეცნიერულადაც მტკიცდება, რომ ათასობით წლის შემდეგაც მეორდება გავლენითი ფორმა-სხივებით ნაღდი ბუნებრივი და მართალი ნაწარმოებები, განურჩევლად სტილისა და ფორმისა, ასევე ფუნდამენტური აზრების, მაღალი მხატვრული სახე-შინაარსით და ყველგან მყოფი მუსიკალურ-პოეტური ბგერებით, რადგანაც საკვირველი მთლიანობაა მათში ვარსკვლავეთისა ნებისმიერი უსასრულობის მრავალ დროსთან ერთად. კოსმოსი ხომ სტიქიურად მარადიულობის

უნყვეტი დინებაა; ხოლო თემათა განახლებულობით, ვინც სრულიად სიახლე მხატვრულ ქმნილებას აღმოაჩენს, ის უკვე ზეგენია. უთუოდ ნიკო ფიროსმანაშვილი თავისთავადობის, გამოკვეთილი ინდივიდუალურობის დამოუკიდებელი მიუღწევადი ხელოვნების შეუდარებელი მეუფეა... მილიონობით წლებიდან მოყოლებული თუ რამე უმნიშვნელოვანესი შეუქმნია ადამიანს, ხელოვნებაში ყველასგან მრავალმხრივ გამორჩეულია და მხოლოდ ერთადერთი განუმეორებელი სახეა უკვდავი შედეგებისა. აქედან გამომდინარე, უფლება მაქვს, თამამად ვთქვა, რომ ნიკალა მართლაც უზენაესთა შემოქმედი გვეყოლია ქვეყნად მთლიანობისა.

ახლა ორიოდ სიტყვა ვთქვათ „ჯოკონდაზე“, ამ ღვთისმცემ ქმნილებაში შედეგის უმთავრესი და განუზომელი ნიშან-თვისება იმის იქითაა, რითაც ხარ აღტაცებულ-დატყვევებული, პლანეტაზე უპირველეს ხელოვნების ქმნილებას, ანგელოზის ფრთებგაკრულს, უფლის ცრემლიც რომ არ აკლია და სრულიად ნამცეცა ზედმეტს, მინიერ-ზეციურსაც რომ ვერ უპოვნი. აქვე აღვნიშნოთ ანტიკური ხანის ერთ-ერთი სათუთ საოცრებათაგანი, პრაქსიტელის აფროდიტე, შემდეგ მზე-ვარსკვლავი ვენერა მილოსელი და ღმერთი ფიდასი – და მეუფეთ-მეუფება ქანდაკებისა. ანტიკური ბურდელის ბეთაშოვენის ბიუსტთა მეცხრე სიმფონიისეული ზეციურსახება, როდენის უზარმაზარი ნონა სივრცეში „მოაზროვნე“, დესპიოს უმშვენიერესი ქმნილებები, ისევე ვან გოგის ფერწერული ავტობორტრეტები. მათში ხომ ვერაფერს შეამჩნევთ ოდნავადაც ცალკე ნაწილგამოყოფილს. კოსმიური სრულყოფილებისა და მთლიანობის მხოლოდ უძლიერესი, უახლოეს-მორეული ნათება იფრქვევა მათგან. ვიმეორებ, მაგ ზეციურ დასშია ზეცისეული ნიკო ფიროსმანაშვილის სრულიად მონოლითური ქმნილების უნაკლო სულიერების ფერწერული მოდუდუნე ჯანსაღი ორგანიზმი. ლეონარდო და ვინჩისა არ იყოს, ნიკალას ნებისმიერი სურათ-ნახატი შედეგია და თითოეული ნაწარმოების ყოველგვარი იდუმალი მომაჯადოებელი განზომილებიანობა ერთ მიუწვდომელ დიდების მწვერვალზეა მთამსვლელის მუხლებით და ხელის მტევენებით აზიდული და ღვთიურ-საოცრებათა უმცირესი მხატვრული მნიშვნელობის ელემენტიც ზეციურ სიდიადეს ემსახურება.

როგორც მილიონობით წლის წინანდელ სრულიად ველურ ტანშიშველ მხატვართან, ასევე ნიკო ფიროსმანაშვილთან ერთად მაღალი ღმერთი დღენიდაგ ხატავდა და კოსმიური სიყვარულით ერთობოდა... ამ შემთხვევაში, მეგობრებო, ურთულესი თემით წარვდექი თქვენს წინაშე. ყოველივე ზევით გაშლილ-განხილული გენიათა ფერ-ხაზ-ფორმათა წარმოსახვითი მოვლენები მხატვრული სიზუსტით ლიტერატურულად რომ გააშუქო, უფალევი თუნდა იყო ხელოვნებათმცოდნე და ფილოსოფიურად მოაზროვნე ჩამწვდომი მწერალი. უთუოდ საკვირველი აზრია, მაგრამ ყოველგვარი ხელოვნების

შედეგი სულიერი უკუსვლაცაა გალაქტიკისა და უფლის უსასრულობისაკენ...

ხელოვნების მოყვარულო და კეთილო მკითხველო, ამ შემთხვევაში ჩემი მიზანი გახლდათ შედეგთა ორ უძლიერეს ფონდებით დაჯგუფებათა სულიერ-სისტემურ გრძობათა უხილაობითი ჩვენება, რომელია მათგან უფრო მიუწვდომლობა, ძნელი დასადგენია, რადგან მათივე მხატვრულ ქმნილებათა გარემოცვაში არსებობს სულიერი და გონებრივი იდუმალთვისებიანი სულ-გონ-ოცნებისმიერად დამატობელი გემოვნება. აი, ამ ზეციურ მზისფერ გალერეაში არიან გადანაწილებულნი ჩვენი პლანეტის სხვადასხვა ეპოქისა და ეროვნების გენიები. თქვენთვის პირადული სულიერი სახის რომელი თვისებაა შინაგანად ახლოს, თავისუფალი ნებით მასვე ეახლებით, მერმე ურთულეს მოვლენა მეორესთან იმავე მისწრაფებებით გამოცხადებით, ოღონდ გონებრივიდან სულიერთან ტონალური გადართვით, მაგრამ ორივესთან ერთად ურთიერთობით როდესაც ხელმძღვანელობთ, იდეალური ბრძენი დამთავალიერებელ-გამგებ-შემფასებელი ხართ. ნებისმიერ შემთხვევაში, ხელოვნების მიუვალ ნაწარმოებებთან პირისპირ შეხვედრისას მრავალმხრივი ემოციურ-შეგრძნებითი სირთულეები არ აგცდებთ უსაზღვრო სიამოვნებასთან ერთად...

ვიმეორებ, ახალშობილი შიშველი ბალღივით მხოლოდ მატერიალურად უღარიბესმა მხატვარმა განუსაზღვრელი ღირებულების შემოქმედებითი ნიჭის სულიერი სიმდიდრე დაუტოვა სრულიად საქართველოს და მთლიან კაცობრიობას: ხელოვანთა შორის წმიდა ნიკო, ფერმწერი, თვით უფრო ღვთივ შეწირვა იყო ზეციური. უზენაესსა და გენიოსს შორის, ჩემი ზოგადი გაგებით, საკვირველი განსხვავებაა. უფალი, თითქოსდა გეჩვენება, ერთი მიუწვდომელი სულის მქონეა თავისი უკიდევანობით. გენიოსს კი ორი უნაკლო სულიერება ახლავს, საკუთარი და მისგან შექმნილი შედეგებისა – თითოეულად ყოველ ღვიძლ ქმნილებაში თანაბრად გადანაწილებული; თუმცა უთუოდ გაბედულად, ბოდიშის მოხდით გადავთქვამ და სამყაროსეული მრავალსულიანობა ორივეშია. ნუ გიკვირთ, მეგობრებო, ეს ცნება. თუ ქალი, ბავშვის მომლოდინე, ორსულიანია, მაშინ უფლისა და გენიოსის მრავალსულიანობა ზეციური გაგებით გონმტკიცედ დამაჯერებელი ფაქტია.

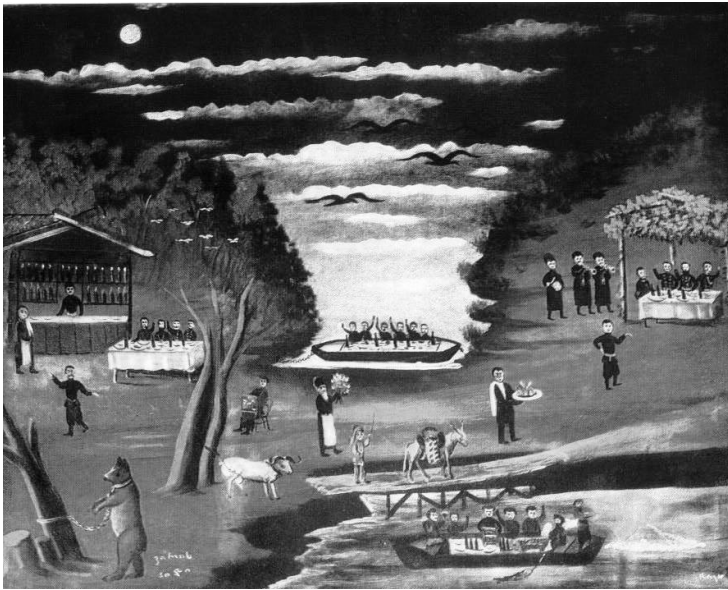
თავისთავადი და მწარედ კრიტიკულ-მბორგავი ბუნება ყველაფერს შობს, შემდეგ მიყოლებით შლის და სპობს. ამ სახის დინება მუდმივია, აქ გახლავთ მისი განვითარების საიდუმლოებათა სხვადასხვა პროცეს-დონე და წარსულ-ანმყო-მომავლის ამსახველი სიძველე-სიახლეები. ადამიანმა და მისმა გენიამ თავისივე მონაპოვარნი თვითონვე თავდადებით უნდა იხსნას-შეინახოს, რადგან ბუნება და კოსმოსი წმიდათაწმიდა მტრული ურთიერთგანწყობაა. ეს ორი საპირისპირო პოლუსი როგორც ბუნება-კოს-

მოსშია, ასევე ადამიანებშიცაა.

უკიდურესად დადებითად გვაძინებ, ნიკალა, რადგან შენეული სიმაღლე სუყველა გენიოსისგან განსხვავებულია და არნახული უსასრულოებით მიუნვდომელ-წრიულია.

აქვე არ გამოვრიცხვით ჩვენდამი მიმართებაში დროის ყოველმხრივ მიუდგომელი სტიქიური უმკაცრესი პრინციპები, ის ცალკე მისდათავად მონანილეობით სვლაში შობს, ზრდის, ამწიფებს, აბერებს და გარდაცვალებით ისტუმრებს მთლიან ქვეყნად როგორც ცოცხალ არსებებს, ასევე საგნებს, ნივთებს და ხელოვნების ნებისმიერ ნიმუშს; სევდის მომგვრელად თუ საკვირველ მომლოდინედ რელი-

გიებსაც, მხოლოდ უფალს არ ეკარება არაფერი... ამდაგვარ გარდუვალობებთან დაკავშირებით ადამიანმა დროულად უნდა გამოსტაცოს ხელოვნების ქმნილებანი ყოველთა წამშლელ-მომსპობს, ნებისმიერი მეცნიერული მიდგომით და აურაცხელი სიმდიდრე-ოქროც რომ მიახარჯოს, წარმოიდგინეთ, კაცთა მოდგმას ძალუძს, ისეთი საოცრების მარადიულად შენახვა, როგორც ვენერა მილოსელია ან ლეონარდოს „ჯოკონდა“, ბიბლია, რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანი“, და ადამიანური კომედია... ხოლო ძნელზე ძნელ-იდუმალეება წარმავალ რელიგიათა შენარჩუნება, ანუ როგორც ჩამავალ მზეს ვერ შეაჩერებ და სამწუხაროა... დედამიწაზე ომის ნებისმიერი მოქმედება ხომ დამლუპველია რელიგიათა, კულტურა-ცივილიზაციების და ყველაზე უტყუარი გამხელილი გამომჟღავნებაა ადამიანის უბოროტესი ბუნებისა.

ნიკო ფიროსმანაშვილი უდიდესი ეროვნული სულიერ-განძეული სიმდიდრე, ხალხთა მარადიული სულის მკურნალი და იშვიათი ფერწერული სამკაული რომაა, კოსმოს-ღვთისგან გვებოძა. საზოგადოება და დღევანდელი კი ღირსეულად ვერ პატრონობს მას. ნუ დავივინყებთ, კეთილმა

ვაჭარმა ივანე კეკუამ თავისი კოლხურ-მეგრული ოდა ნიკალას ფერწერული სურათების მუზეუმად რომ გარდაქმნა და ამდაგვარი ეროვნულ-ზეკაცური მოქმედება გვეამაყება ყველას... ამხელა ისტორიულსა და მშვენიერ დიდ ქალაქში კი ფიროსმანის სურათების მუდმივი გამოფენისათვის ცალკე საკადრის სახლს ვერ ვიმეტებთ. არადა, თბილისში რამდენიმე კეთილმონყობილი შენობა-სასახლე საქართველოსთვის მცირედსარგებლიანი საქმიანობისთვისაა განკუთვნილი და თითქმის შეურაცხყოფილი ოთახ-დარბაზების სამართლიანი საჩივრისანი ნივილ-კივილი ცის სიღრმეებამდე გადის... საჭარის გამოქვაბულის უნიკალური ფრესკები ხომ მარადიულ სიბნელეშია ჩაკეტილი; არანაკლებ მდგომარეობაშია გენიალური ფიროსმანის ეროვნული შედევრ-განძიც, რადგანაც ფონდების ხანგრძლივ პატიმრობაშია მოქცეული. არადა, რა ემართება ქართველ ხალხს, ღვთის წყალობით შექმნილ სულიერ სიმდიდრეს და მარადიულ დიდებას საკადრისად არ პატრონობს, თანამედროვე ნაღდ ხელოვანთ კი ახლოსაც არ იკარებს; ერის ამაზე დიდი წყევლა განა არსებობს?!

მსოფლიოს უიშვიათესი მუზეუმის, ლუვრის, არსებობის ისტორიაში მხოლოდ მწვერვალ-გენიოსების პერსონალური გამოფენები მოწყობილა, რემბრანდტი, ტიციანი, ბოტიჩელი, რუბენსი, ვანდეიკი, ველასკესი, დელაკრუა, გოია, ნიკო ფიროსმანაშვილი და კიდევ რამდენიმე. პირადად ერთ დროს რემბრანდტის, ტიციანისა და ბოტიჩელის გამოფენების ხშირი სტუმარი გახლდით. ყოველივე ეს დიდი მოვლენა ხომ ოქროს გასაღებია წმიდა ნიკოს ქმნილებათა სამომავლოდ კეთილად წარვმართავ ღია საგანძურში შენახვა-შენარჩუნებისადმი. როგორც შემოგჩივლეთ, ამდაგვარი გულგრილი უკადრისი მოქმედება იგივეა, ქვეყნად უძიროდ გადაშენებისა, გადაგვარება-გაუცხოება და ავთვისებიან სიკვდილ-გარდაცვალებისგან მომრჩენელ წამალს შეუგნებლად რომ არ უნახავდე და პატრონობდე საკუთარ ერს და კაცობრიობას.

აქვე მინდა დავასრულო ჩემი გულმართალი გარჩევა, მოგონება, მოთქმა-წუხილი ნიკო ფიროსმანაშვილის შემოქმედებასთან მიმართებაში – ამ საშინელ და მრავალ უმძიმეს სტიქიურ თუ ადამიანურ ბედ-პროცესთაგანს, საუბედუროდ, ვერ გაჰქცევია თბილისი და ვერც მისი კახეთ-სამეგრელო.

და მაინც, საბოლოოდ უფალთან და შედევრებთან მეტრძოლი დრო! დრამა და ტრაგედია დამარცხებულია...

2018-2019 წ.წ.

ძველისენაკი – თბილისი

გადაგვარჩინე,
გადმოგვხედე,
გვიხსენ, უფალო, –
გთხოვთ,
გეხვეწებით,
გევედრებით,
გემუდარებით!!!..

24. VI. 2018

როგორც – არასდროს!!!.*

თავქარიანი რამდენია?!..
და... ენით –
ყბედი?!..
და... აზრზე მეტად,
უაზრობამ –
ბევრით გაგვასწრო...
როგორც – არასდროს,
დღეს მანუხებს:
პლანეტის –
ბედი,
ყოფნა-არყოფნის
ზარი რეკავს, –
როგორც – არასდროს!!!..

*2018 წლის აპრილში, ფენევაში, შეი-
არალების საკითხში, გაეროს წარმომად-
გენელმა იზუმი ნიკამიცუმ განაცხადა:
ბირთვული იარაღის გამოყენების სა-
ფრთხე იზრდება და... ეს საფრთხე აშფო-
თებს მთელ კაცობრიობას...

მე ვჩუქნი:

**ყველას, –
სალაროს
სიბრძნის...**

ვინ –
სატანური
სურვილით
იბრძვის, –
სურთ:
ტახტ-განძისთვის
სამყარო
ფლითონ...
მე ვჩუქნი:
ყველას –
სალაროს
სიბრძნის...
და... არჩევანი
მათზეა, –
თვითონ...

17. III. 2018

ლამის...

მგლობას,
დათვობას,
პლანეტაზე –
არავინ უკლებს...
ვინ,
რა მოიგო
ბოროტებით?!..
მთქმელი ვარ –
ამის...
როცა, –
სამოთხე უნდა იყოს:
ცხოვრება, –
უკვე,
შუღლით და
ხვეჭით,
ჯოჯოხეთად
ვაქციეთ, –
ლამის...

17. IX. 2018

ხილვა...

მთელი პლანეტა
როგორ გადავრჩეთ?!..*

რისხვის,
წარბოცვის
ცეცხლს ჩამოყრის
ძირს –
სანამ,
ცა – ნამს,
და...
მანამ, სანამ,
შემოგვწყრება –
სიცოცხლის
ღმერთი,
ჩვენი პლანეტის
კატასტროფით
გავქრებით –
სანამ,
ხელისუფლებით,
პარლამენტით,
ხამს ვიყოთ –
ერთი...

1. P.S.

რა ძალა გვიხსნის
გაქრობისგან?!..
და... მოვა –
ან – სით?!..
ან, – გადარჩენის,
ერთადერთი,
თუ, არის –
შანსი?!..

2. P.S.

ძალმომრეობა:
სანამ ზეობს
და... სანამ –
ქუფრობს,
საშური
საქმე –
არ არსებობს, –
არც ერთი,
უფრო...

3. P.S.

საბედისწერო
დროის სუნთქვა
წლებმაც კი
იგრძნეს,
როგორც –
არასდროს,
საჭიროა:
ღვთიური –
სიბრძნე...

4. P.S.

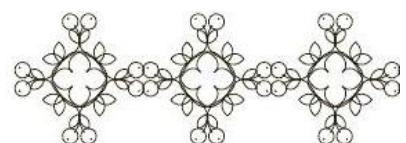
დემოკრატია,
რომ არ იყოს:
ყულფი და...
მახე...
და... ყველამ,
ყველამ,
შეირჩინოს –
საერო
სახე...

5. P.S.

სიკეთისა და...
ჰუმანიზმის –
დავლოცოთ
რთველი,
აზრსა და
სიბრძნეს ზეიმობდეს:
სამზეო, –
მთელი...

25. II. 2019

* მეცნიერები ვარაუდობენ, რომ: ჩვენს
გალაქტიკაში, კონკრეტულად ჩვენს
პლანეტაზე, უკვე, ორი ცივილიზაცია
დაიღუპა და... ეს, – მესამე ცივილი-
ზაციაა, რომელმაც, შეიძლება, წინა –
ორი ცივილიზაციის ბედი გაიზიაროს,
კაცობრიობა თუ, დროზე, არ მოეგება
გონზე.

უმთავრესზე –
უფრო,
მთავარი...

ველარ მოშუშდა...
ველარ მორჩა –
ხალხის იარა, –
აუღებელი:
ყველას,
ყველას
ნატვრის მთა არი...
დედამინაზე:
შული,
ქიშპი,
მტრობა კი არა,
სიყვარულია:
უმთავრესზეც –
უფრო, მთავარი...

7. 1. 2019

რატომ?!..
რატომ?!..
რატომ?!..

რატომ ვერ სწვდება:
სიბრძნის
მზე – ყანას?!..
დაქცევის მიზანს
რატომ მოვინებდით?!..
რატომ გვექცევა
თავზე –
ქვეყანა?!..
რატომ მომრავლდნენ:
ფულის მონები?!..
რატომ?!..
რატომ?!..
რატომ?!..

10. 11. 2019

მტერი...

სამტროდ –
უკან,
არვინ იხევს, –
შინაური,
გარეული...
ვინ –
მიგნიდან
გვიტყვებს ციხეს,
ასჯერ მეტი –
გარე უვლის...

25. 11. 2019

როგორც, არასდროს, –
ისე ჩანს:
ყველა...

დღეა, თუ –
ლამე?..
მზეა, თუ –
ელავს?..
სიმართლეს გეტყვით:
თუნდ, ჰკითხოთ –
მძინარს...
როგორც, არასდროს,
ისე ჩანს –
ყველა, –
დღეს –
ჭემმარიტი ქართველი
ვინ არს?..

18. 11. 2019

თავისუფლების –
ლოზუნგებით,
ფროშით,
სახელით...

ძალმომრეობით
გვიბრძავენ –
თვალეებს, –
ახელილს,
პასუხს ვინ აძლევს –
ოკეანედ,
სისხლს,
ცრემლს დადენილს...
თავისუფლების –
ლოზუნგებით,
დროშით,
სახელით,
თავისუფლების წინააღმდეგ
იბრძვის რამდენი?..

12. 11. 2010

არ აპატიებს –
არვის,
არაფერს...

დრო ბევრს მოიკვეთს
ხალხთა
თემიდან, –
მზე, ვინაც:
მურეს,
სვარეს,
ალაფეს...
ყველაფერს განსჯის:

დროც და...
თემიდაც, –
არ აპატიებს –
არვის,
არაფერს...

19. 11. 2018

სულის მზე –
ერის...

გადავეყრებით:
ზოგჯერ,
შავ დროს,
მზაკვარს და...
ელამს, –
სულის მზეს
ერის –
ებრძვის მტერი,
ადინოს მტვერი...
იცოდეს უნდა:
ერმაც,
ბერმაც,
ყველამ და...
ყველამ,
მწერლობა არის –
სულის ხატი,
სულის მზე, –
ერის...

15. 11. 2018

რატომ?!..

თითქოს, –
ყველა – თვლემს,
ყველას – სძინავს,
ყველა – ფუფალობს?!.
მეფობს – წყვდიადი, –
ენატრება –
ეგ ზომ,
მზე – ყანას...
რატომ მგონია:
ჩემო ხალხო,
ბრძენო უფალო,
თითქოს, –
დაყრუვდა...
და...
დაბრმავდა, –
მთელი,
ქვეყანა?!..

12. 11. 2019

ამოდი, ხალხო,
ქვევრებიდან!!!..

დაცარიელდა –
ქვეყანა და...
ლუკმაც კი
უჭირს, –
ჯოჯოხეთური
ცხოვრება, რომ
უკიდებს ალებს...
სანამ:
შიმშილი?!..
ხოლო,
ზოგს კი –
უსკდება
კუჭი...
ამოდი, ხალხო,
ქვევრებიდან!!!..
ამოდი, მალე!!!..

21. IV. 2002

ჭეშმარიტებას

ვინაჲ ღალატობს...

ჭეშმარიტება
ვიციტ, – ერთია, –
სიბრძნის,
სიკეთის
და... მზის ღალადო...
ჭეშმარიტება,
რადგან – ღმერთია,
მას –
ვინც ღალატობს,
ის –
ღმერთს ღალატობს...

19. X. 2018

სიმართლე...*

უსამართლობით, –
იძვრის მინაც
და... რისხვა ერთვის,
უსამართლობით, –
ხდება, მუდამ,
ალმურის დება...
სიმართლე არის:
სინდისის და
ნამუსის ღმერთი,
იმდენჯერ ვკვდები,
რამდენჯერაც –
სიმართლე კვდება...

28. VIII. 2018

*„სამართლიანობა ხელმწიფების საფუძ-
ველია, უსამართლობა – ომისა... (ლაო ძი)

არრა არსებობს –

სიღიადე,
უფრორე, მეტი...

ოკეანეში –
სიბრძნის,
აზრის,
ვაცურებ მე ტივის,
ვეთაყვანები... და...
ვადიდებ –
მზესულით მდიდრებს...
არრა არსებობს:
სიღიადე, –
უფრორე, მეტი,
ჭეშმარიტება,
სიცოცხლე და...
სიკეთე, – ვიდრე...

26. III. 2019

უფალო!..

უფალო,
ძირს, რომ
არ ვეგდოთ
ქვისებრ, –
მიგვალწვევინე –
ერთობას, –
ნეტარს...
არ დაგვიბნელდეს
გონება, –
ისე,
თავზე ვიფიქროთ, –
მამულზე
მეტად...

20. X. 2018

საჭეთმპყრობელი...

საჭეთმპყრობელი,
ვინც –
საზღვრავს საზრისს:
შეგხვდებათ –
ბრძენიც,
მელაც და...
დათვიც...
მნამს:
ჭვრეტაც... საქმეც...
ფიქრიც... და... აზრიც...
ეპოქებს, ვინაც –
წინასწარ,
გათვლის...

3. IV. 2019

უძლევი

ძალა...

სიბრძნეს:
ვინ – სხივად,
ვინ – ჯვარცმად და...
ვინ თვლის –
გრძნეულად,
ცხოვრების წყარო:
ვინ – ლაჟვარდი,
ვინ კი –
ქუფრი სვა...
უძლეველობას
ვინც ფიქრობდა,
ყველა –
ძლეულა,
უძლევი ძალა
არ არსებობს, –
გარდა –
უფლისა...

20. II. 2019

ნატვრავ, ჩემო ღა...
ოცნებავ, ჩემო!!!..

თუკი, რამ,
ითქმის –
სიყვარულად,
ყველაფერს ვჩემობ, –
ქართული –
ხიბლით
და...
ქართული –
ამაყი ჩვევით...
ქვეყანავ, ჩემო,
ნატვრავ, ჩემო,
ოცნებავ, ჩემო,
მიიღე – ძღვენად:
მზესული და...
მზეგული ჩემი!!!..

5. III. 2019

რატომ არ ესმის?!..

შუღლით და
სისხლით –
საუკუნე
რამდენი მინვა?!..
აშვებულია, –
ვერ დააბეს, მაინც –
არესი?!..*
აზანზარებსო:
ბრძნული სიტყვა –

ცასა და მიწას,
თუ, –
აზანზარებს,
მაშინ... ვინმეს –
რატომ
არ ესმის?!..

4. III. 2019

*(ბერძნ.) ბერძნულ მითოლოგიაში – ომის
ღმერთი, – ზევსისა და ჰერას შვილი; რო-
მაული მითოლოგით – მარსი.

დემოკრატია...

ფუჭმა თამაშმა, –
ბოლოს,
რომ არ მოგვიღოს –
ბოლო...
და... ჯოჯობეთი
რომ არ გვქონდეს –
არ – რით და...
არ – სით,
დემოკრატის –
ჩვენ,
არ გვინდა:
თამაში, –
მხოლოდ,
ჩვენ გვინდა ნაღდი:
მიზნით,
სიტყვით,
საქმით და...
არსით...

16. XII. 2018

**უსმტკიუნს, –
მარადისად...**

ვიყოთ:
ერთხორც,
ერთსულ, –
ერთად,
დარად – ძმისა,
დარად – დისა...
შინ – თაფლად და...
რისხვად –
მტერთა,
უსმტკიუნს, –
მარადისად...

12. IV. 2019

არ მიყვარს,
არ მწამს...

უსიყვარულოდ,
უსიკეთოდ,

არ გავხსნი –
წამწამს,
არ მიყვარს,
არ მწამს –
არსით ვინც ჰგავს:
ამაო
ქართა...
არც – ერთი ნუთით
და...
არც – წამით,
სიცოცხლე
არ მწამს:
მზესიყვარულის,
მზესიკეთის,
მზეგულის
გარდა...

23. II. 2019

**ქურუმო –
ლექის...**

სიცრუის ზეცა,
როცა –
ქუხს,
ელავს,
ქურუმო ლექის,
მზესიტყვა დაძარ!..
ორივე თვალით, –
ხომ, ვხედავთ, –
ყველა,
ვინც –
სწავას და... ანგრევს
სიმართლის ტაძარს?..

6. IV. 2019

**სიწოცხლე ფა...
სიკვდილი...**

სიკვდილ-სიცოცხლის
უბერავს ქარი, –
მზითა, თუ –
ლამით...
ოდით და... ახლაც...
ზოგის –
სიცოცხლეც
სიკვდილი არი,
ზოგის –
სიკვდილიც
სიცოცხლე გახლავთ...

3. IV. 2019

სიყვარული...

სიყვარულია:
ნეტარეთი, –
ბალიც
და... ზვარიც,
დასაბამიდან,
რასაც – ყველამ,
ვასხით ოცნება...
სიყვარულს არ აქვს:
არც – ასაკი
და... არც –
საზღვარი,
იგია:
მზის და...
უკვდავების –
ასხივოსნება...

12. III. 2019

**მე, თუ, –
მკითხავენ...**

მე, – თვითონ,
სიკვდილს დავადებდი:
სიკვდილის
ბოქლომს,
რომ...
ბედნიერი ყოფილიყო –
სიცოცხლე, –
ლალი...
რაც სიმდიდრეა –
პლანეტაზე:
განძი და...
ოქრო,
მე, თუ, –
მკითხავენ,
ერთი წამის –
სიცოცხლედ
არ ღირს...

3. III. 2019

ღიადი ჭილდო...

ტანტიც და...
განძიც,
როდი არის –
ღიადი ჭილდო?! –
ჭილდოც და
ჩინიც,
ფასი არის, –
ხანდახან –
წინვის...

სიდიადეა:
ქვეყნის,
ხალხის
ტკივილი ზიდა,
ქვეყნის და
ხალხის სიკეთისთვის,
ვინაც –
მზედ
ინვის...

16. III. 2019

ხომ ვიყო, –
ყველამ?..

დეეს –
ხელისგულზე, –
ყველას მიზანი, –
მიუშვა, ვინაც –
ვნების სადავე...
არც –
მკითხავი უნდა,
და... არც – მისანი,
ხომ, ვიცით ? –
ყველამ,
სად აქვს
სათავე?..

17. III. 2019

რამდენი – ინვის?!..
რამდენი – კვდენა?!..

თავიდან, –
როცა –
არ ფიქრობს
კაცი,
მოუნევს... მერე...
ალმურის დება...
დაუდევრობის –
სასჯელით, –
მკაცრით,
რამდენი – ინვის?!..
რამდენი – კვდენა?!..

13. III. 2019

გვიხარია:
სანამ?!..

სანამ – მონობა?!..
სანამ – ხვეჭა?!..
ბედის კვილი?!..

სანამ – შიმშილი?!..
შარი?!..
სისხლის,
ცრემლის რუები?!..
სანამ – მოთმენა?!..
სანამ – ტყვია?!..
სანამ – ტკივილი?!..
სანამდე ვიყო:
ქანდაკები?!..
ბრმები?!..
ყრუები?!..

P.S.

გვითხარით:
სანამ?!..
სანამ?!..
სანამ?!..
ქრება – მოთმენა!!!..

11. III. 2009

ნაცვრა...

მე დავაჩოქე
დროის –
კენტაფრი
და... მსურს:
შევთხოვო –
სხივთა
მთოველ ცას,
შემადლებინოს, –
ვნატრობ,
ნეტავი,
ჩემი სიცოცხლე –
შენთვის
მომეცა...

8. III. 2019

ზაჭონი და...
მონა...

არ მყვარებია –
ბრმა ტონი, –
ხან –
ბრძენს და...
ხან კი –
ონავარს...
ვარ:
სიკვდილისა –
ბატონი,
სიყვარულისა –
მონა ვარ...

11. III. 2019

მიხხარ, –
რა უნდა
ელაპარაკო?!..

ვინც განუდგება
ნებას –
განგების,
თუნდაც, –
რომ სთხოვო
შველა – ბარაკონს,
თუ, –
არ იქნება –
უფლის
გამგებიც,
მიხხარ, –
რა უნდა
ელაპარაკო?!..

9. III. 2019

სირცხვილი – იმას!!!..

ხომ ვხედავთ? –
ზოგთა:
ფულის – წარღვნას?!..
და...
ფულის – წვიმას?!..
ორ პოლიუსად, –
გადალობილ:
ლატაკებს,
მდიდრებს?!..
სირცხვილი – იმას!..
კრულვა – იმას!...
და...
ფურთხიც – იმას!..
ვინც –
თავზე, უფრო,
მეტად ფიქრობს,
მამულზე –
ვიდრე!!!..

29. III. 2019

შენ უნდა გეპყრას:
დროის –
სადავე...

გაფრენილ ჩიტებს
დღეებიც
ჰგვანან, –
ვერ ვმართავთ, როცა –
აზრის
სათავეს...

ნებაზე უნდა მიუშვა, –
განა?!..
შენ უნდა გეპყრას:
დროის –
სადავე...

16. III. 2019

თუ –
ფიქრობს, ახლა,
ნეტავი,
ვინმე?!..

ცა-მინა ინვის:
ოდით,
ფიქრებად,
სულ, –
მტრობით ვივნეთ,
თუკი, რამ,
ვივნეთ...
მზის ქვეშ, –
მინაზე,
ხვალ, რა –
იქნება?!..
თუ –
ფიქრობს, ახლა,
ნეტავი,
ვინმე?!..

30. III. 2019

ველარ მორჩა:
ამ წხოვრების –
ჯოჯოხეთი...

სულერთია, –
ავსულთათვის;
ჯოჯოც... ღმერთიც...
და... უბერავს
ბოროტების –
ქარი, – მწველად...
ველარ მორჩა:
ამ ცხოვრების –
ჯოჯოხეთი...
და... პაჩიკოს
გარმონივით
გაინელა...

21. IV. 2019

მკვლევანი...

ესეც, ხომ,
არის –
დიდი იარა?! –
არ მასვენებენ
დარდის –
კელები...
ადამიანთა,
მარტო, კი არა,
არიან:
ქვეყნად,
დროის –
მკვლევებიც...
31. III. 2019

სჯობია –
ასჯერ...

ცა – სიყვარულის
სიკეთით
ასჯერ,
უფლის თვალი და
წყალობა –
დიდ არს...
სულით მდიდარი
სჯობია –
ასჯერ,
უფლებით,
ჩინით,
და... ფულით
მდიდარს...
2. IV. 2019

იმპერიები
ალიგავნენ...

ძალმომრეობით –
ყველა,
თავის მზის ნათელს
მარხავს,
უსამართლობა –
ცოდვის ცეცხლით,
თვითონვე,
ინვის...
დაადასტურა:
დრომ,
ცხოვრებამ, –
რამდენჯერ,
თალხად?!..
იმპერიები
ალიგავნენ, –
პირისგან
მიწის...

1. IX. 2016

რატომ?!..

რატომ ჰგონიათ
ზესული –
ციდა?!..
შორს ვუმზერ
კოსმოსს, –
სამზერს
და... რა შორს!..
ძირს ჩამოვიტან
ვარსკვლავებს, –
ციდან...
ზღვას,
ოკეანეს –
ნამში,
დავაშრობ...

7. X. 2018

სიბრძნეთა
სიბრძნე...

სიბრძნეთა
სიბრძნე –
ერთი,
მინდა ვთქვა:
ხალხთა,
ერთა:
თუ, დაივინყე –
ღმერთი,
არ ესხომები –
ღმერთსაც...

1. X. 2018

აი, – მთავარი –
ის არი...

ვინ – ღამის,
ვინ კი –
მზის არი,
ვინ აიცლიებს –
ვის ტყვიას?..
აი, – მთავარი –
ის არი:
ხვალისთვის,
რასაც
იტყვიან...

26. IX. 2018

შენთან ვარ,
როჯა... *

სიცოცხლე ჩემი –
ზე – ცამდე,
ასნი,
შენს სულის კოსმოსს
ყოველ წამს –
ვლოცავ...
ამზევებული ვარ –
შენით,
ასნილ...
და... ბედნიერი, –
შენთან ვარ,
როცა...

2. X. 2018

*ბრიტანელ მედიკოსთა სენსაციური
განცხადებით საყვარელი ადამიანის
გვერდით ყოფნას – ინფარქტისაგან და
სიკვდილისაგან ხსნაც კი შეუძლია.

იწოდეთ უნდა...

იცოდეთ უნდა:
ავის,
კარგის, –
წერტილი ათვლის,
თუ, რამ,
ხდება და...
ან, მოხდება,
განსაჯეთ, –
თავად...
ზოგჯერ, –
არწივი დაეშვება
სივრცემდე ქათმის,
ქათამი – ცაში, –
არწივამდე,
ვერასდროს
ავა...

5. V. 2018

აგერ!!!.

აგერ – სკამი...
აგერ – ფული...
კარიერა?!..
აგერ – სახლი?!
ინტრიგებზე
აგებული,
ბოლოს, –
ბზეთავს
ქვაზე ახლის...

31. VIII. 2018

რად მოდის
ასე?!.

რაია – ცუდი?!..
და... ეგზომ,
ცუდი?!..
არსთა
არსიდან –
რად მოდის
ასე?!..
სანამდე იყოს
სოფელი, –
წუთის:
მორიელებით,
გველებით
სავსე?!..

4. IX. 2018

არაფერი –
არ შერჩება
არვის...

რა მაოცებს? –
ვითარ – სივრცე, –
ანაფრენი:
მზის,
მთვარის და...
მირიადი –
ქარვის...
არ იცინა:
ანტი-მანტი, –
არაფერი,
არაფერი
არ შერჩება –
არვის...

3. IX. 2018

ტკივილი...

დრო –
ბევრი დევის
ნაფეხურს ნაშლის,
ნაშლის –
სუყველა,
სიავით მქარგველს...
ერთი ტკივილი
ნამყვება –
ცაში, –
მამულს
რა ცოტა
სიკეთე ვარგე...

2. IX. 2018

კარიერიზმის
წოფი... *

მოესწრო, ვინაც –
თავად, –
დროის სატანურ
ფოფინს...
ფარული:
ომი...
დავა...
სიკვდილი...
ცილის –
თოფი...
და... იყო „ცეკა“ –
ავად, –
კარიერიზმის
ცოფით...

P.S.

ვადლევედით –
სისხლს,
ცრემლს,
არ – სულს, –
კაენის მზაკვრულ
წარსულს...

3. IX. 2018

*ზურაბ მაისურაძის ნიგნის: „ალსარება
სიცილის ღმერთთან“, ანარეკლი.

რაჯ უნდა
იყოს...

უძნელესია –
შენმა ზნემ
გრიყოს, –
დაგადნოს, თვითონ, –
დუღილმა,
ბორკვამ...
უუწინარეს, –
რაც უნდა
იყოს,
შურმა და...
ბოღმამ –
არ უნდა
მოგკლას...

4. IX. 2018

პარადოქსი...

მიმოვედებით, ხან –
ოკროს,
ბოკროს, –
როდესაც... ბუმბულს
დავეძებთ –

ქვაში...
ჩვენ –
სკორეს
თუკი დავარქმევთ
ოქროს,
თვით, – ოქროს
რალა ვუნოდოთ, –
მაშინ?!..

7. IX. 2018

უნინ...

ვინა ვართ?..
რა ვართ?..
რა – სხვა და...
რა – მე?..
ქარაფშუტობას –
გზა
სიბრძნით
ვუნვი...
შემრცხვება –
თუკი,
როდესმე,
რამე,
ჩემი თავისა
შემრცხვება, –
უნინ...

10. IX. 2018

მარათონი...

თუ, –
სტრიქონებში
სიბრძნე არა თოვს,
არ არის –
მზის და...
განცდის
დამდენი...
განგება მართავს –
ლექსის მარათონს
და... იჭაჭება –
ფუჭად,
რამდენი?!..

27. VIII. 2018

როდის?!..

რემინისცენცია და
პერსევერაცია –
გალაკტიონის...

დრო, რომ ზეობს –
დაზაფრული, –

დაზაფრული
რო დის,
ვიცი... მოვა –
გაზაფხული,
მოვა, მაგრამ...
როდის?!..

26. II. 2019

უსინდისობის:

არის –

მწვერვალი...

ლექსია: ზოგთა, –
თითქოს,
ჰა... და... ჰა...
სინდის-ნამუსის –
ვფიცავ,
ვწერ – ვალით...
ეს, – კონკურსები –
ზოგჯერ,
ხანდახან,
უსინდისობის:
არის –
მწვერვალი...

1. IV. 2019

ვფურც...

თუნდ, –
ერთი წამით,
სულ, –
ერთი წამით,
რომ გავიფიქრო –
სიკეთის
ვნება,
ვფიცავ:
მზეს,
უფალს,
დაო და
ძამი,
მე – თავს
არ მივცემ:
სიცოცხლის
ნებას...

10. III. 2019

ხან...

ხან, –
გვინვეს, – ეგ ზომ,
თმენა – ქირთა,
ვაი და...
ვუი...
უფალი სწყალობს:
უფრო,

მეტად,
ღირსებით მდიდრებს...
ხან, –
დამარცხება –
სასწავლია, უფრორე, –
ჭკუის,
გამარჯვება და...
გამარჯვების
ზეიმი, – ვიდრე...

3. III. 2019

სიყვარული...

უსიყვარულოდ:
ვჭკნებით,
ვქრებით, –
ცივი და
ქუში...
ტკივილს,
სევდას და...
ჯვარცმულ ფიქრებს
ვიშენებთ სახლად...
თუ, –
ჭეშმარიტი სიყვარული
გვეწვევა –
გულში,
სიყვარული, ხომ –
სედიადი
სიცოცხლე გახლავთ...

7. III. 2019

სიწოცხლე, თუა, –
სიწოცხლე ერქვას...

მოვეხმობთ:
სიბრძნის,
სიკეთის ერქვანს,
არ უნდა მოვეკვდეთ:
სიკვდილით, –
ორით...
სიცოცხლე, თუა, –
სიცოცხლე ერქვას, –
არ უნდა ვიყოთ:
ცოცხალი
მძორი...

8. III. 2019

გული რად კვდებ, –
ოხერი?!..

ხალხურ კილოზე

დღეს, –
საქმის დროა,
საქვეყნო,

მატების,
არა – კლებისა...
საქმე მწამს –
საქმის დასტური,
არ – ფუჭი, –
არაკებისა...

P.S.
როცა ვუყურებ
ჩემს მამულს,
ეს გული –
რაად კვდებისა?..
რომ... ვერა ვარგე –
სიცოცხლით,
არც –
ნასვლით
დააკლდებისა...

28. X. 2000

უკვდავება...

ვრცელ, სამზოზე
სიყვარულის –
დამთეს და...
დამტევს,
შავებმა –
შარით მოუნდომეს
კოცონზე
დანვა...
მაგრამ... სიკვდილი –
ვერსაიდან,
ვერ შესწვდა
დანტეს
და... აკლდამაში,
დანტეს ნაცვლად,
სიკვდილი
დანვა...

6. III. 2019

აროდეს გავწვლი...

სიცოცხლე –
თუმცა,
ნამებით მიდის, –
ნლებს,
თვეების,
დღეების ძარცვით...
მე – ჩემს:
სიყვარულს,
სიმართლეს,
სინდისს,
მილიარდებზე –
აროდეს გავწვლი...

28. II. 2019

როგორც, პეტეფი –
გაფრენილ ყანჩას...

მამულზე –
ტკივილს,
დარდს და ფიქრს
ვისევ,
ვმფოთავ...
სიმშვიდე –
არა და... არ ჩანს...
სიმშვიდეს ქვეყნის –
შევნატრი, –
ისე,
როგორც, პეტეფი –
გაფრენილ ყანჩას...

2. III. 2019

რამდენია –
ფეხადგმული
ტუალეტი?!

გაგვიმრავლა:
დათვი...
მგელი...
მელა...
ვირთხა...
ფულზე ფიქრობს, –
მარტო,
ძილშიც,
ტურა – რეტი...
მე, თუ, მკითხავთ,
და... სიმართლე
თუ, გსურთ, –
გითხრათ,
რამდენია –
ფეხადგმული
ტუალეტი?!

5. III. 2019

ზენიტი განწყობის...

უუნეტარესს
განვიციდი ზენიტს, –
ხატავს, როდესაც –
ბუნება
აპრილს...
როდესაც –
სხივთა
წვიმაა ზენით,
ხოლო, –
მინაზე –
ხალიჩა ზღაპრის...

P.S.
ცვლა დგება
როცა –
სამყაროს სცენის, –
სიცილის მზის, თუ –
ნისლების აფრის...
დრო მოდის, როცა –
კაემნის ცვენის
და... სიყვარულის
გიზგიზის, –
მძაფრის...

უუნინარეს...

უმალ შეატყობთ, –
სასიკეთოდ,
ამ ორ ცვლილებას –
გამოცდილებით
ცოდნა რომ არს
განძი, – სრულიად,
ვინც –
არ ეყრდნობა:
ცოდნასა და
გამოცდილებას,
ბრძენთაგან თქმულა –
ის, –
უთუოდ,
განწირულია...

P.S.
საქმე წინ მიჰყავს
ამ ორ ძალას, –
ამ ორ ცვლილებას:
უუნინარეს, –
ცოდნასა და...
გამოცდილებას...

ვიწოდეთ უნდა...

ვიცოდეთ უნდა:
უმთავრესი
რა არის –
ყოვლის?
ფასი – ავ-კარგის, –
დარის,
ქარის,
წვიმის, თუ –
თოვლის...
უკეთესია – უკეთესზე, –
რომელი,
რომლის?
ძებნით –
სიკეთის სიდიადის,
კოსმოსზეც
მოვლით...

1.P.S.
 სიმართლე არის –
 სიდიადე, –
 წინარე – ყოვლის,
 სიყვარულია –
 სიდიადე, –
 წინარე – ყოვლის,
 სიკეთე არის –
 სიდიადე, –
 წინარე – ყოვლის,
 ღირსება არის –
 სიდიადე, –
 წინარე – ყოვლის.

2.P.S.
 სულის მზე არის –
 სიდიადე, –
 წინარე – ყოვლის,
 გულის მზე არის –
 სიდიადე, –
 წინარე-ყოვლის,
 ზედიადია –
 მათ, თუ, ვხედავთ:
 მზესავით მოვლილს...

3. III. 2019

ფანტაზია...

ზოგს ნებაგს:
 ფუჭი
 ფანტაზია –
 ჰაერზე წეროს,
 და... უცნაური ოცნებებით,
 სურვილი ენვის, –
 სურს –
 დასაჭერად,
 ცის გუმბათზე,
 მისდის წეროს,
 მღელვარე ზღვიდან
 ამოიღოს –
 თრითინას ბენვი...

12. III. 2019

ვინ?!..

დაკრძალეს, როცა –
 სისპეტაკე,
 დრო შავად
 მოდნა...
 ეს, – ასე იყო...
 ვფიცავ:
 ამ გულს,
 ამ მინას,

ამ მზეს...
 ფეხქვეშ გაიგდეს –
 სიმართლე და...
 სინდისიც...
 ცოდნაც...
 ხომ გვახსოვს ყველას:
 რით?!.. და...
 ვისით?!..
 ვინ ისხდნენ
 სკამზე?!..

P.S.
 ვინ იყვნენ:
 მართლა,
 გულით,
 საქმით –
 კომუნისტები...
 და... ვინ კი –
 ეშმას
 სულგამძვრალი
 კლოუნისტები...
 ვინ?!..

15. III. 2018

ღიადი სული...

ვის –
 ღამის სული
 და... ვის კი –
 მზის ჰყვავ,
 მწამს,
 ეს აზრია –
 სიმართლით,
 სრული, –
 სიდიადეზე
 თუ, დავძრავთ
 სიტყვას,
 დიადს ქმნის –
 მხოლოდ,
 დიადი
 სული...

25. XII. 2018

სასაყლოოჯ და...

სატირალიოჯ...

უფრო დიადი
 სხვა რა არის? –
 ცოდნით რომ
 უფლობ...
 და... არ იტყვიან:
 მწყემსი სჯობსო –
 ნახირის,

ჯოგის...
 სასაცილოც და...
 სატირალიც
 რა არის, –
 უფრო?! –
 დღეს, –
 დოქტორი და...
 პროფესორი
 რო არის –
 ზოგი?!..

9. IX. 1999

თუ, რამეს ვტირი, –
 ახლა...

ვის –
 სინდისი აქვს
 დახლად...
 და... დროა,
 ვითარ –
 ტირი...
 თუ, რამეს ვტირი, –
 ახლა,
 ჩვენს შეცდომებზე
 ვტირი...

22. XII. 2018

ნუთუ?!..

თითქოს, –
 სიბრძნის წილ,
 ბნედა ვინამეთ?!..
 და...
 ველარ გვწვდება:
 უფლის,
 მზის ცხრილი...
 ნუთუ, –
 ამ, –
 უვრცეს,
 დედამინაზე:
 გაქრა – ღირსება,
 გაქრა – სირცხვილი?!..

3. III. 2018

მხოლოდ და...

მხოლოდ –

შენით...

შენზე ფიქრს, –
 არ მსურს –
 ნამიც
 აყვარო...

უფალი არის
ამის თავდებად...
შენით იწყება –
ჩემთვის,
სამყარო...
და... ისევ,
მხოლოდ,
შენით მთავრდება...

16. III. 2018

ფროა:
მხვეჭელის,
ყაჩაღის,
ქურდის...

ვის ახურია, –
მიტხარით,
ახლა,
თავზე:
სინდისის,
ნამუსის ქუდი?!..
არის –
სირცხვილის ტყვიების
დახლა...
დროა:
მხვეჭელის,
ყაჩაღის,
ქურდის...

20. I. 2002

ხელისუფლება...

ხელისუფლება –
ალხი და...
მაღხი,
ვის უნდა –
ცრუ და
მთესველი
ალხთა?!..
ხელისუფლება
თუ, არის –
ხალხის,
ცოცხლობდეს
ხალხით
და... იყოს –
ხალხთან...

21. I. 2007

XXI საუკუნის
მონოზა...

ვამბოზ, –
სათქმელად,
რასაც –
გული თვლის,
მე –
ვერ ვიქცევი:
ლოდად და...
ხედა...
დღეს –
პლანეტაზე,
ლუკმა
პურისთვის,
ნებაყოფლობით,
მონობას
ვხედავ...

13. II. 2019

სანამ?!..

სანამ: ვითარ,
ჯორის ტლინკვა?!..
სანამ:
ყვავი – ცრუ?!.. პარია?!..
სანამ:
მზის ქვეშ,
პოლიტიკა,
„გიჟი –
თავისუფალია?!..“

2. II. 2019

„რევოლუცია“ –
სპექტაკლი, –
ვარდების...

სატანამ, მიწყევ, –
სატანობით,
თვითონვე ივნის...
ვარდებმაც დაგვცეს –
სატანობით, –
ვინ – სხვამ?!.. და...
რის – სხვამ?!..
დაამხეს, როცა –
ალი-ბაბა,
ვუმღერე – ჰიმნიც,
მაგრამ...
სპექტაკლი რომ დაგვიდგეს,
ვიქეცი –
რისხვად...

11. IV. 2007

ენების წოდება...

ენას ვიყენებთ –
სათქმელის
ლანგრად,
და... სიბრძნეს ვუხმობთ, –
აზრის –
ზარნიშად...
ენების ცოდნა –
კარგია,
მაგრამ...
იგი –
ცოდნას და...
სიბრძნეს
არ ნიშნავს...

7. III. 2019

გასაკვირველი...
გასაოცარი...

იოჰან ვოლფგანგ
გოეთეს

შენს სიბრძნეს
ლოცავს:
ჩლუნგიც,
უგრძნესიც, –
ლამის, მოესხას
ქვასაც – მოცხარი...
„ფაუსტი“ იყავ
და... ხარ –
უბრძნესი, –
გასაკვირველი,
გასაოცარი...

8 IV. 2019

სულელი...

ვართ ბედნიერი:
ცამ, თუ,
აზრის –
მოგვმადლა ძღვენი,
უაზრო სიტყვა –
სიჩერჩეტის
და...
სიბრძნის –
ზღვარს შლის...
სულელი –
სანამ,
ჩუმად არის,
ჰგონიათ ბრძენი,
თუ, დაძრა ენა –
სიჩერჩეტის,
ბანაოზს
ზღვაში...

4. IV. 2019

ნუთუ?!..

მწერი მწერლებით –
მზის სანთელი
რატომ გვიქრება?! –
ლაქუც-ქიციანი:
ხალხს,
ქვეყანას,
ყველა დროში ვნებს...
ასე – ყოფილა,
მაგრამ...
ნუთუ...
ასე – იქნება?! –
დაფნით, რომ რთავენ:
განა – ლომებს?!..
მეფის – გომიებს?!..

13. IV. 2010

ნუთუ... და...

ასჯერ,

ნუთუ?!..

ტალღად არ ვლივართ,
ნუთუ, – ჰინდისი?!..
ნუთუ, – ვიქეცით –
ალად, – ნასებო?!..
ნუთუ, – სინდისი,
ნუთუ, – სირცხვილი,
ნუთუ – სიმართლეც
ალარ არსებობს?!..

10. IV. 2019

ნეტავ...

გაუცხოება არის –
ნიგნთა...
და... დროის –
ლლეტა...
სადღა –
ცოდნის მონყურება?! –
გულს, რაიც
მიძღვნის...
საქართველოშიც
დაანესონ –
სასჯელად, –
ნეტავ,
სასჯელის ნაცვლად,
ნაკითხონ –
თუნდ, – ერთი
ნიგნი...*

15. II. 2019

*თურქეთში, სასამართლოს
მიერ, დასჯის ერთ-ერთი
სამუალებათა – დამნაშავეს
მიუსაჯონ ნიგნების კითხვა.

სახარება და...

ზიზღია, ვითარ...

უფლისგან, რაიც –
მინით და...

ცით არს,
მარგალიტებად
ვამძივებ, –
ახლა...

სახარება და...

ბიბლია,

ვითარ,

მზეპოეზია –

ზესიბრძნე

გახლავთ...*

8. IV. 2019

*რასაც პოეტი ღვთის
შთაგონებით წერს,
ყველაფერი მშვენიერია“.
დემოკრიტე
„ლექების თხზვა
ღვთისმსახურებასთან
ძალზე ახლოსაა“.
ანატოლ ფრანსი

ნრუნუნას –

კატა ჰგონია:

ლომი...

დავითის სიბრძნეს
აროდეს ვჩემობ,
მაგრამ... თუ –
აზრთა:
ბრძოლაა,
ომი,
ერთს ვიტყვი, –
მხოლოდ,
კარგებო, ჩემო,
ნრუნუნას –
კატა ჰგონია:
ლომი...

1. IV. 2019

მე ქედს

სიყვარულის მოვუხრი, –
მარტო...

ცხოვრება, თურმე,

ყოფილა –

ქარი, –

ვის – მზემდი

ასწევს,

ვის – ცრემლით

ალტობს...

ქედს არ მოვუხრი

სიკვდილსაც, –

არ-რით,

მე ქედს

სიყვარულს მოვუხრი, –

მარტო...

24. III. 2019

ვიწრ...

მინამ – მინას

გული მისცა,

გული მისცა

ცამ – ცას,

შენ, რომ:

ტყვიად მესვრი

სიტყვებს, –

ამ საუბრით,

ამ ნამს,

გავა დრო და...

ვიცი, ბევრჯერ,

დაასველებ –

ნამნამს...

14. III. 2019

ზენიტი...

ვლოცავთ,

ვესწრაფვით:

ციდან – აისებს, –

იმედით,

რწმენით –

ამო ცვლილების...

წელთა მზე არის –

სიდარბაისლე, –

ზენიტი:

ცოდნის,

გამოცდილების...

2. IV. 2019

მინისტრი...

რატომ ვიარეთ:
ბორძიკით?!..
ბორგვით?!..
რად უნდა ახსნა?! –
მისნის და...
მოგვის?!..
მინისტრით, –
თუკი,
ვამაყობთ, –
ზოგით,
აღკაპონება –
ნამდვილი, –
ზოგი...

4. IV. 2019

რატომ?!..

რატომ?!.. ღა...

რატომ?!..

ქვეყანამ –
ჯვარცმით
რატომ იარა?!..
რატომ ენამა?!..

და...
რატომ უჭირს?!..
იმიტომ... რადგან –
თავით კი არა,
ფიქრობდნენ:
ჯიბით...
მუცლით... და...
კუჭით?!..

2. IV. 2019

რა ეშველება ?!..

მზე ჩაგვიქრება –
მარადისად?!..
ნუთუ,
მრგვალი ცის?!..
დღეს ვართ:
რა ფიქრით?!..
რა სვით?!..
რა გზით?!..
რა ზნით?!..
რა მწარით?!..
რა ეშველება:
ამ ქვეყანას, –
მგლობით?!..
არ ვიცი,
დავდივარ:
დარდით მოხარშული,
დარდით
დამწვარი...
15. V. 2012

რად არ იყიან?!..
რად ვერ მიხვდნენ?!..
არ ესმით?!..
რატომ?!..

ნუთუ, – არ იცის:
ევროსაბჭომ,
გაერომ,
ნატომ?! –
ჭეშმარიტება ვთქვა:
მეასედე,
თუ, ნებავთ,
სრული –
რად არ იციან?!..
რად ვერ მიხვდნენ?!..
არ ესმით?!..
რატომ?!..

დღეს, –
უწინარეს,
პლანეტაზე,
მტერია –
ფული!!!.*

12. III. 2019

*სანამ ფული, მხოლოდ,
სახელმწიფოს ხელში არ
მოექცევა, მონათმფლობელობა
და მონობა არ მოისპობა...

სად არი?!..

ვინ არ ესწრაფვის
საქმეს, –
ნამშვენებს?! –
რომ იყოს –
უფლის
და... მზის
სადარი?..
დემოკრატიას
ვინ არ
აშენებს?!..
მაგრამ...
მითხარით –
მანც, –
სად არი?!..

3. VII. 2018

დასანანია...

მე, – რასაც ვფიქრობ,
ის, როდღი ჰგავს –
უბრალო
წინვეებს?..
ამ –

ფიქრში,
დარდში,
დღეებს... ხშირად...
განცდით,
მინვავს მზე...
დასანანია, ეგზომ,
ზოგი –
მინის ქვეშ
ინვეს,
ხოლო, – ზოგი კი,
დადიოდეს –
მალლა, –
მინაზე...

31. XII. 2018

შეჯდომა...

შეცდომას უშვებს –
ოდით,
ზოგჯერ,
ახალიც... ძველიც...
ზოგს, –
შეცდომები,
ბედისწერად ექცევა, –
ბოლოს...
თავის შეცდომას
აღიარებს –
ჭკვიანი,
ბრძენი,
არ აღიარებს, –
არასოდეს,
სულელი, –
მხოლოდ...*

26. VIII. 2018

*„თავის შეცდომებს გიყვები არ აღიარებენ, მხოლოდ.“ ციცერონი

ვამაყოფ, –
ძლიერ...

სიბრძნეც,
სიკეთეც,
სიყვარულიც –
ტაოს დამაყრის,
სულის წარმწყმედელს
და... წარმხოცელს –
მე,
ჩემში,
ვძლიე...
ვინ თქვა?! –
მინაზე, რომ დავდივარ,
არ ვარ ამაყი?!..

გულის მზითა და...
ქართველობით –
ვამაყობ, –
ძლიერ!!!..

14. XI. 2018

სტალინი-კობა –
სახელით თუშის*

ნასული წლები
ხსოვნაში
ელავს,
კარგია ხსოვნა, –
ფრთებს –
ისევ,
თუ, შლის...
სტუმრობდა კობა –
ერეკლეს
თელავს, –
თექით და
ქუდით,
სახელით –
თუშის...

27. VIII. 2018

* „ამხანაგი კობა გაგვაცნო ლევანა ძამუ-
კაშვილმა, როგორც – თბილისიდან ჩამო-
სული თუში. მას ტანზე ეცვა თუშური
თექა, თავზე ეხურა თუშური ქუდი, ფეხ-
ებზე ეცვა პაჭიჭები“... (თენგიზ სიმაშვი-
ლის წიგნიდან „თელავი“.)

სჯობს...

ხან, – დრო –
ამაო თამაშით
გვართობს...
და... ვფიქრობთ –
დროში
ბედი ერევა...
სჯობს, –
ჩვენი თავი
ჩვენ, თვითონ,
ვმართოთ...
და...
დროს წავართვათ –
ბედნიერება...

24. XI. 2018

ჩემო, ძვირფასო...

ჩემი ფიქრები:
ხან, –
ცას სწვდება,
ხან, –
დადის მთა-მთა,
ხან, –
ღრუბელია, –
საავდრო და...
ხან, –
მზედ კისკასობს...
მინდა, რომ იყო –
ჩემთან,
როგორც –
საკუთარ თავთან, –
ჩემო, ოცნებავ,
ჩემო, ნატვრავ,
ჩემო, ძვირფასო...

11. XI. 2018

დიდგორი ღა...
შამქორი...

სანამ?! – დარდით:
ბნედა,
წვა და...
აგონია?!..
სანამ?! – დარდით:
სულიც,
გულიც – მტკივანი?!..
ქვეყნის მართვა –
ზოგს, –
ქეიფი
რად ჰგონია?! –
კაბინეტი,
დივანი და...
მდივანი?!..

P.S.

მართვა –
ვინ თქვა:
იოლი და...
ადვილი?!..
დიდგორი და...
შამქორია, –
ნამდვილი...

23. V. 2008

თუ...

მე –
სიყვარული
ექსოვე, ვითარ,
ჯაჭვის

პერანგი,
და... რასაც გეტყვი,
მარადისად,
ნეტავ, გახსოვდეს...
დღეს,
თუ,
დამკარგავ,
ველარ მნახავ,
ვერსად,
ვერა გზით,
ველარ შემხვდები,
ვერ მიპოვი, –
ველარასოდეს...

17. XI. 2018

შვილი...

ხორნაბუჯს ჰკითხეთ,
გნებავთ –
ხანძთას,
ხიხანს და
ხერთვისს,
ვინ –
შვილით მზეობს,
ვის კი, –
ჭირის უნევეს –
ატანა...
ნეტარებაა შვილი, –
ზოგი,
ვითარცა –
ღმერთი,
ნურავინ მიწყენს,
რომ ვთქვა:
ზოგი არის –
სატანა...

21. XI. 2018

თუკი ვნამთ –
ღმერთი...

მანვალებს კითხვა, –
დღედაღამე...
და... ეგ ზომ,
ცხარი, –
კითხვაც და
განცდაც,
ფიქრიც, ლამის,
ზე-კოსმოსს
ერთვის...
მგლის მეგობარი,
ვით იქნება –
ბეკეკა?!..
ცხვარი?!..

თუკი გნამთ –
ღმერთი,
ამიხსენით,
მითხარით, –
ერთი?!..

6. XI. 2018

ხომ, ხდება?!..

თუმცა, –
ვისმენთ ძრახვას:
მინის და
ციციც –
ავსულთ ათასი
ხრიკის და
ფანდის,..
ხან, –
ცხოვრებაში,
ხომ, ხდება –
ისიც:
საქვეყნოდ, –
ფანდი,
რომ გადის –
ბანდის?!..

17. XII. 2018

ხომ გახსოვთ?!..

ხომ გახსოვთ?!..
განძი
ვინ, რა გზით,
მკიან?..
დრო, როცა იყო –
სინდისის
ღეჭვის...
ზეობდნენ:
სიბრძნით,
ღირსებით –
კი არ?!..
ქვეყნის და
ხალხის –
ძარცვით და
ხვეჭით?!..

23. III. 2019

შეგონება...

გულზე –
ტკივილს და...
ურვას, რომ
ვისევთ,

მგელს –
რატომ ვაძლევთ
დავის უფლებას?!..
მგლისთვის –
ალვირი სჯობია, –
ისევ,
ალვირანყვეტილ
თავისუფლებას...

24. II. 2019

უფლის ჭაძარში
მზესავით შეხვალ...

ლექს-სანთელი –
მანანა ჯიბლაშვილის
მარადიულ ხსოვნას.

სული –
სპეტაკი,
ღვთაებრივი, –
აროდეს ივნე...
უფლის ჭაძარში –
სხივოსანი,
მზესავით შეხვალ...

ცის ქვეშ, –
მინაზე,
თუ არსებობს,
ქალღმერთი, –
ვინმე,
უსათნოესი, –
ერთადერთი,
ეს, –
მხოლოდ,
შენ ხარ...

31. X. 2006

აფამიანი – ლორი...

დღეს, კვლავ, –
რამდენი,
ვანდალი არი:
უნილბოდ – ერთი
და... ნილბით – ორი, –
სახე აქვს –
რამდენს,
ადამიანის,
მაგრამ...
სული აქვს –
ნამდვილი ლორის...

9. XII. 2018

შეწომა ჩვენი:
დაგვეღმს და...
დაგვევრის...

ბედსა და
უფალს
ნუ ვემდურებით,
სიყვარულს –
მზე, თუ,
არ უძღვის
აზრის,
გზა ხდება:
ურვის, –
უბედურების...
შეცდომა ჩვენი:
დაგვეღმს და...
დაგვევრის...

13. II. 2019

ვიწოდეთ:
მართლის,
მარადის,
ერთი...

ვიცოდეთ:
მართლის,
მარადის,
ერთი:
რა გვშველის,
რა გვშლის,
რა გვტანჯავს,
რა გვეჯის?!..
გზა – სიყვარულის –
სიბრძნეა, –
ღმერთის,
გზა – სიძულვილის –
ქუფრეთი
ქაჯის...

14. II. 2019

ხან...

ხან, –
საშველი
არის – არსით,
ძმა – სად არი?!..
და – სად არი?!..
ხან, –
ცხოვრება
ხდება არსით –
ჯოჯოხეთის
დასადარი...

12. XII. 2018

ქართველი...

ქართველი მხნეა,
მამაცი, –
ოდით...
და... თანაც:
ბრძენი,
უბრალო,
სადა...
კომპეტით,
ტადრით,
ქობით, თუ –
ოდით,
მასპინძელს, –
მისებრს,
მონახავთ –
სადა?!..

1. X. 2018

თეატრში –

ნეტავ,

ვინლა შედის?!..

უკადრებელი, –
ცხოვრებაში,
რა აღარ –
გვკადრებს?! –
ცეცხლმოდებული, –
განცდის,

ყველა
ნერვით ვენთები...

თეატრში –

ნეტავ,

ვინლა შედის?! –

ხომ, ვბრძანე, –

ადრეც?..

მსახიობებად,

რადგან, იქცნენ –

პრეზიდენტებიც...

9. III. 2009

ლექსი

მე მნამს...

სიბრძნე, –

ვითარ,

მზით ნაქარგი

მნამს აული...

განა, –

ლექსის –

ნისლ-ღრუბელი? –

ცად რომ წასვეს?!..

ლექსი

მე მნამს:

პოეზიის

სასწაული,

არ –

რეზუსის,

ინეგმების*

ბინდით სასვეს?!..

9. IX. 2018

*ინეგმა, – ინეგმატიკური, გამოუცნობი,
საიდუმლოებით მოცული, ანუ, პოეზიაში
– იქსი და იგრეკი...

ძალიან მიყვარს

პარიზელები...

ძალიან მიყვარს, –

ღმერთი და...

რჯული, –

სულით

მზით სავსე

პარიზელები...

ტალიერანის –

არაფრით

ჯურის,

არც –

ფუშესავით

ფარისევლები...

P.S.

აქ, –

არვის უყვარს:

მონები –

ურვის, –

მსგავსნი ქარის და...

ქარის მძევლები...

24. XII. 2018

იტალია...

ჩემი ფიქრ-განცდა

ამ მზის ცალია,

მსურს ავცდე –

გულზე,

კაემნის დახლას...

მსოფლიო მიყვარს

და... იტალია –

ჩემი ოცნების

სამოთხე გახლავთ...

3. III. 2019

ხომ, ვიცი?..

ხომ, ვიცით, –

როგორ,

უსამართლოდ,

დასაჯეს ბრუნო?..

გულში –

ვულკანი მინთია და...

ცეცხლს

ცეცხლი ერთვის...

ცხოვრების ეტლი –

უგნურთაგან,

უკუღმა ბრუნავს...

ისიც, ხომ, ვიცით:

ხან, –

ათასებს,

სჯობია – ერთი...

9. II. 2019

ლექსს, როცა –

ვამბობ...

ტორტმანებს მიწაც

და... ზეცაც, –

თითქოს...

ლექსს, როცა ვამბობ,

გული –

მზედ

მიცემს...

მინდა, რომ შუბლი –

ცვარ-ნამმა

ხვითქოს...

ლექს-ცეცხლით

ლამის

გადავწვა –

სივრცე...

3. X. 2018

მონები...

ეს მინა, რაიც –

მზეს, ირგვლივ,

უვლის,

ვინ ვართ? –

ვინ – ლამის

ვინ – მზის

გონებით?..

ვინ:

ტახტის,

სკამის,

ჩინის და...

ფულის?!..

ვინ – სინდისის და...

სიბრძნის

მონები?!..

31. III. 2019

თუ, რამ,
მნამს...

ღირსებამ, ოდით,
ჯვარცმით იარა,
მტერზე უმტრესი
ესია, –
ირგვლივ...
თუ, რამ,
მნამს, –
ქვეყნად,
მეფის კი არა,
დაიდგამს ვინაც –
ღირსების
გვირგვინს...
7. I. 2018

ყური დავუგდოთ –
ახლა,
წიერონს...*

გული –
მამულზე ფიქრში
ილია,
ჩემო დეკავ და
ჩემო ცირცელო,
ვიციტ –
რაიც თქვა
დიდმა
ილიამ,
ყური დავუგდოთ –
ახლა,
ციცერონს...

30. VII. 2018

*ჩვენთვის, – ძვირფასია: მშობლები,
შვილები, ნათესავები და ახლობლები,
მაგრამ... სიყვარულზე წარმოდგენა თავს
იყრის ერთ სიტყვაში: სამშობლო“... (ცი-
ცერონი)

რატომ?!..

ათასი – რატომ?!..

გენმა – ქართულმა
ჯოჯოხეთის
კალო გალენა, –
რატომ ვაქრობდეთ?!..
რატომ ვკლავდეთ?!..
რატომ ვკრულავდეთ?!..
ანდა, –
რა ვუთხრა:
ისეთ – ყაჩაღს,
ისეთ – გარენარს? –

ვისაც –
მამული
არ მოჰკიდებს
გულზე – ჟრუანტელს?!..

18. VI. 2018

არსი –

სიყოჩხლის...

ვარდია, სადაც:
იქ, არის –
ძეძვიც...
ჩვენ –
მოდრაობით,
სიკვდილს ვიცოხნით...
დრო გვებრძვის –
ჩვენ და...
ჩვენ კი
დროს –
ვებრძვით...
ბრძოლა არსია –
ჩვენი სიცოცხლის...

24. VII. 2018

მეფე...

სხივებს:
ვის – სიბრძნე,
ვის – ტახტის
მზე გვფენს,
ვის – აზრის ძალა,
ვის – ძალა
ლახტის?!..
ვინ – სიბრძნით არის:
დიადი,
მეფე,
ვინ – მხოლოდ,
როგორც –
პორფირი, –
ტახტის...

11. IV. 2019

კმარა!!!

სიმართლის:
ჯვარცმა,
გოლგოთა –
კმარა,
სულწამებულთა
ბედით ვენთებით, –

არიან, სადაც:
ხალხის კი
არა, –
მგლების,
ტურების –
პრეზიდენტები...

22. IV. 2019

საზრისი...

რამდენს, –
ამ მზის ქვეშ,
მოხვეჭისთვის,
უნყდება –
ქანცი...
ძალას –
რამდენჯერ,
სიყვარულით,
ვერვინ ერევა...
ნურავინ მიწყენს, –
ტახტი,
ფული,
ჩინი და
განძი –
არ მიმაჩნია:
არასოდეს,
ბედნიერებად...

P.S.

უფალს ვთხოვ:
ლმერთო,
ჩვენს პლანეტას –
გაგება
მოეც, –
სათნობაა:
გზა – უფლისა, –
„ანიც“ და...
„ჰოეც“...

10. VII. 2018

სანამდე?!..

სანამდე ვიყოთ:
სათელი, –
მტერთა?!..
ვილევით...
ვექრებით...
დღითიდღე...
თან-თან...
ხომ, უნდა ვიყოთ
მართალი:
ლმერთთან?..
მამულთან...

მერე? –
საკუთარ
თავთან?..
20. VII. 2018

აურღიღინდა, –
დადგება დრო... და...

ვფლობთ, ვინაც, –
აზრის:
ქობს,
სრას, თუ,
ოდას,
ჭემმარიტება –
მზის თვალებს
ახელს...
აუცილებლად, –
დადგება
დრო... და...
დაარქმევს ყველას –
თავთავის
სახელს...
16. IV. 2019

ზოგჯერ...

იცოდე – სემ და
იცოდე – როჯერ,
ხან, –
იცვლის სახეს –
საქმეც, –
დიადი...
დემოკრატიის შუქურა,
ზოგჯერ,
დემოკრატიის ხდება –
წყვიდადი...

P.S.

არც – ვუმატებ და...
არც – რამეს, ვუკლებ, –
ათენმა,
სპარტამ –
გვასწავლეს, – უკვე...

4. VIII. 2018

ნუთუ?!..

ნუთუ და...

ნუთუ?!..

არც – ტელესკოპი,
არც გვინდა – ლუპა,
ნუთუ?!.. და...
ნუთუ –

დღემდი ვერ ვხვდებით?! –
რომ –
საქართველოს,
ერს და...
ხალხს ლუპავს –
შემოგდებული
პრეზიდენტები...

13. VII. 2018

მინცივ...

იოტივ...

ყველა დაებმის,
რაიც არის –
დასაბამი და...
ვინაც მზაკვრობდა –
მალვით,
ანდა –
ყეფდის,
კიოდის...
ვინც –
თავს იტყუებს,
რაც კი მოხდა, –
დასაბამიდან,
გაურკვეველი
არ დარჩება –
მინცივ,
იოტივ...
20. IX. 2018

ჭემმარიტება...

მინაზე, –
ვინ ვართ –
მზე და... ვინ ქრება?..
სიმართლის
რატომ ვიყოთ –
მქუფრალი?!..
ვერაფინ მოკლავს
ჭემმარიტებას,
რადგან, –
იგია,
როგორც –
უფალი...
27. IX. 2018

ხომ ხდება?..

დროში, ხან,
მეობს –
უღირსი კასტა,
დრო... მერე –
იმათ ალიკვალს

მოგვის...
ხომ ხდება? –
გაშლილ
რიყეზე ქვას და...
ცაზე –
ვარსკვლავებს
ვერ ხედავს, –
ზოგი...

20. IV. 2019

ყველაზე

ბედკრული...

მიზანი, ხან, ჰგავს –
დამსხვრეულ
მინას,
ცხოვრების წიგნით
დავრწმუნდი, –
კარგად...
ბედკრული არის –
ყველაზე, –
ვინაც –
ჭემმარიტების
გაგებას
კარგავს...
30. IX. 2018

სუყველაფერი –

ჩვენა ვართ, –

თვითონ...

ჩვენ გვინდა –
ჩვენი სიცოცხლე
ფლითონ,
ალარ ისხამდეს
ყანა –
თავთავებს...
სუყველაფერი –
ჩვენა ვართ, –
თვითონ:
ჯოჯოხეთის და...
ჭირის –
სათავე...
19. IV. 2019

გაზომე –

ასჯერ...

იცოდე –
მინაც ხედავს და...
სუნთქავს,
გონების თვალთ

ცა –
მზემდი ასჭერ...
ანდერძად, –
უბრძნეს წინაპარს
უთქვამს:
გაჭრიდე სანამ,
გაზომე – ასჯერ...

7. IX. 2018

რა ვთქვა?! –
სიტყვები
არ მყოფნის...

ქვაც კი ქვას
ველარ უკირავს, –
ვინ გახდა მონა,
ვის ზნესი?!..
ქვეყანას მოთხრის, –
თუკი, რამ:
ნარკო და...
სექსის ბიზნესი...

P.S.
დრო მოდის:
ყოფნა, –
არყოფნის,
რა ვთქვა?! –
სიტყვები
არ მყოფნის...

7. III. 2019

აროდეს,
არვის...

ციმციმებს, სანამ,
სხივები –
ქარვის,
არსებობს, სანამ,
მზესიბრძნის
ღალა,
არ აპატიებს:
აროდეს,
არვის,
დრო, –
ხალხისა და...
სიმართლის
ღალატს...

3. IX. 2018

სულ, –
სიყვარულში
მინდა დავხარჯო...

არ მწამს:
ცრუ – ვარდი,
ცრუ – მზე,
ცრუ – პალმა,
ცრუ – სიცოცხლე და...
საქმე – სახვანჯო...
ერთი
სიცოცხლე მომცა –
უფალმა,
სულ, –
სიყვარულში
მინდა დავხარჯო...
2. IX. 2018

მკვდარი...

ვის, რა დრო –
შეხვდა?..
ვის, რა დრო –
ასცდა?..
რამდენ ჯოჯოხეთს
ჰქონია –
რიგი?!..
დაკარგა, ვინაც –
სირცხვილის
განცდა,
დარწმუნდით, –
უკვე,
მკვდარია –
იგი...

1. IV. 2019

თავისუფლებზე...

თავისუფლების
საზღვარს ეკვრის –
მინყივ,
სხვა ზღვარი,
იქით იწყება:
სისულელის –
ავი ქართა სვლა...
თავისუფლებას
აქვს ღირსების:
მიჯნაც,
საზღვარიც,
თავისუფლება
როდი ნიშნავს:
ზღვარზე გადასვლას?!..

10. II. 2019

ქვეყანა კვდებო...

მრისხანეა და...
სადაც –
აზრიც და...
სიტყვაც –
ერთი:
ქვეყანა კვდება,
სადაც
ფულმა შეცვალა –
ღმერთი...
18. IV. 2019

თუ, არის –
უფრო,
მაღალი ჯილდო?!..

ბევრია ჯილდო:
ალხის, თუ –
მაღლის...
და... უკვირთ:
ქაჯთაც,
ემშაკთ და...
ჯინთო, –
თქვით:
სიყვარულზე, –
ალალი
ხალხის,
თუ, არის –
უფრო,
მაღალი ჯილდო?!..
28. VII. 2018

„მე“ ღა
„ჩვენ“ ...

ქემშარიტების –
უნდა გვსურდეს
მზემდე ატანის, –
მითქვამს
ათასჯერ...
და... ვლალადებ
სიბრძნეს, –
უკლისად...
„მე“ არის:
ჩვევა – ბელზებელის,
ჩვევა – სატანის,
„ჩვენ“ არის:
სულის
სიდიადე
და... გზა –
უფლისა...
19. VIII. 2018

მიკვირს...
მაოჯემს...

საწყის –
სასრულით,
მინით,
მზით... ციან...
ანთია, თუკი, –
აზრის
სინათლე,
მიკვირს,
მაოცებს,
რად, არ –
იციან?!..
რომ...
არასოდეს კვდება –
სიმართლე...

23. III. 2018

ტვირთი –
წოდვისა...

რისხვის ისარი –
მიჯრით
მიესო,
იტვირთა ცოდვა –
ათას ერთი და...
მშობელმა ხალხმა,
როცა –
იესო,
გამოაძევა
ნაზარეთიდან...

17. VIII. 2018

იესო...

მშობელ ხალხს
უნდა აღევილინა –
მარადი
ლოცვა,
მაგრამ... გულგვამნი
დაემსგავსნენ –
ველურ
იესო...
ნაზარეთიდან გააძევეს
უფალი,
როცა –
ლოცვა-კურთხევა
გაუგზავნა, –
მანც,
იესომ...

25. IX. 2018

უბედურება –
უფრო,
ის არი...

დრო:
ვისთვის –
ლამის,
ვისთვის –
მზის არი,
ყველა ეპოქა
იცვლის
იერსო...
უბედურება –
უფრო,
ის არი:
ისევ აკრავენ
ჯვარზე –
იესოს...

8. VI. 2018

უძნელესზე –
უძნელესი...

საოცრებაა:
დაბლა – მიწის,
მაღლა – მრგვალი ცის...
ბევრი, რამ, არის:
უძნელესიც, –
ჰკითხეთ –
მზის ვარდებს,
უძნელესია, –
უძნელესზეც,
თუკი, არ იცი:
ვინ –
უნდა გძულდეს,
ან, –
არ გძულდეს,
ან, – ვინ –
გიყვარდეს?!..

16. IV. 2019

ტახტზე –
ყაჩაღი...

ზოგია, ვითარ –
ჭერზე
ბრმა ქალი,
ვისაც თვალები
ემამ აუბა...
ტახტზე, როდესაც
ჯდება –
ყაჩაღი,

უფლის სახელით
ინყებს საუბარს...

10. X. 2010

ქართველად
ის მნამს...

ქართველად –
ის მნამს, –
კაემნის მკვნიტი,
ვინც –
დარდით სჯობნის
ამ მიწის მკვიდრებს, –
მამულზე
რომ აქვს –
ტკივილი, – მეტი,
ვიდრე – განძი და...
სიმდიდრე – ვიდრე...

16. IX. 2018

არ მნამს –
ქართველად...

ვერა გრძნობს,
ვინაც –
დღეის სატკივარს,
ვინ:
დაგვცა...
დაგვწვა...
გაგვცა...
გაგვთელა...
დღეს –
საქართველო,
ვისაც არ სტკივა,
არ მნამს –
ცოცხლად და...
არ მნამს –
ქართველად...

ვერ დაიძინებს
ქართველი –
ლოგინში...

მომხდური –
საქმით და...
მიზნებით მზაკვრულით,
მტაცებლის –
სურვილით,
საზღვრებს, რომ
მოგვიშლის,
დარდზე და
რისხვაზე

ვიქნებით გაკრული,
ვერ დაიძინებს
ქართველი –
ლოგინში...

ასი, საკირის

წერხლო
მეფუნა...

თვალიც და გულიც
აქვსო –
ლოდებსაც,
მგლებს –
ზოგჯერ,
თავი მოაქვთ
მტრედებად?!..
უსამართლობა ხდება,
როდესაც –
ასი საკირის
ცეცხლი
მედება...

30. III. 2010

ვფიქვ...

ვერც –
ერთი, წამი,
ჩემს სხივს
ვერ აშლის, –
ვფიცავ:
ამ მიწას,
ამ მზეს,
დილის მადლს...
ყოველ –
სიტყვაში,
ყოველ –
ბგერაში,
ვდებ:
სიყვარულის
უკვდავ
თილისმას...

14. IV. 2018

სიკეთისთვის –
სიწრუსესაჯ
ვენაწვალე...

სიკეთისთვის –
ზენა მოგვთხოვს
ყველას, – ვალებს,
დასაბამით, –

ბოროტება
კმარა...
სიკეთისთვის –
სიცრუესაც
ვენაცვალე,
ხოლო,
ბოროტ სიმართლეს კი –
არა...

20. VI. 2018

აზრი...

აზრს უნდა –
მზისებრ,
ენტოს, –
მინაზე:
ამ ცის,
იმ ცის...
რა დიადია,
ღმერთო,
მაგრამ...
რა ცოტამ
იცის?!..

10. VI. 2018

დამნაშავეა –
ათასჯერ, –
უფრო...

ვინც დაამსხვრია
სიმართლის
მინა
არ დაიმალვის,
რაც უნდა
ფუფუნონ...
ავს,
დამნაშავეს
არ დასჯის,
ვინაც,
დამნაშავეა –
ათასჯერ, –
უფრო...

მოგვტირის
როჯა...

ხან, –
მონატრება
დამაყრის –
ტაოს,
ველარ ვიკავებ

ცრემლების
მორევს...
მოგვტირის,
როცა –
კლარჯეთი,
ტაო,
მოგვტირის,
როცა –
ტაშირი,
ლორე...

1. P.S.

ფიქრებით ფიქრებს
ამ გულზე
ფვზოჭნი,
მზედ მენატრება
დავითის
დროცა...
მოგვტირის,
როცა –
ტუაფსე,
სოჭი,
და... საინგილო
მოგვტირის,
როცა...

2. P.S.

სამაჩაბლოს და
აფხაზეთს,
ახლა,
ვინც გვართმევს,
უდრის –
ტყვიების
დახლას...

3. P.S.

რა დაგვრჩა?! –
კუთხე,
კუნჭული,
არე?!..
ჩვენს –
ცეცხლში ყოფნას
დავტირი
მნარედ...

31. VII. 2018

წამი ღა
საყუენე...

ცხოვრება ამბობს
ამას –
და... დიდი სიბრძნეც,
ძამა, –
წამს ვაქცევთ –
საუკუნედ...

ხან, –
საუკუნეს –
ნამად...

1. VIII. 2018

ვწახვარ...

ცამ –
სიბრძნე, ვისაც
მიმადლა
უხვად,
სიფრთხილე უნდა,
ვით, – ქვაზე –
მინას...
მე –
რაიც ვიცო,
იმ ცოდნით
ვწახვარ,
ბედნიერია,
არ იცის, –
ვინაც...
13. VIII. 2018

რად უნდა –
ფიცი?!..

სულის მზე,
სულის სიღიადე
არ უნდა –
კარგო,
ვინც –
რასაც თესავს,
მასვე იმკის,
თუ, გნამს და...
იცი...
თუ, – უფლით მოდის:
სიყვარულიც,
სიმართლეც,
კარგო,
სიყვარულს, –
ნამდვილს
და... ჭეშმარიტს
რად უნდა –
ფიცი?!..

16. IV. 2019

მაინჯ, – სადამდე?!..
მაინჯ, – როდემდე?!..

ას დარდს ვუსხლტები,
ახლა,
სხვა დამდეგს...

და... ტკივილს უნდა –
მუდამ რომ მდევდეს...
განა, – როდემდე?!..
განა, – სადამდე?!..
მაინც, – სადამდე?!..
მაინც, – როდემდე?!..

14. VIII. 2018

მწერი...

ჰიპერკატრენი –
ვერლიბრით...
შური:
სიავის,
ბოროტების,
შური
სიბნელის,
ნიშანიაო, – ამბობენ და...
ალბათ, ასეა...
ასე ჩათვალეთ,
იგი – ჩემში
მაინც, იბნევა...
და...
შურით სავესე,
გატეხილი,
ვდგავარ, – თავისით...

1. P.S.

არა! არა მშურს, –
არასოდეს,
ვფიცავ... საერთოდ,
სიმდიდრე – სხვისი,
ცოდნა – სხვისი,
და... სილამაზე...
არა! არა მშურს, –
არასოდეს,
ვფიცავ... საერთოდ,
ზევსობა – სხვისი,
პყრობა – ტახტის...
და... სიზვიადე...

2. P.S.

მაგრამ... მშურს, ხოლმე,
თუ,
სხვა არის:
ჩემზე უბრალო,
ალალი – უფრო,
წრფელი – უფრო,
უფრო – კეთილი...

ტკივილი...

ეს ტკივილი –
მინისა და...
არი ცის,
დაჭრილ მამულს
რად არავინ
ამთელებს?!..
რალა ვუთხრა?!..
და... რა სიტყვა?!..
არ ვიცი:
სულგაყიდულ,
გულგაყიდულ
ქართველებს?!..

16. IX. 2018

უზღუფრება...

ცხოვრება არის –
ზოგჯერ,
ჯიქი და...
ჩვენ უფალს ვგავართ,
ხან კი –
ლონდრესაც...
უბედურება ხდება –
იქიდან:
განებვირებას ვინყებთ,
როდესაც...

21. IX. 2018

სიმართლე...

სიმართლემ –
ავსულთ,
ყველას უყელა, –
სიმართლე მზეს ჰგავს, –
ცით, რომ
ინათლებს...
სიმართლე:
ვითომ,
უყვარს სუყველას,
მაგრამ...
რა ცოტას უყვარს –
სიმართლე?!..
22. IX. 2018

ნეტავ!!!..

ქართველობის სახეს –
რომეო ფირცხელანს

ქარ-ცეცხლს რომ
უშვერ –

მაგ, გულის
ფიცარს,
ყოფნა-არყოფნით
მინა რომ –
კივის,
მხოლოდ, –
ქართველი გაიგებს, –
ვფიცავ,
მაგ, გულისა და...
მაგ, სულის
ტკივილს...

P.S.
რამდენს –
ფულმა და
სკამმა უყელა, –
სიზმარშიც –
მხოლოდ,
თავის წრეს
უვლის...
ნეტავ, –
შენსავით,
ჰქონდეს, – სუყველას:
საქართველოსთვის
დამწვარი –
გული!!!!

1. I. 2019

უსაზღვრო
დარდი...

ვერა და...
ველარ დაგვიდგა –
დარი,
გულს ეფინება –
უსაზღვრო დარდი,
რადგან –
სინდისით,
ღირსებით
მკედარი,
დედამინაზე –
მეფურად დადის...

13. IX. 2018

მე, –
თვითონ...

ჭეშმარიტებით, –
ცხრა – მზით,
ცხრა – თვალთ,
მეასედ ვწონი:
ნაწონს და...
ნამზერს...

თუკი, –
მივხვდი, რომ:
არ ვარ –
მართალი,
ჩემ თავს –
მე, –
თვითონ,
გავაკრავ –
ჯვარზე...

23. IX. 2018

გაჰზრდელი –
გამზრდელი...

ჭეშმარიტება
ხან, არის –
მკაცრი,
მაგრამ... სიბრძნეა, –
ბგერაც კი –
თითო...
მითხარით:
შვილებს
ვით გაზრდის
კაცი?! –
გასაზრდელია,
როდესაც, –
თვითონ?!..

23. IX. 2018

თუ, – გვიყვარს –
წოტნე...

ჩვენს პარლამენტარებს

თუ, – მართლა,
გვიყვარს:
მამულიც,
ხალხიც,
ტკივილის, – მათი,
რად არ ვართ
მცოდნე?!..
ხომ, მოგვწონს –
ცოტნე?..
ხომ, გვიყვარს –
ცოტნე?..
მაშინ, –
ჩვენ,
თვითონ,
რად არ ვართ –
ცოტნე?!..

5. X. 2018

რა –
უსაზღვრო და...
სასწაულია...

მინისტრის ხელი
ცას წაუვლია, –
მინიდან
წვდომა
არის – არ-სრული...
რა –
უსაზღვრო და...
სასწაულია:
ირგვლივ, –
კოსმოსის,
საწყის-სასრული?!..

2. IX. 2018

არარაობა...

ბრძენი უბრძენსი
ბრძანებს სიტყვას –
მარადის
მართალს,
ეს სიტყვა გახლავთ,
ვითარ –
უფლის
სიბრძნის
საარი...
ადამიანი –
საკუთარ თავს,
როცა ვერ
მართავს,
არარაობა არის
იგი,
აბა,
რა არი?!..

9. IX. 2018

ოლონდ...

ასეთი არის:
ზოგის – არსი
და...
ზოგის – მრწამსიც, –
სულ,
არ ანალვლებს:
ქვეყნის,
ხალხის –
წესიც და...
რიგიც –
ოლონდ,
სახრავი მიუგდე და...
ოლონდ,

ნინ – წასვი,
სატანავ,
შენი –
მეგობარი გახდება, –
იგი...

13. VII. 2018

მესაფლავე...

სიყვარულია, სადაც,
სხივი –
სიცოცხლის, –
იქ დის,
როცა, –
სიკვდილზეც,
უკვდავებას დგამენ –
ძეგლებად...
გალაკტიონის მესაფლავე
დასცინის –
სიკვდილს,
რადგან –
სიცოცხლე, –
სიყვარულით,
ისევე,
გრძელდება...

12. VI. 2018

სიტყვა და... საქმე...

სიკეთისათვის –
სიტყვის ქარით,
ვინ –
წამწამს არ ხრის,
და... როდი ცდილობს
მზით შეცვალოს –
დღეები
თაღბი?!..
ვინ –
ვინ არ იბრძვის
დევიზით და
სლოგანით
ხალხის,
მაგრამ... საქმით კი, –
თქვით,
ვის ახსოვს:
ქვეყანაც,
ხალხიც?!..

5. VIII. 2009

ხომ ვიწოთ, – ყველამ?..

ხომ ვიცით, –
ყველამ:
ვის – ყრუ-მუნჯი
და...
ვის – ბრმა უნდა?..
სავსეა მინა:
სისხლისა და
ცრემლის
რუებით...
ხომ ვიცით, –
მისხლით,
მუშტის ქვეყნებს
ვისაც,
რა უნდა?..
უფლის წყალობით, –
არც –
ბრმები ვართ...
და...
არც –
ყრუები...

29. III. 2018

მოდის მტერი...

რაიც ხდება –
მზის ქვეშ,
ახლა,
რატომ გვიკვირს?!..
და... თვალები
რატომ გვაქვს –
ახვეული?!..
მოდის მტერი –
ფულითა და...
ნარკოტიკით, –
მამალმერთის
სამოსელში
გახვეული...

31. III. 2018

ვფურც...

რად უნდა:
ბრძენი, –
მისანი,
მოგვი?! –
ამ მინას ვფიცავ
და... ზეცის –
ამ ჭერს,
სიცოცხლეს ზოგის
და... ყოფნას – ზოგის,

სჯობს –
სიკვდილი და
არყოფნა, –
ასჯერ...

15. V. 2018

როდესაც, – აზრმაჯ დაკარგა აზრი?!..

ველარ გაარჩევ –
შინაურს,
ხიზანს...
დახლად ქვეყლა
პლანეტა, –
ბაზრის...
და... აზრი
როგორ მიაღწევს
მიზანს?! –
როდესაც, –
აზრმაც დაკარგა
აზრი?!..

24. III. 2018

ყველამ იროდეს!!!..

ყველამ იცოდეს, –
ვინაც მისდევს:
მიწყევ,
ღვთის ნებას,
ვერ-რით აიტანს –
მონობას და...
მამულს
გათელილს...
ვინც ჰყიდის:
ნამუსს,
გულის მზეს და...
სულის –
ღირსებას, –
მხვეჭელს,
ქურდს,
ყაჩაღს,
არასოდეს ჰქვია –
ქართველი...

22. VII. 2018

გულანთებული ქართველი მიყვარს...

მინდა, რომ
რწმენით ვძერწავდეთ –

მერმისს, –
ერთი რომ გვექონდეს –
საქმეც და
სიტყვაც...
გულჩამქრალ ქართველს
ვერ ვიტან, –
ვერვის,
გულანთებული
ქართველი
მიყვარს...

17. VIII. 2018

ცხოვრების წრეკი...

რად ვერ ვისწავლეთ
გზა –
სიცოცხლის?!..
და... დროის
ზოგვის?!..
რად ველარ მოვრჩით –
უკუღმართი ცხოვრების
აღმართს?!..
საქმეს –
უკუღმა
და... უგულოდ
აკეთებს, –
ზოგი,
ლაპარაკით კი –
კორიანტელს აყენებს, –
ნაღმა...

16. VI. 2018

ღმერთიყ, რომ იყო...

შურის და...
შხამის
იღებენ ალთა,
თუ, –
არ სურთ –
ხვითო
არ არის
ხვითო...
ღმერთიც,
რომ იყო, –
წინაშე თვალთა,
გხედავენ, მაგრამ...
არა ხარ, –
ვითომ?!..

15. IV. 2018

ღაჟ...

მზე და... წყვდიადი
არ არსებობს, –
აროდეს,
ერთად...
ხან, –
ნაღმა ბრუნავს,
ხან, –
უკუღმა,
ცხოვრების –
ჩარხი...
სადაც ხარ,
თუ, ხარ,
დაე, სწამდე –
მინიერ
ღმერთად,
და...
ნახვალ, სადაც, –
მონატრება მოგდევდეს
ხალხის...

19. VII. 2018

ფიქრი ღა... საქმე...

ზოგი –
მომავალს, –
შეცდომებით,
თვითონვე, იქრობს,
ბოლოს, –
თავს –
დიდი სინანულით,
სიმწარით,
აქნევს...
უნინ – აკეთებს საქმეს, –
ზოგი...
და... მერე –
ფიქრობს...
როცა –
ფიქრია, უწინარეს...
და... მერე –
საქმე...

24. VII. 2018

უმტრესი...

მოვა სიმართლით –
დროის
კარეტა,
რამდენჯერ იყოს
მუხა –
ნამუშლი?!.

ვინც იმართება
აზრით, –
გარედან,
არის –
უმტრესი, –
ქვეყნის,
მამულის...

7. VI. 2018

სიღიაღე...

თან გავყვებით –
ყველა,
დროის ზღვის თქემს,
წუთისოფლის
გრიგალთა და...
ქართა...
არა არის –
სიღიაღე, –
მზის ქვეშ,
სიყვარულის
და... სიკეთის
გარდა...

14. VII. 2018

მთვრალს, ხომ, ზოგი რამ, ეპატიება?..

ფიქრების ზღვაში
მეღება ალი,
მთვრალი
ამ განცდას
შეგვრავ ტივებად...
მე –
სიყვარულის
ღვინით ვარ მთვრალი,
მთვრალს, ხომ,
ზოგი რამ,
ეპატიება?..

16. VIII. 2018

მიხხარით, – რატომ?!..

ვერ გავერკვიე, –
ვერაფრით,
ჯერაც,
ვაფეთქებ გულში –

ჩემს ფიქრთა
 ატომს...
 სიძულვილისთვის –
 სასჯელი
 მჯერა,
 სიყვარულისთვის –
 მითხარით, –
 რატომ?!..

27. VII. 2018

პოეტი...

ავტოპორტრეტი

გალობდა, –
 დარად ბულბულთა...
 და... ჯადოსნურთა,
 ებანთა...*
 მაგრამ... ვინ იყო –
 გამგები?!..
 ტახტზე –
 დრო იჯდა
 ვნებადა...

P.S.

სურდა:
 საუფლო,
 საქვეყნო –
 სიბრძნის
 საუნჯე
 ებადა...
 წიგნზე... კალამზე –
 ება... და...
 შინ –

არაფერი
 ებადა...

1. IX. 2018

*(რუსთ. 1122,3) ებანი, – XII ს-ის სიმები-
 ანი, მუსიკალური ინსტრუმენტი.

სულ, მალლა! –
 მზემდე,
 სიტყვის ალაამო!!!..

სულ, მალლა! –
 მზემდე,
 სიტყვის ალაამო,
 ხალხთა ტკივილი,
 რადგან მარგუნე...
 სიტყვა –
 თუ,
 ვერ ვთქვი:
 გულთა მალამოდ,
 თვითონ –
 დავწვავ და...
 გავანადგურებ!!!!..*

10. III. 2019

* მსოფლიოში ცნობილმა, ცალკეულმა
 მწერლებმა, ზოგი, – თავისი, ნაწარმოე-
 ბები, თვითონვე, გაანადგურეს.

არარაობას
 გავქევე მინდა...

ვადიდე,
 ვლოცე:
 მზე –
 ნათლის მჩენი,
 სიმართლეს,
 სიბრძნეს დავტოვებ –
 მინდად...
 წამია, რადგან, –
 სიცოცხლე ჩვენი,
 არარაობას
 გავქევე –
 მინდა...

23. IV. 2019

ზენაარს შევხოვ...

რომ მოვიაროთ
 დედამინა, –
 კიდითი კიდე,
 სასწორი მივცეთ –
 ავ-კარგისა:
 ცა-მინის მკვიდრებს,
 ადამის ძენი,
 თუ, არიან,
 მზეგულნი, – კიდეც,
 ზენაარს შევხოვ:
 ვინც –
 რას ვთესავთ,
 იმასვე ვმკიდეთ...

24. III. 2019

სერგო ასლანიშვილი

ვენერა ფიქრიშვილი

მხატვარი ვანო გოცირიძე

ოლოდ 12 საათი იყო. რაც შეიძლებოდა ნელი ნაბიჯით მიდიოდა. მეტროში ჩავიდა. იქედან ამოსულ-მაც ზოზინით განაგრძო გზა. ფეხის თრევით აუყვავა კორპუსის კიბეს. იცოდა, სახლში არავინ იქნებოდა, მაგრამ ერთხანს კართანაც შეჩერდა, მერე ზედა სართულის კიბეზე ჩამოჯდა. როგორც კი მეზობლის ხმა შემოესმებოდა სწრაფად დგებოდა, ქვევით ეშვებოდა, პირველ სართულზე ლიფტთან დგებოდა და იქედან გამოსულ ადამიანებს უხერხულად ული-

მხატვარი სოფიო ქელიძე

მოდა. მერე ისევ ზევით ადიოდა და კიბეზე ჯდებოდა. შიგადაშიგ დგებოდა, სართულებს შორის იყურებოდა – ხან ზევით, ხან ქვევით...

ოფელია ლიფტიდან დინჯი ნაბიჯით გამოვიდა. შვიდი საათი ხდებოდა. პირდაპირ კართან მივიდა და ჩანთაში გასაღებს დაუწყო ძებნა. ელენე წამოდგა. ქალმა ჩალუნული თავი მისკენ სანახევროდ მიაბრუნა და მჭახე ხმით ამოთქვა:

- აჰ, მოხვედი?!
- კი, მოვედი.
- რომელზე დაგიმთავრდა?
- თორმეტზე...

ქალს მეტი აღარაფერი უკითხავს, კარი გააღო და უეცრად ანკრიალებულ ტელეფონისკენ გაემარ-

თა. ელენე შებოჭილი მიჰყვა მის კვალს.

– ალო! ჰო, რა ვიცი. ახლა შემოვედი. ერთი საათი ველოდე ტრანსპორტს... არა, გენაცვალე, ტაქსების ფული სად მაქვს, აგერ წამალი დამიმთავრდა და ჯერ ვერ მიყიდა...

ელენემ საფულიდან ერთადერთი ათლარიანი ამოიღო, საუბრის დასრულებას დაელოდა და ნათესავს გაუწოდა:

– ოფელია მამიდა, ხვალ წამალი იყიდეთ.

– რად მინდა გოგო! განა მართლა არ მაქვს! მომთხოვდა და იმიტომ ვუთხარი ასე! ჰო, კიდევ იცოდე, პარასკევს სოფელში ვაპირებ წასვლას!

ელენე ელდანაკრავივით გაშეშდა. ოფელიამ კი ტელევიზორი ჩართო, სტუმარს ზურგი შეაქცია, ეკრანს მიაჩერდა და „პასიანსის“ ყურებით გაერთო. მერე „მერვეკლასელოს“ აჰყვა და პროგრამის დასრულებამდე კარგად იმზიარულა...

პარასკევს დღეს, ელენე თავისი ბარგით წავიდა უნივერსიტეტში.

– სად ცხოვრობ? — შეეკითხა თანაკურსელი.

– მამაჩემის ბიძაშვილთან ვრჩებოდი დროებით, მაგრამ... დღეიდან უკვე აღარ ვიცი რას ვიზამ.

– წამოდი, ამაღამ ახლობლის ბინაში წაგიყვან...

ელენე და ნესტანი დიდი დილომისკენ მიმავალ ავტობუსში რომ ავიდნენ უკვე ბნელდებოდა. მანამდე სოლოლაკში წავიდნენ, მწერალთა სახლში, ნესტანის ახლობელს ბაბუის ბინის გასაღები გამოართვეს. უბანში დენი დახვდათ გათიშული. გზად, თურქულ პურის საცხობში მოგრძო, წვრილი პური იყიდეს და შუაზე გაიყვეს. სადარბაზოში უკუნი სიბნელე სუფევდა. ზურგს უკან რკინის კარი ხმაურით დაიკეტა. ნესტანმა ფარდა გადასწია. მეტი გზა არ იყო, გამოვლილი მანქანების ფარების სინათლით უნდა ესარგებლათ. მორჩენილი პური შეჭამეს და ტანსაცმლიანად მიწვენი იქვე, სავარძელზე...

დილაუთენია თანაკურსელის ხმამ გამოაღვიდა. მიწებებული ქუთუთოები ძლივს დააცილა ერთმანეთს.

– ავდგეთ! სადაცაა სახლის პატრონი მოვა, გასვლა უნდა მოვასწროთ.

საჩქაროდ ჩაღებეს სამზარეულოში ნაპოვნი ხმელი პურის ნაჭრები იქვე, მაგიდაზე მდგარ კეტჩუპში რომ ამოავლეს და ასე მოუნესრიგებლები შეერივნენ დილის სუსხით გაუცხოებულ სამყაროს.

ელენე, ჩანთით ხელში და გულთან დაგროვილი დარდის სიმძიმით მისდევდა სწრაფი ნაბიჯით მიმავალ მეგობარს...

ბედნიერება პეშვებით დამერიგებინა მარტოსულთა დასაპურებლად...

.....
ნეტა ერთმანეთი ისე გვყვარებოდა,
ლერწმის ფარატინა ქონში,
„ცულის ტარზე დატეულებს“,
დედამინიდან
სიძულვილი
ამოგვეძირკვა.

* * *

ისევ ავად ვარ
და ძველებურად
უკვე აპრილიც
ალარ მახარებს...
მდუმარედ ვუმზერ
ჩემს გზასავალზე
წლების ნამზითვარ
დარდის ბარხანებს...
ისევ ავად ვარ,
ამ გაზაფხულმა
დამიპყრო
ყველა სენით
და სევდით...
.....
გნახე სიზმარში, –
ვიდექით ქარში
და უშენ-ჩემო
აპრილებს ვხევდით.

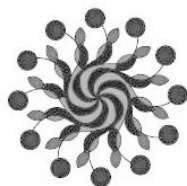
* * *

აჰა, ჩაიქროლა სიჭაბუკემ
დროის ჩქაროსნული მატარებლით...
ალბათ შენ ვერასდროს მიხვდებოდი,
მე თუ გონარეულს მატარებდი...
ალბათ გახსენდება სეზონ-სეზონ,
ჩვენი უცნაური შეხვედრები...
ალარ დავფრიალებ ქარის ფრთებით,
ალარც ძველებურად მზეს ვედრები...
ჟამმა გაიყოლა ფანტელებად,
გულის ფრიალი და ჟრუანტელი...
ჩუმად გამეპარა სიყვარული,
ციცქნა, მოლისფერი პუანტებით...
აჰა, დამიმძიმდა ნაბიჯები,
ზეცას ხელისგულით ვერ ვეხები...
სადღაც გრიალებენ საზეიმოდ,
ტროფობის მხიარული ქვემეხები...
როგორ ჩაგვიქროლა სიჭაბუკემ...
დროის ჩქაროსნული მატარებლით...
გმადლობ, იმ ლამაზი დღეებისთვის,
შენ რომ გონარეულს მატარებდი.

ჩემი მეგობრის მამა

ჩემი მეგობრის მამას ღვინო უყვარდა...
მემთვრალე იყო, მთვარეს ადევნებულ...
დალევდა და ცოლშვილს ანიოკებდა...
დალევდა და სახლში ცეცხლის ენებს გველებივით უშვებდა...
ჩემი მეგობრის მამა მალალი და სიმპატიური იყო...
მეგობრების სული და გული...
სუფრების ენაკვიმატი თამადა...
დალევდა და ლექსებს კითხულობდა...
დალევდა და ჩემს მეგობარს აიძულებდა წიგნების
ხმამალლა კითხვას...
თვლემდა და უსმენდა... თვლემდა და უსმენდა...
შუალამემდე...
მზის ამოსვლამდეც...
ჩემი მეგობრის მამა ომის შვილი იყო...
მეორე მსოფლიო ომის...
დათვრებოდა და უდემამო ბავშვობა ახსენებოდა...
დაჯდებოდა და ტიროდა...
გვერდით მოგვისხამდა და გვიყვებოდა,
როგორ ჭამდნენ თავშესაფარს მიკედლებულნი
უმ, დასრესილ ჭინჭარს...
როგორ დატანტალებდნენ მშიერნი და შიშველნი...
ჩემი მეგობრის მთვრალი მამის
მეგობრის მეგობრებსაც გვეშინოდა...
დავინახავდით და შიშის მარწმუნებში ვიბლანდებოდით...
წნორის ღეროვით ათრთოლებულ მეგობარს
წრეს შემოვარტყამდით და ვმალავდით...
ჩემი მეგობარი ჩუმი იყო და სევდიანი...
სიცხლის დროსაც კი შიში ედგა თვალებში...
ვთამაშობდით და უცაბედად გაფითრდებოდა...
სხეული ზამბარასავით ეკუმშებოდა და ფეხათრეული
შინისაკენ მიილანდებოდა...
სახლში ჯოჯოხეთი უტრიალებდა...
სახლში ნაცემი დედა ხვდებოდა...
ატირებული და-ძმა...
ჩემი მეგობარი კომმარში ცხოვრობდა...
ცრემლით იყო დაკემსილი მისი ბავშვობა...
მოგვიანებით, როცა აღარც დედა ჰყავდა
და აღარც მამა,
იხსენებდა ერთადერთ სანუკვარ დღეს,
ერთადერთ ბედნიერებას,
როცა შემთხვევით ფხიზელმა მამამ
გვირილების გვირგვინი საკუთარი ხელით დაუნა და
ჩემი პრინცესა ხარო, ამ სიტყვებით
ულამაზეს, წაბლისფერთმიან თავზე დაადგა...
ჩემს მეგობარს ტკივილიანი ბავშვობა ჰქონდა...
მამის ხელებით დანგრეული ბავშვობა.

ჩემი ჩხუბი და მუქარა...
უშენოდ ველარ ვისვენებ,
ტყე-ღრემი დავდევი ნადირსა...
ღანვს კანრავს ცრემლის სისველე,
შენთანამც ნოლა მადირსა...

VI

* * *

გულზე ჯავრის მაჯლაჯუნა მანევს,
ნეტა ხომ არ დაგავინწყდი ქალავ...
ქარი ღრუბლით მთვარეს გააყანნებს...
არაგვს დავლევი, მოვიკრიბო ძალა...
მთასაც სძინავს, ვარსკვლავებიც სდუმან...
ყურში მესმის: „როგორა ხარ ვაჟა?...“
გაილია ღამე ვით ცხვრის დუმა
და ჩარგალში უკვე ირიჟრაჟა...

VII

* * *

შენ რომ ჩარგალში აგიყვან
თეთრონის ფლოქვის ცემითა...
მეტყვი: აქამდინ სად იყავ?...
ვარსკვლავს მოგინყვეტ ცერთა...
ჩემს მკლავზე ჩაგეძინება...
ჩაგეხუტები მეცაო...
ციცინათელას მიძივებით,
არაგვს მოურთავს ზეცაო.

VIII

* * *

ჩარგალს ისევ უშენობა ათოვს,
მე კი ჯიხვებს ჭიუხებში დავდევი...
მწვერვალიდან ნისლი რძისფერ ქათიბს
ჭრელ ხურჯინით აუყვება ცამდე...
ნეტა ნიავს ჩემი ფიქრი მოაქვს?
თუ ჩარგალი და ჩარგლურა მნატრობს...
თითქოს აქ ხარ, მოეფარე გორაკს,
უერთდები ოცნებების ტატნობს...
ვიცი მაგ გულს ჩემი კვნესა ესმის
და ერთ აკორდს იღებს ორი გული...
ხედავ?... ცრემლით იბადება ლექსიც –
მონატრების ცეცხლის თაიგული...

IX

* * *

რა დროს ვერ შეგხვდი დარდისავ,
ნამილო ჟამთა დინებად...
თმა-წვერს თოვლ ჩამობარდნისა...
ბუნებამ ასე ინება...
შემხვდი და გულში ჩასახლდი,
სულს შენთან ყოფნა სწყურია...
როგორც მიდამო ნასაყდრი,

უშენოდ უდაბურია...
სიზმარში, შენი ხატება,
მზე გადაყრილი ავდრისა...
ცხადში, ნალველის მატება –
დროზე ვერ შეგხვდი დარდისავ...

X

* * *

დაგლალე ეკა, ჩემი ჯავრებით
და უხიაგი ზოგჯერ ბუხუნით...
ჩარგლის თავს სხედან ნისლის მგზავრები
თუ თვალზე მანევს სიზმრის უკუნი...
მიყვარხარ – გეტყვი ათიათასჯერ
და დაგიკოცნი თვალებს ნამიანს...
გძინავს... გეხები ფრთხილად მაჯაზე –
რომ ფეთქავს ჩემი გულის ჩქამია...
შენ გენაცვალოს ვაჟა-ფშაველა,
ჩემო ცოლო და ჩემო იმედო...
მე, პოეტი ვარ... დავალ მთა-ველად,
რომ საქართველოს მოვედ-მივედო...

XI

* * *

შენ მედარდები... უშენობა მწვავს და მამფოთებს,
ამილახვართა კარ-მიდამოს ვზვერავ ნიადაგ...
ჟამი კი მიდის... და დღეები ჰგავს ემაფოტებს,
მე ოცნებების დასახსნელად კიბეს მივადგამ...
ჩარგალს კი სძინავს... განაბულა თითქოს
არაგვიც...

დღეს გადაწყვიტე მოგიტაცო ბატონის ჩუმად...
რაზიკაანთა ბუმბერაზის ტრფობის არაკი,
უძოს მთის თავზე ამოსულმა მზემ მიჩურჩულა...

XII

* * *

„მიყვარხარ“... სიტყვა არ კმარა,
ისე ძალიან მაკლიხარ...
შენ მნათობი ხარ თაკარა –
ჩუქურთმად სხივი დაგრიხა...
მე სანადიროდ არ მივალ,
რისი ჯიხვი და არჩვები...
მოგვედევდეს მგლების არმია,
ჩვენ მაინც ერთად დავრჩებით!...

XIII

ღამის მზე...

არაგვზე ვარ... მოიღრუბლა... ინვიმებს...
უშენობით გული სევდით ივსება...
რიყის ქვებზე წვიმას ლინინ-ლინინით,
ჩოხის კალთა აუკეცეს ნისლებმა...
ნეტა შენთან შვიდი შვილი მყოლოდა
და შვიდივე როგორც ლომის ბოკვერი...

ქრისტეს ლაშქრის მეომარნი მხოლოდა,
თორემ გვიტევს მტერი ტიალ-ოხერი...
ჩარგალს შენი მონატრება აფხიზლებს

და არაყი სულს უმწარებს ფიალას...
ლექსი არის ვაჟასათვის ღამის მზე
და სამყარო პოეზიით ტრიალებს...

ეკა კვანტალიანი

I

* * *

არეულია სამყარო,
ველარ გავუგეთ ავ-კარგი...
ან ველარავინ გაგვყაროს,
კმარა რაც წლები დაგვარგეთ...
ფარს ხმალი უნდა შემოვკრათ,
უშენოდ რა მიხარია...
თვალს სიზმარშიაც შენ მოგკრავ,
ბრძოლობ, თან მეტყვი: ხარ ია...
თუ ტურფა იას მამსგავსე,
ნულარ მიმეტებ მთით ბარსა...
წვიმა ცრემლებით ამავსებს –
მოვა და გადამთიბავსა...

II

* * *

ლექსებით გავიკენწლავეთ,
რითმია შენათრთოლები...
ტრფობისა ცეცხლით მეც მწვავენ
მზისებრ ეგ შენი თოლები...
ზოგის გულს ადგას ნათელი,
ზოგის ყორნისფრად შავია...
პატარძალი ვარ ქართლელი
და მელოდება ფშავია...
შემოუძახებს მალიმალ
ჯიხვს მონადირის თოფია...
ნუ შფოთავ, არსად არ მივალ –
შენ გეტრფის ლექსის სტროფია!...

III

* * *

მოსალამოვდა... ნაცრისფრად
გადაიფერა ცარგვალი...
შორს გატყორცნილი ცას ისრად –
მთვარეა ნამგლის მაგვარი...
ახლაც შენს თვალებს ვიგონებ,
ტრფობისთვის სიტყვა არ მყოფნის...
უნდა მოვიგოთ დიდგორი!...
უნდა მოვიგოთ მარტყოფი!...

IV

* * *

მხარზე თმა ჩამომეშალა,
ზედ ყვავილები მანდილად
თითქოს მეხვევა მე შალად,
მთაში ვერ გიშვებ ადვილად...
ტრფობამ გაავლო კვალია
ვერ შეეხება ჭირია...
გულ ინვის როგორც კვარია,
გულს წამალივით სჭირია
შენი ნახვა და აღერსი...
დარდია მიჯნურთ ზვარაკი...
ხმალი კლდის ქიმზე ნალესი,
ვეფხის და მოყმის არაკი...

V

* * *

მთიდან არ ნავალ არსადა,
ვნერე ლექსები ძმობაზე...
ხევსურთა სტუმრობასა და
მთიელთა მასპინძლობაზე...
სიტყვა ვანვალო რაღაზე,
ლექსად ვარჩიე მოყოლა,
ნისლში გამოკრთის ალაზა...
ნადირს ჩამაქნის ჯოყოლა...
ძმობილი გაუჩენია,
მხარს ედგა ზვიადაური...
ეტყვის ერთობა ჩვენია,
რას გვარგებს აურზაური...
გამომეღვიძა... გინატრე...
სიზმრად მოგდევედი კვალშია...
შატილს რიყრაჟი იმატებს,
სატრფო სატრფოსთან ვალშია...

VI

* * *

მწვერვალებმა დილა აირეკლა,
თითქოს სხივით შემოაღებს მზე კარს...
ან, ვერავინ მომაკარებს ეკალს!
განთიადზე წირვის ზარი რეკავს...
ნათალ ქვებში საყდრის ეზოს ბურუსს,
მიმოფანტავს ნელი სიო სისხამ...
მონატრებით მთებშიც დაიბუროს,
ჯიხვის ყანში ცოტა არაყს ისხამ...
პირფვარს ინერ... აიკეცე ჩოხა,
ფაფახიდან წარბის მშვილდი შეჰკარ...
გული მტკივა მოშორებით რომ ხარ,
თუმც უსიტყვოდ გიგებს შენი ეკა...

VII

* * *

მრჩობლ უკან გამოგედევნე,
ღამეს მთა თოლებს უხრისა...
გზად მოგედევს ღრუბლის გედები,
გაებნენ ტოტებს მუხისას...
მთვარემ მზეს უთხრა სიანციით,
შენ ამოდით... მე ჩავექრი...
მთის ლომს მოგყვები დიაცი,
მახურავს ტრფობის ლეჩაქი...

VIII

* * *

ისევ დარდით დაიბურა დღე და
კლდის ნაპრაღში ეძებ ნიამორებს...
მიყვარხარო... ფიქრით შემომხედავ
და ცრემლები ერთვის სევდის მორევს...
გათოშილი ცეცხლის ალთან თბები,
სანთლებს ანთებ კლდესთან, ჯვრების ნიშში...
თითქოს ჩემი მოიხვიე თმები,
გულზე ფაფახს ისე იკრავ ძილში...
გვერდით შენი განუყრელი თოფი,
ნიავეს მოაქვს სურნელეა ნინვის...
მთებს გაუმხელ როგორ გტკივა სტროფი,
როცა გული სიყვარულით იწვის...

IX

* * *

რამ მოგიყვანა აქ ბარში,
გულდაკოდლი ლომივით...
თოვლია ალბათ დამქაში –
მთაში ჭიუხვზე რომ ვივლით...
ტყუილად დაშვრა მოშურნე,
ტყუილად გაისარჯაო...
მე, შენთან გამოვეშურე,
გვერდს დაგიმშენებ ვაჟაო...
ჩვენ სიყვარულმა შეგვმოსა,
სხვას შურმა ჩასცა ლახვარი...
შენ შემოგხარი ჩემს მგოსანს,
მტრად მოგედევს ამილახვარი...
შემოგეჭდები ცხენზედა,
დამფარავს ნაბდის პირია...
ოთარანთკარში ჩემზედა
დედაბრებივით ტირიან...
გზაზედ შურის ქვა-ლორღია,
ქარი ფეხს იმტვრევს საპყარი...
ტრფობამ ხელები მოგცხვია,
სამთავის გვლოცავს საყდარი.....

X

* * *

ჩამონვა სიცარიელე,
ნისლს ჩამოჰყვება ცვარი...

მთა კრთება, როცა იელებს –
ბალღვით უმეცარია...
ეჭვი, მთებო!... ჩარგალო!...
გულს ლექსი დაუმარცვლია...
დაგვიჭრეს დანა-ჩანგალით –
მინას ხელიდან გვაცლიან...
მოძმე გიმეტებს – მტერს ვჩივი?...
თუმცა შენს გვერდით ვლადები...
ღმერთო შენ გადაგვიჩინე,
ეს მთათა იალალები...

XI

* * *

მთას დაეფინა ღრუბლის ჩრდილები,
როგორც ფოთლები თელის და თუთის...
მე შენს სიყვარულს ვემორჩილები,
გულს მიბჯენია ნატვრის ბებუთი...
ისევ შეგხვდები, ისევ გნახავ და...
არნივის მზერით შავ ღვინოს ისხამ...
ანგარიში გაქვს ამილახვართან –
არვის შეარჩენ ჯავრს მისხალ-მისხალ...

XII

* * *

დიაც ვარ თუმც არ მიკვირსა,
მთად ხშირად ავდრის ხმებია...
ია... ნიფელი კლდის პირსა,
ზოგჯერ უნდობლად ხმებია...
მთვარე ამოვა... მზე ჩავა...
შენთან რამ დამილამოსა...
ან ვინ დამჯაბნოს ბეჩავად,
ლექსებს მიაბობ ამოსა...
ფიქრი მიჰყვება გზანვრილებს
და შენს ბინასთან მიუხვევს...
კლდეში აქვთ ბინა არნივებს –
ერთად დავლაშქრავთ ჭიუხებს...

XIII

* * *

მთაზე ავალ, რას მიქვია სერები,
კლდეს დავლაშქრავ... გადავივლი უფსკრულებს...
ფრენით ვივლი, განა სვენებ-სვენებით,
მონატრების ნამი – ვით საუკუნე...
ეგ სახელი მინდა სულ ვიმეორო –
ვაჟავ!... სევდის სათავეა ბორბალო...
დარდები კი მოსჩქევს, როგორც იორი,
ზოგჯერ თერგის ტალღებივით ბორგავენ...
თეთრ გიორგის შევავედრე ფუძეო,
სანთლებს ვანთებ მონინებით უძოსა...
არ დამტოვოს ღმერთმა შენთან უძეო
და ჩარგალში ერთად დავგაფუძნოსა...

მელიც ყველა სამკაულზე მეტად ამკობს ადამიანს. მე ირინე მქვია, – თქვა სახეშეფაკლულმა ქალმა. თან გაიფიქრა, „ნეტავ რა მემართება, რავე პატარა გოგოსავით გავნივლიდი“. – პროფესიით პედაგოგი ვარ, ქართულ ენასა და ლიტერატურას ვასწავლიდი, ახლა უმუშევარი ვარ. ლიტერატურა ეტყობა თქვენც გიყვართ. საინტერესო ფაქტები მოგვახსენეთ.

– ლიტერატურა ჩემი დიდი გატაცებაა. ამ ბოლო დროს აპდაიკმა გამიტაცა, მომწონს მისი თხრობის მანერა და სითამამე.

– ჩემს შესახებ სახლში ვიამბობთ. აი, მივუახლოვდით კიდევ, – ჩაერია საუბარში გივი, – ხელმარცხნივ რომ ორსართულიანი სახლია, იქ ვცხოვრობთ. დანარჩენი სუფრასთან ვისაუბროთ, უკეთ გავეცნოთ ერთმანეთს. მოგეხსენებათ, ღვინო ყოველგვარ დაძაბულობას ხსნის. აი, მანდ გააჩერეთ, რკინის ჭიშკართან.

გივი მანქანიდან გადავიდა, კარი ფართოდ გააღო და უღალთმიანი ეზოში შეიპატიჟა. უღალთმიანმა – მხოლოდ რამდენიმე წუთით შემოვალ, მნიშვნელოვანი საქმე მაქვს მოსაგვარებელიო და მანქანა ეზოში შეიყვანა. გააჩერა, გადმოვიდა, ირინეს სწრაფად გაულო კარი, გადმოსვლაში დაეხმარა, თამამად შეათვალა და გახევიდა. ქალს სველი კაბა ტანზე შემოტმასნოდა. დიდი ძალისხმევა დასჭირდა გვერდზე რომ გახევიდა. ქალმა კაცის შეცბუნება შენიშნა, მკერდზე დაიხედა, სიცვიისგან წამობერილ ძუძუს თავებზე ხელი დაიფარა და აღელვებულმა წინკარს შეაფარა თავი.

უღალთმიანი მანქანას მიყრდნობოდა. თვალი მოსწყვიტა კოხტად მოვლილმა კარ-მიდამომ. მოზრდილი ეზოს შუაგულში ქოლგასავით გაშლილიყო უზარმაზარი ცაცხვის ხე. მის გარშემო მრგვალი მაგიდა იდგა – ეტყობა, სტუმართმოყვარე ოჯახიაო, გაიფიქრა. ეზო სავეს იყო სხვადასხვა ხეხილით. ჭიშკრიდან ცაცხვის ხემდე მობეტონებული ბილიკის კიდეები თეთრად შეფეთილი, ირიბად დახრილი აგურებით იყო მოპირკეთებული. ბილიკის აქეთ-იქით ნაირფერი ყვავილებით შემკული კოინდარი ხასხასებდა, ყვავილებზე წვიმის წვეთები ცრემლებით ეკიდნენ და მზის ყოველ გამონათებაზე თვალისმომჭრელად ციალებდნენ. შორს, ეზოს ბოლოში, მოკრიახე ქათმებს მამალი დაფოფინებდა. იქვე გაფხორილი ინდაურები ბალახს წინწინდნენ და ყოველ გაფაჩუნებაზე უსიამოდ ლოყლოყებდნენ. საიდანდაც პატარა, გრძელბენიანი ძალი გამოცუნცულდა და ფეხებზე დაყნოსა.

– არ შეგეშინდეს, გაცნობის ერთგვარი რიტუალია. ნეტავ ძალღვივით ერთგულება ადამიანებსაც შეეძლოთ, – თქვა სამზადისიდან გამოსულმა გივიმ.

ძალი უღალთმიანის ფეხებს მოსწყდა, ეზოს ყეფით შემოურბინა და ენაგადმოგდებული კვლავ მის ფეხებთან დადგა. კუდს აქიციინებდა და თან თვალებში შეჰყურებდა, თითქოს მისი აზრების ამოცნობას ცდილობდა.

– ხედავ, გაგიშინაურდა, უკვე თავისიანად გთვლის.

„ვანი, რომ ძაღლებიც ცდებიან“, – გულში გაივლო უღალთმიანმა.

პარმალზე გამოსულმა ირინემ კაცები შინ შეი-

პატიჟა. გივიმ უღალთმიანს ხელი ბეჭებზე ახლობელივით მოუთათუნა და სახლში შეუძღვა.

გამორჩეულად დასამახსოვრებელი მასპინძლობა გაუნიეს უღალთმიანს. დიდი ხნის უნახავი მეგობარივით თავს დაფოფინებდნენ და ნაირ-ნაირ კერძებს სთავაზობდნენ. არ მოგერიდოთ, თავი ისე იგრძენით, როგორც საკუთარ ოჯახშიო, – უმეორებდნენ წამდაუნუმ.

უღალთმიანი თავაზიანად ილიმებოდა და ფიქრობდა: „ეს რა კარგი ოჯახი ჰქონია გივის, ტკბილად მოუბარი მამა, სათნო და კეთილი დიასახლისი. ნეტავ როგორ მოასწრეს ასეთი სუფრის გაშლა“.

– მამა, ამ ღვთისწიერმა კაცმა წამოგიყვანა, – მიმართა მამათილს რძალმა, – ჩვენს ბედზე გამოჩნდა, ჩვენი გულისთვის გზაც გამიწრდა, – მადლიერების გრძნობას ვერ ფარავდა ატკრცილებული ირინე და მონაცრისფრო თვალებს სტუმარს ელვასავით ანათებდა. უღალთმიანის თვალები კი ხან ჩახსნილ საკინძქეს ელაციცებოდა, ხან ნაზ და ფუმფულა თითებდა.

ცოტა ხნის შემდეგ სტუმარმა ოჯახის წევრებს ბოდიში მოუხადა, უდროობის გამო მეტს ვერ დავყოვნებდი, აუცილებლად უნდა წავიდეთ. არადა, სუფრა და მომნიბვლელი დიასახლისი არ ეთმობოდა. დამრიგებლის სიტყვებიც გაახსენდა, – შენ უნიჭო არა ხარ, მაგრამ თუ ემოციებს არ აჰყვები და სიტყვებს გაუფრთხილდები, შეიძლება შენგან კაცი გამოვიდესო.

– სხვა რა გზა გვაქვს, – გაიღიმა გივიმ, – მაგრამ ვიმედოვნებთ, რომ კიდევ გვეწვევი.

სტუმარიც დაჰპირდა, აუცილებლად გვეწვევითო. ირინემ მოიწყინა, არ ეთმობოდა სტუმარი. მისი წასვლის შემდეგ კი ხმამაღლა განაცხადა:

– როგორი საქმიანი კაცია, ზრდილი და თავაზიანი. რა დახვეწილი მანერები აქვს, მოერიდა და ზედმეტად აღარ შეგვანუხა. ზოგიერთივით მომაბეზრებლად კი არ მოიქცა, სუფრიდან რომ ვერ მოგლეჯ.

მასპინძლის ოჯახს კარგა მანძილზე რომ გამოიდა, მანქანა გააჩერა. ფიქრობდა, შეველო თავის დამრიგებელთან, თუ პირდაპირ ცხინვალში გადასულიყო. შინაარსიანი, იღბლიანი დღე გამოვიდა. სანამ კარგი კარტი მოგდის მანამ უნდა გააგრძელო თამაშიო. ბოლოს მაინც მისვლა გადაწყვიტა, მანქანა მოაბრუნა და დამრიგებლისკენ გასწია.

კარგად შეხვდა. გამოჰკითხა, როგორ მიდის პრაქტიკის საქმეებიო. ყველაფერი დანვრილებით უამბო. დამრიგებელი ყურადღებით უსმენდა. ერთი-ორჯერ გაეღიმა კიდევ. გივის ოჯახის შესახებ სიტყვა არ დასცდენია, თვითონაც უკვირდა, რატომ დაუშალა. წამოსვლისას კი დამრიგებელმა უთხრა:

– მიდი, სანამ ხელსაყრელი ამინდია ინადირე, სულ ასე არ იქნება. ყნოსვა კარგი გაქვს, ამ პატარა საქმეებით გამოცდილებას შეიძენ, მე ჯერ შენგან არაფერი მინდა, მნიშვნელოვანი საქმეები მაქვს მოსაგვარებელი. ფულის გემოს გაიგებ, გაერთე. სადაც ფულია, იქ ქალებიცაა. ქალები კარგი ინფორმატორები არიან. ნათქვამია, ვინც ინფორმაციას ფლობს, ის ყველაფერს ფლობსო. ინფორმატორები მოიძიე, მათზე ფული ნუ დაგენანება. ფულს დიდი ძალა აქვს, შეუძლებელს შეგაძლებინებს, ყველა სურვილს

აგისრულებს, ფული მიწიერი ღმერთია. მაგრამ არსებობს დაუნერული კანონები, რომლის გადაბიჯებასაც საბედისწერო შედეგები მოაქვს. ერთხელ და სამუდამოდ ჩაიჭედე თავში, მეგობრის ცოლისკენ არასოდეს გაგეცქვს თვალი, ღალატი და ორპირობა უსასტიკესად ისჯება. ნადი ახლა, ეგ მანქანა მოიმორე, წინ დიდი საქმეები გველის.

გასვლისას კი დაადევნა:

– მონინალმდეგეს ზურგი არასოდეს შეაქციო!

ულალთმიანმა მხოლოდ გამთენიისას ჩააღწია ცხინვალში და ჯარის მეგობარს, ვოვა ჯიოევს მიადგა სახლში. მიუხედავად რთული მდგომარეობისა, დიდებულად შეხვდნენ. ვოვას მეგობრებიც შეიკრიბნენ, კარგადაც მოილხინეს. მოიგონეს ჯარის ამბები, ნაწილიდან გაპარვა და ღამის სხვა თავგადასავლები. მერე საქმეზეც გადავიდნენ.

– ვოვა! ტყუილად არ დამიბარებდი, ხომ იცი, არაფერზე დაგზარდები, რით შემოძლია დაგეხმარო?

– შენთან დასამალი რა მაქვს. შავი ბიზნესი გვაქვს, სიგარეტი იქითაც გავაქვს, – ზურგს უკან გაიშვირა ხელი, — აქ „ვიასროისზე“ დიდი მოთხოვნაა, ჩამოტანაში დაგვეხმარე.

ულალთმიანმა დაუფიქრებლად უპასუხა:

– ერთ კვირაში გექნებათ. – მერე წამოდგა, გაიარ-გამოიარა, ფანჯარასთან მივიდა, ეზოში გადაიხედა და სევდანარევი ხმით თქვა. – ხომ არ იცი, რა ჩივია, ასე სანყალობლად რომ გალობს?

ვოვას გაუკვირდა, რა დროს ჩივიაო.

– არ ვიცი ძმაო, ჩიტებში ვერ ვერკვევი.

– თითქოს რაღაც დაკარგა, როგორ შენუხებული დახტის ტოტიდან ტოტზე. – მცირე პაუზის შემდეგ ფანჯარას მოშორდა, სკამზე ჩამოჯდა, ჯიბიდან სიგარეტი ამოიღო და სანამ მოუკიდებდა ბიჭებს მიმართა, – მეც მჭირდება თქვენი დახმარება.

ბიჭები სმენად იქცნენ. სანთებელამ გაიკვესა, ულალთმიანმა ღრმა ნაფაზი დაარტყა, დაკლაკნილ ბოლს თვალი გააყოლა და დინჯად გააგრძელა:

– ეს მანქანა მძიმე ტვირთად მანევს, როგორმე უნდა მოვიშორო.

მეტი აღარ უსაუბრიათ და სახლიდან გავიდნენ. მთლად იოლიც არ გამოდგა მანქანის გაყიდვა, მაგრამ დღის ბოლოსთვის ვოვას ახლობლების მეშვეობით ვილაც ჩრდილოკავკასიელს მიჰყიდეს. კმაყოფილი იყო ულალთმიანი.

– სულ ვამბობ, არ არსებობს უსაშველო სიტუაცია, ჭკვიანი კაცი გამოსავალს ყოველთვის იპოვის. ახლა რაც შეეხება სიგარეტს, თქვენ ფულს ჩემსადაც დავამატებ და მოზრდილ პარტიას ჩამოგიტანთ. ხომ ხედავთ რა რია-რიაა, ეშმაკიც ვერ გაიგებს ტვინგახურებულ პოლიტიკოსებს თავში რა მოუვათ, – მერე

მოულოდნელად გადაიხარხარა, – იმედია, არ გადაამაგდებთ და ჩემს კუთვნილს მომანვდით.

ბიჭებიც ახორხოცდნენ, აუცილებლად გადაგადებთ, ახლა მოსული პონტიო. ერთმა მათგანმა, რომელიც გაუშინაურდა, უთხრა:

– იქნებ ერთი ორი დღით კიდევ დარჩენილიყავი, კარგ დროს გავატარებთ, ჩინებული ღვინო გვაქვს და არც გოგოების ნაკლებობას ვუჩივით.

– ახლა მაგის დრო არ არის, – წარბშეკვრივით თქვა ვოვამ.

მხატვარი სოფიო ქელიძე

სტუმარმა კი უპასუხა:

– ჩემო მეგობარო, არის დრო ქვების შეგროვების და არის დრო ქვების სროლის. – გაიგეს თუ არა ნათქვამის მნიშვნელობა, ამაზე არც უფიქრია და მასპინძლებს გამოემშვიდობა.

ბიჭებმა სტუმარი გამოაცილეს და თბილისისკენ მიმავალ ნაცნობ მძღოლს გააყოლეს.

ულალთმიანი ქალაქში რომ შევიდა უკვე კარგად ბნელოდა. თალხით შემოსილი აჩონჩხილი კორპუსები უნდოდ და ნალვლიანად გამოიყურებოდნენ. ქალაქის უბნები მორიგეობით ინთებოდნენ. მხოლოდ სამთავრობო დანესებულებები, რკინიგზის მიმდებარე ტერიტორია და მთაწმინდის ანძა ანათებდა მუდმივად. უშუქობით განამებული მოქალაქეები, რო-

გორც მამველ რგოლს, ისე ჩამოჰკიდებოდნენ რკინიგზის ხაზს. ელექტროსადენები გორდიას კვანძივით აბურდულიყო რკინიგზასა და კორპუსებს შორის. აბა, რას ვამბობდი, მოხერხებული კაცი გამოსავალს ყოველთვის იპოვის-მეთქი. ბნელოდა ქალაქში და ბნელოდა კაცთა გულეებში. პარვისა და ტაცების დრო დამდგარიყო. კაპიკებად შეგეძლო დიდძალი ქონების მოხვეჭა. გაქნილი და თვალთმაქცი ადამიანები ჩალის ფასად იძენდნენ ხალხის ქონებას.

მერია და მომიჯნავე ქუჩები მუდმივად განათებული იყო. უღალთმიანი ტაბიძის ქუჩას მიუყვებოდა და ირგვლივ ყველაფერს ყურადღებით აკვირდებოდა. ბიძამისის სახლამდე ცოტალა იყო დარჩენილი. ქუჩის კუთხეში სუპერმარკეტის აბრას მოჰკრა თვალი, რომელზედაც მოციმციმე სტრიქონები დასრიალებდნენ. აა, შემოდის ევროპა ბრჭყვიანებით. გაელიმა, ადრე მონესრიგებულ მაღაზიებს უნივერსამი ან გასტრონომი ენერა, ახლა კი – სუპერმარკეტი. სახელს რა მნიშვნელობა აქვს, მთავარი შინაარსია, ჩემო ძმაო. მოდი ერთი შევიხედავ, რა სუპერმარკეტი.

ჩვეულებრივი მაღაზია იყო, ლამაზად ჩანიკნიკებული პროდუქტებით. გვიანი იყო და კლიენტებიც არსად ჩანდნენ. მაღაზიის მარჯვენა კუთხეში რამდენიმე მაგიდა იდგა, ალბათ მსუბუქი სადილისათვის. „გვიანია, ბიძაჩემის ოჯახი რატომ შევანუხო, აქვე ნავიხმებო“, – გაიფიქრა. ფული იმდენი ჰქონდა, ჯიბეს უწვავდა. უღალთმიანის ყურადღება ზორბა ტანის ქალმა მიიქცია. საკმაოდ მაღალმა, ძვალმსხვილმა და ხორციანმა. მიუახლოვდა და მიესალმა. ქალმა ეჭვიანად გამოხედა:

- ახალგაზრდავ, რით შემოძლია გემსახუროთ?
- ნახემსება მინდა. გაქვთ რაიმე ხარისხიანი? ფასს მნიშვნელობა არ აქვს. ნამგზავრი ვარ, გვიანია და ახლობლების შეწუხება მერიდება, – ღიმილად იქცა კაცი.

ქალმა მსხვილი, კუპრივით შავი ნარბები მაღლა აზიდა და უკმეხი სახით უპასუხა:

- ბატონო, შეურაცხყოფას რატომ გვაყენებ, ჩვენ ყველაფერი ხარისხიანი გვაქვს.
- ქალბატონო, გამორჩეულად ხარისხიანი მინდა, გა-მორ-ჩე-ულ-ად.
- ეკა! – დაიძახა ზორბამ, – საპატიო სტუმარი გვყავს, გამორჩეული ყურადღება მიაქციე.

მაღაზიის სიღრმიდან საშულო სიმაღლის შავგვრემანი, ყელმოღერებული, ეშხიანი გოგონა გამოცქერიალდა.

– ეკა, ამ ახალგაზრდას ყველაფერი საუკეთესო მიაერთი.

ეკას გადაღლილი სახე ჰქონდა, სამუშაო დრო მთავრდებოდა, სახლში წასვლას აპირებდა და მინც-დამაინც არ ესიამოვნა გვიანი სტუმარი. მოჩვენებითი მხიარულებით უთხრა:

- ყველაფერს ახლავე მოგართმევთ.
- სუფრა მალე გაიშალა. კაცი შამპანურს დასწვდა, ფრთხილად გახსნა, მშხეფარე სითხე ჭიქაში ჩაასხა, ტუჩთან მიიტანა და სანამ დალევდა, ზორბას მიმართა:

– თუ თავხედობაში არ ჩამომართმევთ, იქნებ მობრძანდეთ.

„რა ნაგლი ვილაცაა. თავხედობას თუ თავხედო-

ბით არ უპასუხე, დაგასხდებიან თავზე. შენნაირებიც გვიანხავს, ბიჭო! ვნახოთ ერთი, რა ჩიტი ხარ. კარგი, ვითამაშებ შენი წესებით, ვნახოთ, სარგებელი ვის დარჩება“, – გაიფიქრა ზორბამ და კაცს ტანის რხევით მიუახლოვდა, თან ეკას გასძახა:

– ეკა, შენც მოდი, ჩვენც ხალხი ვართ, დღის ბოლოა, გართობა უნდა კაცს, ნუ გავუტეხავთ.

„დედა, ბიჭო! ქალია თუ დევექალი! ამას ორი კაციც ვერ დაიურვებს“, – გაიფიქრა კაცმა.

– ჩვენი გაცნობისა იყოს, – წამოიწყო უღალთმიანმა, – მოგესხენებათ, ახალი ნაცნობობა ახალი ურთიერთობის საწინდარია, – ცოცხა დაყოვნდა და იდუმალებით მოსილი, ზღვასავით უძირო თვალები მიანათა ქალს.

ქალს შეაყრყოლა, – „ღმერთო რა თვალები აქვს“.

მეორე ჭიქის შემდეგ ეკა ადგა, მაღაზიაში შემოსულ კლიენტს მოემსახურა და მაგიდასთან აღარ დაბრუნებულა. ზორბა კი ბოლომდე სვამდა, უჩვეულოდ დაძაბულად გრძობდა თავს, გაორებულიყო, რალაც აფრთხობდა, ხან მოუშვებოდა და სითბო დაუვლიდა სხეულში, ხან კი ჯანყი – წამიერი სისუსტის გამო. ასეთ დროს ენაკვიმატობდა და ცინიკოსობდა. ერთ ბოთლს მეორე მოჰყვავდა, მეორეს – მესამე. ზორბა ფიქრობდა, „ამას მგონი ჩემი გამოთრობა უნდა. ვერ მოგართვეს, ყმანვილო, ვნახოთ, ვინ ვის გადაყლაპავსო“. კლიენტი კი ფიქრობდა, „ვილაც მაგარი შებერტყილი მამალი ქალია, მგონი ღირსეული მონინააღმდეგეა“. ერთმანეთი დიდხანს ზვერეს, ისაუბრეს, თითქოს გაშინაურდნენ კიდევ. კაცს რაც აინტერესებდა, ზორბას ყველაფერი გამოსცინცლა. ბევრ სიკეთესთან ერთად ღვინო გრძობების ამშლეიცი და პატივმოყვარეობის წარმოშინებელიც, თავმდაბლობის მტერი, ამპარტავნობის აღმზევებელი და ყველა ბარიერის დამანგრეველი.

– „სტუმარო დილით ოქრო ხარ, საღამოს ვერცხლად იქცევი, თუ ცოტას დააგვიანებ, სპილენძად გადაიქცევი“, – წამოიწყო კლიენტმა საამო ხმით, – უზომოდ მიყვარს ხალხური ლექსები, დიდი სიბრძნეა მათში. მართალია, მე კლიენტი ვარ, მაგრამ სანამ სპილენძად გადავიქცევი, დროა დაგტოვოთ. გმადლობთ დიდსულოვნებისა და მოთმინებისთვის. ძალიან მომწონს აქაურობა, ყველაფერში მაღალი პროფესიონალიზმი და დახვეწილი გემოვნება იგრძნობა, რაც თქვენი დამსახურებაა ქალბატონო, – მიმართა ზორბას.

ქება ყველას სიამოვნებს და არც ზორბა იყო გამონაკლისი. ქალს სახე შეეფაკლა. გაუკვირდა კაცს, ციციხისხლიანი მეგონა, ამას კი განითლებაც შესძლებიაო.

– დარწმუნებული ვარ, ეს ჩვენი ბოლო შესხვედრა არ იქნება, უსათუოდ გენვევით, ახლა კი ანგარიში, – და ჯიბისკენ წაიღო ხელი, – რამდენია ჩემზე?

– ბატონო, ხარისხიანი ყველაფერი ძვირია. – გაიღმა ზორბამ და დანახარჯზე უფრო მეტი უთხრა.

კლიენტი ყველაფერს მიხვდა, მაგრამ არ შეიმჩნია, გაიღმა და ერთი იმდენი კიდევ დაუმატა. ინფორმაცია ფული ღირსო, – გაახსენდა დამრიგებელი.

კლიენტი რომ გააცილეს ზორბა ეკას მიუბრუნდა:

– ვითომ შემთხვევით შემოვიდა? ხომ არ დაგვზერა, არეული დროა.

– რა ვიცი, რა მოგახსენო, სიტყვა-პასუხი კარგი აქვს, შესანიშნავადაა ჩაცმული. ეტყობა, არც უფულობას უჩივის, დაკვირვებულობა და ყურადღებობა იც. – უპასუხა ეკამ.

– ვნახოთ, ვნახოთ, მე კი რატომღაც მგონია, რომ თამაშობს. კიდევ გენვევითო. ისე, მეც საინტერესო პროვინებად მომეჩვენა, – ფიქრიანად თქვა ზორბამ და ძლივს დაიმშვიდა ყრყოლაატანილი სხეული.

იმ დღის მერე უღალთმიანი, როცა ბიძამისთან მიდიოდა, ჯერ სუპერმარკეტში შევილიდა. თანამშრომლებს დაუახლოვდა, ყველას სუფრასთან ეპატიყებოდა და ფულსაც გვარიანად ხარჯავდა. ქალაქის ბიზნესი მაქვსო, ამბობდა. ბიზნესი ემოციებთან მწყარლად არის, ცივისსხლიანობაა საჭირო, ყველაფერი დასწრებაზეა. ბიზნესი, გარკვეულწილად, თავის ტკივილია, მაგრამ წარმატებას დიდი სიხარული მოაქვს, საზოგადოებისთვისაც სასარგებლო პროვინებად გაქცევსო. ქალაქის ბიზნესს დიდი მომავალი აქვს, ქალაქის გარეშე ვერც ერთი დაწესებულება ვერ იარსებებს. ეგ კი არა, დიდი სურვილი მაქვს ევკალიპტის პლანტაცია გავაშენო, მალე იზრდება და ხარისხიან პროდუქციას იძლევა. მოკლედ, ქალაქის ადგილობრივ წარმოებას უნდა მივყო ხელიო.

მისი ყურადღება ზორბასკენ იყო მიმართული და ქათინაურების სიუხვით ქალს სინითლეს გვრიდა. ერთი-ორჯერ პროდუქტების შეძენაში ფულითაც დაეხმარა. სასიამოვნომ და არა მომბაზრებულმა ყურადღებამ, თავდამბლობამ, ხელგაშლილობამ, ტკბილსიტყვაობამ, რომელიც ქვასაც კი დაადნობს, მისი სხეულის შეფარვით ლაციცმა, ყველა ეჭვები გაუფანტა ქალს და იმდენად მოიხიბლა, თავიც დაკარგა და სარეცელიც გაიყო მასთან. და მგონი შეუყვარდა კიდევ. მუდმივად ვნებადაუქმყოფილებელი უღალთმიანმა ნამდვილ ქალად აქცია. გაიღვიძა ქალურობის ყველა საწყისმა და ჟინაშლილი სულ სარეცლისკენ ექაჩებოდა. ყურადღებაც მოუდუნდა. თანამშრომლებს რას გამოაპარებ. მუდმივად გაღიზიანებული, კოპებშეკრული და ცინიკოსი ქალი ყურადღებიან, მიმტევებელ და ალერსიან არსებად იქცა. სულ იღიმებოდა და საოცრად განაზდა. თვალეში სხივი ჩაუდგა, თითქოს მოციმციმე ვარსკვლავებს დაევიანათ მათში.

მორიგი სუფრობისას მალაზიაში უღალთმიანის ბიძა შემოვიდა.

– ბიძა, თუ რამე გინდოდა, გეთქვა და მოგიტანდი, – ფეხზე წამოდგა და სუფრასთან მიიპატიჟა, – გაიცანით ბიძაჩემი, ჩემი დამრიგებელი და უსაყვარლესი კაცი. სწავლით კი მასწავლის, მაგრამ ჩემს გაუყებულ ტვინს ყოველთვის ნაყოფი არ გამოაქვს, – ახარხარდა უღალთმიანი და ბიძამისს ბეჭებზე ხელი მოუთათუნა. – ჩამოჯექი, შე კაცო, არ იჩქარო, ახლა მაინც ხარ თავისუფალი.

ბიძამისი ჩამოჯდა და სუფრას დაკვირვებული ათვლიერებდა. სასმისი შეუვსეს, დაგვლოცეთო. ლამაზი სახის ჭალარა კაცი ფეხზე წამოდგა, სუფრას გადახედა და დაილოცა. რამდენიმე ჭიქის შემდეგ თავდაპირველი უხერხულობა მოეხსნა. უკვირდა,

როგორ თვალში შესცივინებდნენ მის დისშვილს და ღიმორეულმა შეკრებილთ მიმართა:

– ნამეტანი ნუ დაუახლოვდებით და ენდობით ამ ყმანვილს, ღვთის პირიდან გავარდნილია და ეშმაკზე ერთი დღით ადრე დაბადებული. არაფერი მოგატყუოთ და გავნოთ, – პატარა პაუზის შემდეგ მხრებანეულმა ფიქრიანი სახით გააგრძელა, – მომკალით და მაგის გაკეთებული საქმე, ყოველ შემთხვევაში მე, ჯერ არ მინახავს.

სუფრის წევრებმა გულიანად გაიცინეს.

– რას ბრძანებთ, ბატონო! ნათქვამია – ადამიანის სანთელი თვალაო, მაგი მარტო თავისი კი არა, ჩვენი სანთელიცაა. მაგის ზღვასავით უძირო და შინაარსიანი თვალეები მთელ სხეულს ანათებს და მისხალს არ ტოვებს დაეჭვებისას. ყველა წყაროზე კამკამაა, ნეტავ ჩემთვისაც მოეცა ღმერთს ასეთი თვალეები, – ეკას ხმაში ნალველი გაუკრთა, – მერე გენახათ სხვა ქალეების შურიანი მზერა. ასეთი ზნეკეთილი და ზრდილი ახალგაზრდა ღმერთმა ნუ გამოგვილიოს. თილისმასავით არის ჩვენთვის. რაც დაგვიახლოვდა, მას მერე კლიენტთა რაოდენობა გაორმაგდა. ის კი არა, უნდა ვთხოვოთ, დილით სანამ საქმეზე წავა, ჯერ ჩვენთან შემოიაროს, ოქროს ფეხი აქვს, იღბლიანი, – ზორბას შურით გახედა, ამ ძონძროხამ როგორ მაჯობაო.

გაუკვირდა ბიძას, მართლა ჩემს დისშვილზე ამბობს ამას თუ სხვაზეო, და შეფიქრიანებულმა თქვა:

– ღმერთმა ქნას, ყველაფერი მასე იყოს, მაგრამ მე ჩემი გითხარით, გაგაფრთხილეთ, – დისშვილს ხუმრობით მუჯღუგუნი წაჰკრა და ჰკითხა, – მაინც რით დაუბრმავე ამ ხალხს თვალი? – მერე ფეხზე წამოდგა, – ახალგაზრდებო, მე დაგტოვებთ, კიდევ ერთხელ გადღეგრძელებთ და მშვიდობას გისურვებთ.

ზორბას არ გამოჰპარვია ეკას მიბნედილი თვალის ყუყუნი. „უყურე შენ, რა ცეცხლი მოსდებია. ფრთხილად, გოგონა, არ დაიწვა, არაფერი შეგეშალოს. ისე ბიძამისიც კაი ხუმარა ყოფილა, არაფერი მოგატყუოსო“, გაიფიქრა და უღალთმიანს სიყვარულით შეავლო თვალი.

როცა ღვინი მიიწურა, დაიშალნენ და ქუჩაში გამოვიდნენ. უღალთმიანმა ზორბას ხელი გადახვია და ჩასჩურჩულა:

– მე რამდენიმე დღე არ ვიქნები, თურქეთში, საქმეზე მივდივარ. ამალამ შენთან დავრჩები, დილით კი სისხამზე გავემგზავრები. რალაც უნდა გთხოვო. ხომ იცი, რა დროა, ტაციანობაა გზებზე, განსაკუთრებით გურიის მხარეს. საჭირო ხალხი უნდა ჩავრიო და დამატებითი თანხა დამჭირდება. რაც გადანახული გაქვს უნდა მასესხო. იცოდე, არ დაგეკარგება, პროცენტით დაგიბრუნებ, – და ძალუმად მიეკრა.

ქალს ხმა არ ამოუღია. შეჩერდა, შემობრუნდა და უღალთმიანს თვალეში ჩახედა, ლამპიონის მკრთალ შუქზე, უმანკო ბავშვის თვალეებით რომ ციმციმებდნენ. „სიცოცხლე რომ მთხოვო იმასაც მოგცემ. ვატყობ, ეს თვალეები ბედისწერად მექცევაო“, გაიფიქრა და გრძობამორეული მოეხვია:

– ჩვენი ქონება რამ გაყო.

იმ დღის შემდეგ უღალთმიანი აღარ გამოჩენილა.

(დასასრული შემდეგ ნომერში)

მე და ჩემი და ერთმანეთს ვითომ და თითქოს დედობას ვუნევთ...

მე და ჩემი და ერთმანეთს ვითომ და თითქოს დედობას ვუნევთ...
თითქოს ვთამაშობთ „სახლობანას“ „დედა-შვილობას“.
ის თავს კალთაში მადებინებს და თმაზე ხელს მისვამს,
მე მესიჯებს ვნერ დედას სიტყვებით და მისივე დასატენი მობილურიდან...

ახლა ერთმანეთს ექიმებთან დავყვებით უბრადა და
სხვანაირად ვუფროთხილდებით ერთიმეორეს,
ჩაძინებულს ვაფარებთ უფრო თბილად ვიდრე ოდესმე.

ვცდილობთ გავყურდეთ, და ისე ვუგდოთ ყური გაზაფხულის ახალ ხმაურებს,
და ისე ვიგრძნოთ ყველა ფერი, ყოველი ხმა ყოველი დილის...
დილით დედასთვის მომლოდინე ბელურებიც არ დავივინცოთ,
ისევე ისე უღალატოდ რომ მოდიან და არ იციან...

ვსაუბრობთ ცოტას, უფრო ჩუმად ვართ, ეს ხომ უკვე ვთქვი... და
უბრალოდ „მზეში ვლივლივებთ“, როგორც დედას უყვარდა ყოფნა...

ვფიქრობთ იმ პირველ ყვავილებზე იქ რომ ვახარებთ...
თვალს ვერ ვუნსორებთ დედის თაროს, მის დაკეცილ თბილ-თბილ რამეებს
და ფოტოებს, ბოლო წლებში გადაღებულებს.

მოგონებების უძირო ქას მეცა ვგმანავ ჩემი დასავით,
არ ვიხსენებ, ვერ ვიხსენებ ხმამალა იმ დროს...
სახეს წვავს ცრემლი, გულს კი შიგნით სერავს ტკივილი –
ბავშვის ალალი, შეცვლილი ხმით ჩუმად ნათქვამი.

ეს ორმოცი დღე, მე და ჩემი და, ერთმანეთს რომ დედობას ვუნევთ,
ისე ცივა ჩვენს თბილ სახლში, ის პატარა კანდელიც გვათბობს.

ასე ვთამაშობთ „სახლობანას“ ახალ წესებით;
ცვლილებებია ერთად ყოფნის ძვირფას ნუთებში:
სამის ნაცვლად ორი ლამბაქი,
სამის ნაცვლად ორი ფინჯანი...

* * *

ვეღარ აშენდა
ის ერთი სახლი
შენთვის და ჩემთვის.
უბრალო სახლი...
შენ თქვი:
„მე მინდა პატარა სახლი
პატარა ბალით“.
მე ვთქვი: „და კიდევ
უკან მდინარის ჩურჩული ლამით“.
ეს ერთი სახლი
შენთვის და ჩემთვის...
სახლის წინ სკამი

დალლილი მგზავრით,
ერთიც ღიმილი
განვდილი წყალით.
ველური სვია
ყორეზე ადის,
ძალლიც მოგვძებნის,
გვექნება თაფლიც.
როცა იქნება,
მაშინ იქნება,
ის ერთი სახლი,
პატარა სახლი,
შენთვის და ჩემთვის.

ნიმუ
არსენაშვილი

ს
ა
რ
ს
ენ
ა
შ
ვი
ლი

ზრონეულებმა შეინოვეს
წინაპრების დაღვრილი სისხლი,
წითლად ელვარე ზრონეულებმა,
რომ მომავალი გადაგვირჩინონ,
ყოველ გაზაფხულის
აღლისფერი ყვავილით რომ ამოზრნყინდებან,
ამ ყვავილებით
შენ უნდა სთქვა უფლის დიდება.

ნ. არსენაშვილი

ჩემი სამშობლო

ლირიკული პოემა

სამყაროს შექმნის დღიდან არსებობს
მინა, რომელზეც ვსახლობ,
ადამიანი მქვია სახელად –
ადამის პირველსახე
და რასაც ვხედავ აქვე, ჩემს ირგვლივ
ყველაფერს ვარქმევ სახელს.
ედემში ვსახლობ, მომეტა
ფერთა მრავალფერით,
ბევრი ვძებნე და ვერსად ვიპოვე
მხოლოდ მე მსგავსი ჩემი.
დავეძებ ჩემს მსგავსს არსებას ვინმეს –
ისეთს, როგორიც მე ვარ;
მიმიხვდა ღმერთი, მომგვარა ძილი,
ნეკნიდან მიშვა ევა;
დღეიდან, ალბათ, ყველა ცისკარი
ლამაზად გამეთევა, –
– ფიქრობდი, მაგრამ, ვაიმე,
რალას ფიქრობდა ქალი.
უცოდველ ქედზე მომიკიდა
კაცობრიობის ვალი,
უფლის და ჩემი ვერ იყო,
ემმას მიუპყრა თვალი
და აჰა, თვითონ უსმინეთ,
რას მეუბნება ქალი:

მე და შენ

ევა: უკვე ედემში ვცხოვრობთ
მე და შენ,
ედემში გვიდგას უფლის
ზე – და – შე;
თვითონაც მოდის
და როგორც ბავშვებს
გვიყვება ამბებს,
ხალისით გვავსებს.
ედემში გვიდგას

უფლის ზედაშე,
მაგრამ დაღევა აკრძალულია,
ეს, რა თქმა უნდა, ძალზე რთულია
და მოთმინებას ვსწავლობთ თანდათან.
დიდხანს ვერ გასტანს ეს მოთმინება,
გამოილია... ო, რა ტკბილია
ეს აკრძალული და რალაც ჩუმი...
დავლიეთ შუმი.
სისხლმა იგრძნო და
გულის კარს მისწვდა;
ბანგი მომედო, რული მერევა,
გონებაც, მგონი, სულ მთლად მერევა.
ახლა რალა ვქნათ?!
მომეცი ხელი,
შენით ვარ ხელი;
ჩემი სახელი გიტკბილებს ბაგეს
და მეც საოცარ ზმანებებს ვაგებ.
ო, ადამ, ჩემო,
რა საოცარი ვიგემეთ გემო.
ადამი: დავეცით, მორჩა ყველა სიამე,
ახლა ტკივილი, ტანჯვა მქვია მე.
მე შენთვის ახლა ტკივილი მქვია;
რითი გიშველო, არა მაქვს ტყვია,
რომელიც ჯერაც არ შეგვიქმნია,
არც გვიძებნია, არ გჭირდებოდა.
ევა: სიზმარი იყოს ეს ყველაფერი,
რა იქნებოდა,
ისევ ედემში ვცხოვრობდეთ, ნეტავ!
ადამი: უგნურო ქალო, მაგას ვით ბედავ?!
ევა: ვაი, ტკივილი მენწყება შობის,
კაენი მოდის ნაყოფი ცოდვის.
ადამი: რამდენ ტკივილის გვინწევს მოთმენა,
კაენმა სისხლით ნაბილწა კერა
და გადიკარგა აქედან შორს, შორს;
მისას ვერ ვიგებთ ვერც მართალს,
ვერც ჭორს.
ევა: ღმერთმა შეუნდოს, თუკი გადარჩა,

მაგრამ ძმის სისხლი ამბობს განაჩენს:
– ნყეულიმც იყოს!
ადამი: იშვა სეთი – იმედი ჩვენი,
სულ სხვაგვარია: სათნო, კეთილი,
მსგავსი აბელის
და მას მოება უფლის საბელი
შობისას იქავ:
– ძირმორჩად იყავ შობად მაცხოვრის,
მწყემსის კეთილის სულიერ კრავთა.

.....
და ასე კრავდა ადამი იმედს,
ასე დავბრუნდით სამოთხის კართან.

ქართულ ტოპონიმთა ლექსი

ამ-ონის სახლში ცხოვრობს რაჭველი,
ტანზე აცვია მზის მონაჭერი.
ამბროლაური – ხმა ქალდეველთა,
არს სასწაული ენა ქართველთა,
ასომთავრულით ჯერ დამარხული,
უფლის ჟამს ელის,
რომ განაახლოს სამყარო ძველი.
მდინარედ მოდის,
მოდის რი-ონი,
მხრებზე მოუსხამს კავკა-სიონი,
და მის კალთებზე სახლობს იმ-ერი,
გალმა ამ-ერი, ერთიან ერი,
ერი ქართველთა;
აქეთ კა-ხეთი, სამხრით მეს-ხეთი
და ჯავა-ხეთი – გადარჩა ხეთი;
იქვე გ-ური-ა, სულს სიყვარული
ისე სწყურია, როგორ უფალი
და მოდის ერი თავის-უფალი;
ამაყნი სვანნი,
ჩაგრულნი ჰ-ერნი —
სრულიად ერნი:
ფშავნი, ხევს-ურნი,
მთიელნი, თუშნი
და ალა-ზანნი დიან მშვიდობით,
მოვედით დღემდე უფლის დიდებით.
ერი ქართველთა მდინარედ მოდის:
ალა-ზანია თუა რი-ონი
მხრებზე მოუსხამს კავკა-სიონი;
და აქ ხმაურობს სისხლი ქა-რთველთა,
და აქ ხმაურობს ენა ქართ-ველთა
და ახლა მხოლოდ უფლის ჟამს ელის;
გადაივლიან ქარნი, სიონი,
ვინ უწყის, როდის, დიდებით ძველით,
რომ განახლდება სამყარო მთელი.

ფარნავაზი

მზის სახედ ეჩვენა უფალი ფარნავაზს,
მირონ სცხო ჭაბუკს.
ნათელმან უფლისამ იმედი ამრავლა,
ფრფინეთა ჰკრა ბუკს

და უხმო მან ქუჯის –
ეგრისით მთავარს,
მეომარს ქებულს
და ქუჯი ფარნავაზს ეახლა თავად
მას მირონცხებულს.
აოტეს აზონი ქვეყანით ქართლის
ქართლოსის ძეთა;
სატახტო ქალაქად მეფემან ნათლის
ირჩია მცხეთა.

.....
„შენ, ჰე, ფარნავაზ! ჰქმენ ერთმთავრობა,
შენ მოეც ქართველს წიგნი პირველი;
შენ დაუმკვიდრე ერსა ერთობა
და ერთობისა წესი და ძალი“.
ასე აქებდა მეფე ფარნავაზს
ორბელიანი – რუსთ ლენერალი.

ისევ წარსული

ბრონეულებმა შეინოვეს წინაპრების
დაღვრილი სისხლი, –
სახედამსკდარმა ბრონეულებმა,
რომ მომავალი გადაგვირჩინონ;
ჩვენი ტკივილიც ბრონეულის
იქცა მარცვლებად,
ჩვენი ტკივილი – თითქმის უჩინო.,
მერე შეიკრა ერთიან მუშტად
და ბრონეულად გარდაისახა.
ჰე, ქართველობავ,
ადამის და ევას ხნისა ხარ.
მოდინარ ასე, პირველცოდვით
დამძიმებული,
სამოთხის დაკარგვის მერე
სასჯელად რომ მოგკიდა ღმერთმა.
შენ უწყი ერთმა: –
გადარჩენა ისევ ღმერთთან დაბრუნებაა,
შენ უწყი ერთმა.
უფლისკენ სავალს,
ღვთის გზას ახლა მიჰკავავ ბრძოლით,
შენი დიდგორი,
შენი შამქორი და ბასიანი
უნდა მოიგო,
რომ მომავალი გადაარჩინო;
შენი წარსული გახდეს საჩინო,
შენი უნარი, შენი ძალა გამოაჩინო.
ბრონეულებმა შეინოვეს
წინაპრების დაღვრილი სისხლი,
ნითლად ელვარე ბრონეულებმა,
რომ მომავალი გადაგვირჩინონ,
ყოველ გაზაფხულს
ალისფერი ყვავილით რომ ამობრწყინდება,
ამ ყვავილებით
შენ უნდა სთქვა უფლის დიდება.
ანმყო და მომავალი
ჩემი სამშობლო –
ღვთისმშობლის ნაქსოვ
კვართშემოსილი,

ჩემი სამშობლო –
 მარადი ყანა შემოსული,
 ვენახი მტევნებშემოსხმული –
 ჩემი სამშობლო.
 ჩემი სამშობლო –
 ცისა და მიწის შესაყარი,
 ყოვლად შემკული და
 ბევრჯერ საპყარი,
 აღმოსავლისა და დასავლის
 გზაგასაყარი.
 ჩემი სამშობლო –
 ლოდი თავკიდეთა –
 მშენებლების დაწუნებული,
 ო, რამდენჯერ ჯვარზე ვნებული
 და ზეცაში ამაღლებული,
 თავის ძალაში დარწმუნებული,

ჩემი სამშობლო.
 ჩემი სამშობლო –
 კოსმოსისთვის „ლილე“, „ჩაკრულო“,
 დედამიწისთვის
 შვიდხმიანი მრავალუამიერ...
 ჩემო სამშობლოვ,
 ამაყო და მაინც ჩაგრულო,
 ტკივილიანი ჩემი რომ ხარ
 იმერ-ამიერ;
 ჩემო სამშობლოვ,
 მოთმინებით სავსევი პირთამდე,
 მიდი, ითავე,
 ამ სამყაროს გადარჩენა,
 ისევე ითავე!

2018 წელი, სულთმოფენობიდან შობამდე

მხატვარი სოფიო ქელიძე

კახლოლობიუხი მწაოშიღაბა

მზატვარი სოფიო ქელიძე

მენდა და იძულებული გახდა, რომ გადასასხმელად ავადმყოფის მეუღლის სისხლი გამოეყენებინა...

საოპერაციოდან გამოსული გიგა, ბრძოლის ველიდან გამოსულს ჰგავდა, – მის სათნო სახეზე

დიდ დაღლილობასა და, ასევე, დიდ კმაყოფილებას ნაიკითხავდით... ქირურგის საოპერაციო ქუდი რომ მოიხადა, ყველა განსაკუთრებული გაოცებით შეაცქერდა: თმა თოვლივით, თეთრად გადაპენტოდა...

უფლის წყალობით და ექიმის მაღალი პროფესიონალიზმით, ყველაფერმა მშვიდობიანად ჩაიარა, სიყვარულმა და სიცოცხლემ გაიმარჯვა, მოხდა სასწაული და ცოლ-ქმარნი, ორივენი გადარჩნენ. გიგა ისე იყო გალაღებული, კმაყოფილი და ამზევეებული, სულ დავიწყებოდა თავისი გადათოვლილი თმები, იგი თანაგრძნობით შესცქეროდა გონზე მოსული ავადმყოფისა და მისი მეუღლის გადაფითრებულ სახეებს და მათს თვალთაგან ჩამოცვარულ სიხარულის ცრემლებს...

ხევსურეთიდან ჩამოსული ცოლ-ქმარის გულეები უზომო მადლიერებით იყო სავსე... იმ დღიდან, გიგა სასწაულთმოქმედად იწამეს და ის, მათთვის – სიცოცხლესავით ძვირფასი, სანატრელი, სანუკვარი და სათაყვანო ადამიანი გახდა...

ქმედად იწამეს და ის, მათთვის – სიცოცხლესავით ძვირფასი, სანატრელი, სანუკვარი და სათაყვანო ადამიანი გახდა...

იღიაღე და იმარადისე...

სარკმლიდან გაცქერი მზით გალაღებულ, თეთრად მოღალანე და მოკისკისე გვირილებს, ნარინჯის გულეებით მოხატულნი და მზეს მიმსგავსებულნი, თავმომწონედ, რომ იმზირებთან და სიამითა და ნეტარებით ვივსები... თვალწინ გამირბინა შარშანდელმა, შთამბეჭდავმა და ამაღლებულმა სურათმა:

დილით სამსახურში მივიჩქაროდი... ჩემს ქუჩასა და მის მოპირდაპირედ, მშენებარე სპორტული კომპლექსის ნაგებობას შუაზე ხევი ჰყოფს და მისი ნაპირების, ჯებირით გასამაგრებელი სამუშაოები მიმდინარეობდა... უნებურად, ჩემი ყურადღება ხევის სანაპიროზე ამოსულმა, ორმა, მშვენიერმა გვირილამ მიიქცია, რომელთაც თავები თითქოს ნაღვლიანად დაეხარათ. გულმა არ მომითმინა და ახლოს მივედი, მივეფერე და თან გავიფიქრე: სანყლებს, ალბათ იმისი ეშინიათ, რომ ხევთან დაკავშირებული სამუშაოების შესრულებისას, მათი არსებობის ნიშანწყალიც აღარ დარჩება, – მოდი, ადგილს მოფუნაცვლებ და სადმე, სხვაგან გადავრგავო... თითქოს ჩანაფიქრს მიმიხვდაო, ერთ-ერთი გვირილა წელში გაიმართა, თავი მაღლა ასწია და საოცარი სილამაზითა და სინაზით შემომანათა. მიუხედავად იმისა, რომ ნიავი ოდნავადაც არ იძვროდა, გვირილას ყვავილს ერთი ფურცელი მოსწყდა და მიწაზე დაეცა, მის ადგილას, კი, მბზინავი წვეთი აკიაფდა. გვირილას ფურცელი ხელში ავიღე

და გამეღიმა... რადგან, გვირილამ ერთი ფურცელი მაჩუქა, მხოლოდ, ერთი ნატვრის უფლება მაქვს; სანატრებელი, კი, ბევრია, მაგრამ... ვინატრებ: მტკივან თვალში, – სინათლე ძველებურად დამიბრუნდეს-მეთქი... ფიქრი გამეცა და... რატომღაც, ხევის პირას მდგომი გვირილების უნუგემო ყოფამ – ჩემი სათაყვანებელი სამშობლოს, საქართველოს ბედი მომაგონა – უფსკრულის პირას მდგომარეს, გადაშენების საშიშროება რომ ემუქრება და... რა თქმა უნდა, მაშინვე, – საქართველოს გაბრწყინება, კეთილდღეობა და უკვდავება ვინატრე... შემდეგ, ორივე გვირილა, დიდი სიფრთხილით ჩემი სახლის წინ გადავრგვე, ისეთ ადგილას, სარკმლიდან ხელისგულივით რომ გამოჩენილიყო, რათა შემძლებოდა მეცქირა მათი სიხარულისათვის, თანაც, ორივე გვირილა ისე მივახუტე ერთმანეთს, რომ ის გვირილა, რომლის ყვავილსაც ერთი ფურცელი აკლდა, მეორე გვირილას ფურცლით შეივსო... ორივენი ძალიან ლამაზები იყვნენ...

ერთი წლის შემდეგ, ეს ადგილი, გვირილების თოვლით გადაიპენტა და, ზოგი მათგანი, – მათი წინამორბედი, ერთმანეთს მიხუტებული, ორი გვირილის მსგავსად, ზურმუხტში მოლივლივე მოცეკვავე წყვილს დაემსგავსა...

მონუსხულივით ვუმზერ სიცოცხლისაკენ მათს სწრაფვას, სიხარულს, და... ჩემი ნატვრა მახსენდება; ღრმად მწამს, რომ საქართველოსაც ეშველება,

გაბრწყინდება, გამრავლება და, მარად უკვდავი იქნება... მზერა, ახლა – ალაზნის ველისა და კავკასიონის მთების უზადო სილამაზემ მომტაცა და

გულმხურვალედ წარმოვთქვი: იბრწყინე, იმზეგრძელე, იდიადე და იმარადისე, მამულო ჩემო.

ბალ-მასკარადი...

ანა დიდხანს ტრიალებდა სარკის წინ. დღეს ბალ-მასკარადზე გიგას უნდა შეხვედროდა და სურდა ძალიან ლამაზი ყოფილიყო... კარგად მორგებული თეთრი კაბა, მეტად შვენიოდა მის აშოლტილ ტანს, ხოლო წაბლისფერი თმა, თაფლისფერ თვალებს სინაზესა და სინატიფეს მატებდა. მართლაც, დიდებულიად გამოიყურებოდა... კიბე საჩქაროდ ჩაირბინა, ქუჩა გადაჭრა და შუქით გაჩირალდებულ შენობაში შევიდა.

გიგა შესასვლელთან ელოდებოდა. მარცხნივ გადავარცხნილი შავი თმა, ღია ყავისფერ თვალებს უმუქებდა და გიგას, ისედაც მოხდენილ აღნაგობას, უფრო ელეგანტურს ხდიდა...

მომაჯადოებელი, დამატრობელი მუსიკით გასხვივონებულ დარბაზში, უამრავ მოცეკვავე წყვილს მოეყარა თავი. ანას თანაკურსელი ეკატერინეც აქ იყო, მეგობრებთან ერთად. ქერა კულულები შუბლზე ჩამოშლოდა და მის ცისფერ თვალებს საოცარ სილამაზეს მატებდა. გიგა, მასაც მოსწონდა, მაგრამ ცდილობდა არ გაემუღავნებინა, რადგან, იცოდა, გიგას ანა უყვარდა და მისი სიყვარული უპასუხოდ დარჩებოდა...

ბალ-მასკარადი დაიწყო... გიგამ და ანამ სიყვარულით ჩასჭიდეს ხელი ერთმანეთს და ჰაეროვნად დატრიალდნენ დარბაზში... იმდენი სითბო და აღერსი იღვრებოდა მათი თვალებიდან, იფიქრებდით: ქვეყნიერებას, გასათბობად ეყოფაო... ერთმანეთის ცქერით ტკბებოდნენ და მუსიკას აყოლილნი, რიტმული მოძრაობით დასრიალებდნენ დარბაზში. ნეტარების ბურუსში გახვეულნი, ვერც, კი, ამჩნევდნენ, როგორი მონუსხული მზერით მისჩერებოდნენ ირგვლივ მყოფნი. მუსიკალური ტაქტის დასასრულს, – მოცეკვავენი, მათ, გარს შემოერტყენენ, ანა ტამის გრიალით ხელში აიყვანეს, – რაც იმას ნიშნავდა, რომ იგი ბალ-მასკარადის დედოფლად გამოაცხადეს... მერე ისევ გაიშალნენ დარბაზში... ცეკვამ ზენიტს მიაღწია... მასკარადს ანა აცისკროვნებდა... ეკატერინეც ცეკვავდა, რამოდენიმე წყვილი შეიცვალა, მაგრამ უგულისყუროდ. ის, სევდიანად გასცქეროდა ამ, ორ, უბედნიერეს მოცეკვავე წყვილს და, რატომღაც ძალიან სურდა ეს დიდი, მზიარული ზეიმი მალე დასრულებულიყო... ბალ-მასკარადს, კი, ბოლო არ უჩანდა...

ვატია

ჯუმბერ სახეიშვილი

მხატვარი ვანო გოცირიძე

ნუნუ კამუკავილი

გვირილამ თქვა: მზესა ვგავარ
და გულიერ მაქვს – მზისო,
ფურცლები კი – მოკრიალე, –
ქათქათელა წისო.

ვარდმა უთხრა: მზე, ყოველთვის,
სიხარულსა სწრისო...
ჩვენ, ყველანი: ხე, ყვავილი,
შვილები ვართ მზისო.

ნ. ძამყაშვილი

სამშობლო

წერა-კითხვა ვისწავლე, –
მშობლიური ქართულის,
მთა-ბარის სიყვარული,
რომ... შიგ არის — ჩართული.

მამა-პაპამ დაიცვა —
ჩვენი დედულ-მამული,
ჩვენთან არის სიკეთე, –
გულებს შორის გაბმული.

მხრებგამლილი, რომ იყოს:
ჩვენი მამულ-დედული,
უნდა ვიყოთ დამცველი, –
უნდა ვიყოთ ერთგული.

საქართველოს

ჩვენ გვინდა, რომ საქართველოს
სიყვარული ამკობდეს;
ზურმუხტ-ლალი ნუ მოაკლდეს:
ამ მთებსა და ამ კორდებს.

გული, მუდამ, ლილინებდეს –
იმედიან აკორდებს,
და მზის სხივებს გაეღვიძოთ
ულრუბლო ცის ნაკონებს.

მზის შვილები

გვირილამ თქვა: მზესა ვგავარ
და გულიც მაქვს – მზისო,
ფურცლები კი – მოკრიალე, –
ქათქათელა ცისო.

ვარდმა უთხრა: მზე, ყოველთვის,
სიხარულსა სცრისო...
ჩვენ, ყველანი: ხე, ყვავილი,
შვილები ვართ მზისო.

საქართველოს გაზაფხული

გაიღვიძა იამ და
გადახედა მიდამოს...
ახლა, – მერცხლის დანახვა
როგორ გულით მინდაო.

მოვდივართო... ჭიკჭიკით
მერცხლების ხმა გაისმის,
გაახარებს ყველას გულს
გაზაფხულის აისი.

მოიკრიფა მზემ, – ძალა
და სხივები დარაზმა,
გაზაფხული სწვევია,
საქართველოს ლამაზად.

შეჯიბრი

ჩვენო, პატარა გოგო,
ჩვენო, პატარა ბიჭო,
გვეამაყები, მუდამ, –
მზის შუქით სავე ნიჭო.

კარგი სწავლით და გარჯით,
აბა, ვინ გაგვახარებს?..
ვის ეყვარება, – მეტად:
ჩვენი, სამშობლო – მხარე.

სულ, ილიმილეთ, მუდამ
აროდეს დაგვიღონდეთ...
თუ, შეჯიბრია, იცით?
სწავლა-ქცევაში გქონდეთ.

მზრუნველი ზავშვენი

მარტია და, ამ ბელურებს,
ხომ არ შიათ, იქნებ?
ვუყრით – ხორბალს, პურის ნამცეცს,
ჭამენ – მწერებს, – ქინქლებს.

თუ, შემორჩა, სადმე, ხეხილს –
ნარჩენები ხილის,
და... აქვთ, თანაც, იმედები –
გაზაფხულის ხილვის,

რადგან, ჩვენი იმედი აქვთ, –
რომ ვზრუნავთ და ვარჩენთ,
ბელურები და შაშვები
სამშობლოში დარჩნენ.

ნიკას ავტო

მოუყვანეს ნიკას ავტო,
გაუკეთეს ფარები,
დაჯდა ნიკა — მანქანაში
გააშუქა ფარებიც...

კეთილია ნიკა-ბიჭი, –
დაუძახა დობილებს,
სეირნობა, თუ, მოგინდეთ, –
უმალ შემატყობინეთ.

თუ მოდიხართ, მოემზადეთ,
ჩაუქროლოთ ხეივნებს,
თოჯინებით მობრძანდითო, –
ყველას გაგასეირნებთ.

ჰა, დავქოქე ეს მანქანაც,
გოგონებო, იჩქარეთ!
კარგი, კარგი, გვასეირნე, –
თუ, დაიცავ სიჩქარეს.

მხატვარი სოფიო ქელიძე

„ლამის ლამაზმანი“

ნაირფერი ყვავილი ვარ,
ნითელი და ყვითელი,
ლამით მღვიძავს, სანამ დილით
მოირთვება მზით ველი.

მზე რომ მოდის, თვალებს ვხუჭავ,
ლამე, კი, ვშლი, ბარათებს,
როგორც, მთვარე, ვარსკვლავები,
მეც ლამაზად ვანათებ.

„ლამის ლამაზმანი“ მქვია,
კიდეც – „დილა-სალამო“,
სიხარულით ვესალმები, –
როცა ბავშვებს ვნახავო.

გაზაფხული

გამოვიდა მზე – ცხრათვალა,
და ყვავილები დათვალა,
ენძელები, და იები
გაზაფხულის დაიები.

ერთი, ნახეთ, ფურისულა, –
ტყის ნაპირას რომ მისულა...
ნაკადულის რა ბანია...
მზეს მთა-ბარი აბარია

მხატვრები

ნიკა ხატავს – სახლს და ეზოს,
ზურა – ფისოს, ბროლიას,
დედამა თქვა: ნახეთ, სახლში,
რა მხატვრები მყოლია.

ოთხი დრო

გაზაფხულს, თუ, ზაფხულს
ფერთა მეჯლისს ვუხდით!
შემოდგომა? ნახეთ,
ფერებია, – უხვი.

ზამთარს, მხოლოდ, ერთი,
თეთრი ფერი მოსავს...
პატარები მაინც
ველით ზამთრის მოსვლას.

ღარია თუ ავღარია?

მთვარე ვნახე: ახალი, –
ბებომა თქვა ამ დილას;
ვედრო დაიკიდება, –
ღარისაა, – ნამდვილად.

ღარი მინდა, ღარიო,
დახტუნაობს თანდილა,
გუშინ დაბადებული,
მთვარე ცოტა გაზრდილა.

ბებო, ბებო, იცი, რა? –
გავაკეთებ გრძელ კიბეს...
ცას შევუდგამ მთვარემდე, –
და ზედ ვედროს დავკიდებ.

შვინდის ხე

ჯერ შვინდის ხემ გაიღვიძა,
გააღვიძა სხვა ხეებიც,
ისევ ცივა, დაგვაცადე,
გააოცა სახეები.

შენ აყვავდი, როცა გინდა,
ჩვენ, – მზის სხივებს ველოდებით;
დაიმშვენა შვინდმა მკერდი, –
ოქროსფერი ყვავილებით.

ყმანვილები ბალს ვესტუმრეთ, –
გაზაფხულის ლამაზ დილას,
ვხედავთ, – ნუშის, ტყემლის, ატმის
ყვავილებიც გამოშლილან.

თოჯინები

კესო კერავს თოჯინებს და...
ტანსაცმელი ტანთ ჩააცვა;
თოჯინები დაურგია:
მაკას, თიკოს, ციცოს, ცაცას.

გაიხარეს – მეგობრებმა, –
ლამაზი ჰყავთ თოჯინები,
დაუძახეს: ზურას, ნიკას, –
აუშენეს მათ ბინები.

თვალს ადევნებს თებრო ბებო,
ცრემლი მოსდის სიხარულის,
ბავშვობა, თუ, გაახსენდა, –
თოჯინების სიყვარული.

ქარი და ნაძვენი

დახეტილობს ქარი,
დაჭიდებია ნაძვნარს,
ტოტები შეურხია, –
კენწეროებზე აძვრა.

ნათიამ უთხრა, ნეტავ
აქ, რატომ კარგავ, ძალას?..
სცადე, სიკეთე შეძლო
და შენ კი, რატომ მალავ?

ნაძვენი ცოდო არი...
რომ მოიგლიჯოს, ის თქვი!
მამამ ასე თქვა, – გუშინ, –
გავმართავ, ქარის წისქვილს.

გაზაფხულის კონცერტი

მოდით, კონცერტი გავმართოთ,
თქვა და-ძმამ: ლილემ, ლუკამ,
ლილე — ფანდურზე, ლუკა-კი,
სალამურს ტკბილად უკრავს.

კონცერტი დანყებულაო, –
ჩიტებმაც იწყეს ფრენა...
რა ჰანგებია, გულში, რომ,
მართლაც, თაფლივით დნება.

შემდეგ, – ბულბული აჰყვა მათ,
ნარნარებს — იადონიც;
დღეს, ხომ, გაზაფხულს ვზეიმობთ,
კოდალამ ნახა დოლი.

რა ანსამბლია!.. უსმინეთ!..
სიოს ღიმღილი ეკრა...
სიხარულისგან, ცაში,
მზემაც დაიწყო ცეკვა...

მხატვარი სოფიო ქულიძე

წოტნე და ჰეპელა

პეპელა რომ დახატა,
ასე უთხრა, მას, ცოტნემ;
მარტო სამ დღეს რომ ცოცხლობ, –
მე ნახატით გაცოცხლებ.

აი, ეს პეპელა ხარ,
ყვავილზე რომ დაფრინდა,
იმ გაზაფხულს, ისევაც,
დაგხატავო, – თავიდან.

გაუხარდა პეპელას
და ყვავილებს ეფერა.

მაისის ზალი

ბალი რომ დამწიფებულა, –
ეს, ჩიტუნებმა გვახარეს,
მაისში?!.. ასე ადრიან?!..
უკვირს — პატარა მახარეს.

ეს, ბალი არის — მაისის,
ეს, ადრეულა ბალია, –
ასე განმარტა ბებიამ, –
სხვა ბლებს ასწრებს და მალია.

მახარემ უთხრა: ჩიტებო,
არ მიეპაროთ ამ ბალსო,
ბოთო გაიგებს, ჩიტი ხომ,
მაინც მოგვიტანს ამბავსო...

– ჩვენ, საფრთხობელაც არ გვინდა,
ისეც არ მოვეპარებით;
რომ უთხრეს — გინილადებთო,
ჩიტებს უბრწყინავთ თვალები...

გამრჯე ზავშკენი

გადაიქარგა — მინდორ-ველი,
დაიფინა — ხალიჩები,
იმედია, – ბალჩა-ბალში,
უკეთესად გავირჯებით.

მოვამზადეთ: თონი, ბარი,
და... სარწყავი, – პანანინა,
არ დასცხეს და არ მოსწყურდეს, –
ნარგავები ცვარზე ბრწყინავს.

პაპამ გვითხრა: რა კარგია, –
ახმიანებთ — კერას, ფუძეს,
ახლა, ვიცით, სიხარულით,
ვენახს გული როგორ უძგერს;
შემოდგომაც, მალე, მოვა
და მოგვართმევს ტკბილ-ტკბილ ყურძენს.

ჩიტუნების ანსამბლი

ბულბული და იადონი
რომ არიან მგალობლები;
უხარიათ, ყურს უგდებენ —
ბალჩა-ბალიც, ალუბლებიც.

მათ — ტოროლაც შეუერთდა,
ანკრიალა სალამური,
რა ხმებია?! — შეწყობილი, –
სანატრელი, საამური.

შაშვებმა და ბელურებმაც
შემოსძახეს, – უთხრეს ბანი,
ციყვი მოხტის ცეკვა-ციყვით,
ციყვა უნდა, აბა, განი!..

მოსეირნობს ყურცქვიტელა, –
ბაჭიებით, – იტკობს სმენას,
სად წავიდა შიში, ელდა,
რა კარგია, ერთად ლხენა.

ლილე

სიხარულით ხვდება ლილე
ყოველი დღის აისებს;
გულს სითბოთი, სიყვარულით
აივსებს და აგვივსებს.

იცი, ლილე, რომ შენა ხარ,
მზის ქალღმერთის – სენია,
რა კარგია, და ბებიკოს,
გულწრფელად მოეხვია.

ერთი ნახეთ, როგორ მღერის
ციყვავს, ლამის, დაღლამდე,
მხატვრობა სურს და ხატვამი
ათენებს და ალამებს.

ბებოს სიხარულია და
დედის გულის ვარდია,
ისე სწრაფად დარბის, დახტის,
ლამის სპორტსმენს ადრიან...

თოჯინასაც ისე უვლის
არ აკარებს ცივ ნიავს;
სახელიც კი შეურჩია
და დაარქვა ნინია.

თხოვნა მაქვსო ჩემს მშობლებთან
იხვენება რა ძალით...
იქნებ, ნატვრა შემისრულონ
ბევრი მყავდეს და-ძმანი.

თითო ბუღკს გვარგუნებდნენ ხოლმე. ვინაიდან სკოლა ახლოს იყო საბავშვო ბაღთან, როგორც კი ამ ბუღკს მოვინაგრებდი, ავფოფხდებოდი ბაღის გალავანზე, შევეხმიანებოდი გივის და ჩემ კუთვნილ ბუღკს ვაჩუქებდი ხოლმე; ერთხელაც, ნობათ-ჩაბლუჯული გავრბივარ ძმის გასახარებლად, მაგრამ გივი აქ აღარ დამხვდა, დედას ადრე გაეყვანა ბაღიდან. შემრჩა ხელში ეს ნობათი. რაღას ვიზამდი, განზილებულმა შევატრიალ-შემოვატრიალე, აქეთ-იქით გავიხედ-გამოვიხედე, კარგა გვარიანად ჩაკვბიჩე და... შევცბუნდი, გუნება წამიხდა. უნებურად იკითხავთ, ასე რატომ შეწუნდიო. – რატომ-და, მე ხომ არასოდეს არც მეჭამა და არც დამიგემოვნებია

ეს ნუგბარი. ბავშვურ წარმოსახვაში კი ბუღკი უფრო გემრიელი და მაძღრისი მეგონა. თუმცა ამ გაბითურებას ვინლა დაგიდევდათ?! ისე ძალუმად დავაცხრი, ისე ღონივრად ვიქნევი ყბას და ისე ვიღმურძლებოდი, კინალამ ნიკო ღორთქიფანდის ნოველის („ტრაგედია უგმირით“) დამშეული პერსონაჟის ბედი გავიზიარე.

...მძიმე წლები იყო, ომისა და ომისშემდგომი წლები, როცა „ვილაცას შიოდა, ვილაცას სციოდა... და დრო გადიოდა!“

...და მაინც, ადამიანებში სიკეთის სხივი ნიადაგ ქიატებდა.

მხატვარი სოფიო ქელიძე

ქვაბთან მიცუცქული და მიკვირდა, როგორ მოხერხებულად აცლიდა დედა სისხლით განებილ, ყავისფერ ბუმბულს ერთიანად გაფუფქულ ვარიას, მერე რომ ალაგ-ალაგ შერჩენილ ღინღლსაც მოურუნავდა და გამოსაშიგნად ფიცარზე დადებდა... სანამ, შუაზე გაფარჩხული ვარია ერბონასმულ, ცხელ ტაფაზე, ქვასანაყდადებული თავსახურის ქვეშ, შიშხინებდა, ბედნიერი გამომეტყველებით ვლოკავდი, ხმარებისგან გვერდებგაღეულ კვატუშზე შემოგლესილ ლობიოს, როგორც

შოკოლადიანი ნაყინის ბრიკეტს, თან კი ცომს ვსინჯავდი, – თუ ამოყვავდა მეთქი...

დიდი ხვენწის შემდეგ, კვერცხის თქვეფასაც მე მომანდობდნენ... ვიჯექი პატარა ჯორკოზე, მუხლის თავებზე დადგმული თასით და ვთქვეფდი, ვთქვეფდი საბისკვიტე მასას, კვერცხის გულის კი არა, ლამის სისხლის გათეთრებამდე...

– „თოვს, თოვს, ხოშკაკლავს, მამაჩემი ღორს დაკლავს“... მე ასეთი რაჭა მახსოვს...

მხატვარი სოფიო ჭელიძე

ჭირდა. ვდგავარ და ვუცქერი. მომნუსხველი მზერით შემომხედა, – ვენერას მაზლიშვილი ხარო? – მკითხა და გულლიად გამიცინა. მაინც არ მჯეროდა მისი სიცილის, – კუდიანია, ამჯერად ლამაზ ქალად გადაიქცა-მეთქი. ნათელამ ხელი მომკიდა, ბუჩქნარიდან გამომიყვანა, – როგორ დაკანრულხარ, პატარა, – ალერსიანად მითხრა, თავზე ხელი გადამისვა, ლოყებზეც მომითათუნა, მერე მაყვლით სავსე კალათიდან ჩემს კალათში მაყვალი

გადმომიყარა, გამივსო, – აჰა შენა გქონდეს, ჭამეო, – და სიცილით გაუდგა გზას. ბიძაშვილებს აღარ დავლოდებივარ, გახარებული სახლში გავიქეცი, არაფერი მომივიდა-მეთქი, თან მაყვლით სავსე კალათაც მივიტანე, – არ ყოფილა ცუდი ქალი ნათელა, მაყვალი მომცა, – ვუთხარი ბიცოლას. რა თქმა უნდა, არავინ დამიჯერა. მაყვალი კი ბიძაშვილებმა გავინანილეთ და გემრიელად მივირთვით, არ შემშინებია, კუდიანის დაკრეფილი რომ იყო.

მხატვარი სოფიო ჭელიძე

ნია და საბავშვო ბაღში დარაჯად მოეწყო. იმავე წელს, უფროსი ვაჟი ვასია მდინარეში დაიხრჩო. სამი წლის მერე კი ფეოდორ ფეოდოროვიჩი გარდაიცვალა – ჭურვის ნატეხით დაზიანებული გულის ოპერაცია ვერ გადაიტანა. გოგონები გაიზარდნენ და თავისი გზით წავიდნენ. უმცროსი ვერა ლოთს, ქურდსა და მანანალას გაჰყვა. ერთხელაც, შვილი ბებიასთან დატოვა, ქმართან ერთად საშოვარზე ციმბირში წავიდა და თითქოს მინამ უყო პირი. მშობლებისგან მიტოვებულ ბიჭს ტანი რომ აეყარა, კატერინა ივანოვნა, სანამ თითებს ართრიტი დაუქრუნჩხავდა, შეკვეთით ქსოვდა. ცხვარსაც პარსავდა და მოსავლელად მიზარებულ საქონელს მწყემსავდა. ხის პროთეზით იოლი არ იყო საქონლის დევნა, მაგრამ კარგად უხდიდნენ, ხანდახან მინდორშიც აჭმევდნენ და ბედს არ უჩიოდა. ბიჭი გაიზარდა და ჯარში წავიდა, მერე დაქორწინდა და მხოლოდ იშვიათად – საახალწლოდ ან საპირველმასოდ ბებიას ბარათებს უგზავნიდა, შრომასა და პირად ცხოვრებაში წარმატებებს უსურვებდა. მცირე პენსია ჰქონდა და კატერინა ივანოვნამ ცარიელი ბოთლების შეგროვება დაიწყო. დაუსახლებელ ადგილებში, პატარა, ყრუ შესახვევებში, მალაზიებთან მეტოქე ბიჭებს ეჩხუბებოდა, რომლებიც მის დანახვაზე ყვიროდნენ და ბოთლებს ართმევდნენ. კატერინა ივანოვნა ბრაზდებოდა, იგინებოდა, თუმცა გულისწყრომას მალევე ივწყებდა. ბოლოს და ბოლოს გამოსავალი იპოვნა. დილით ადრე, მხარზე გადაკიდებული ტომრით ქალაქგარეთ მიდიოდა და ბოთლებს ქუჩის თხრილებსა და გზისპირა ტყეებში ეძებდა. ფეხის ტკივილს არადა აგდებდა და ყოველდღიურად რამდენიმე კილომეტრს გადიოდა, დაღამებისას კი მთლად გაოფლილი და ჩაცვენილი თვალებით შინ მდიდრული ნადავლით ბრუნდებოდა. მერე ღრმა ჯამში პურს ჩაფშვნიდა, არაყს დაასხამდა, კოვზით ხვრეპდა და ზოგჯერ ჩუმი, ჟღერიალა ხმით ლილინებდა. „სხვა მის ადგილას დიდი ხნის წინ მოკვდებოდა, – ამბობდა ქალაქის ცნობილი დედოფალი ბუიანისა. – ეს კი, სალად აზროვნებს“. ბოთლებზე შორეული ლაშქრობების გამო, კატერინა ივანოვნას, ზედმეტსახელად „ზღვაოსანი სინდბადი“ შეარქვეს.

ექიმმა შებერსტოვამ, რატომღაც აქეთიქით მიმოიხედა, სახლში შესასვლელი კარი გააღო და ლიოხას ჟესტით უბრძანა წინ წასულიყო. ლეონტევიმა წინკარსა და სამზარეულოში სინათლე აანთო.

– რა უნდოდა დედაბერს? – გამოსძახა ოთახიდან. – რას ვეძებ?

შებერსტოვამ არაფერი უპასუხა. მან

ოთხად გაკეცილი ქალაღი გაშალა, კატერინა ივანოვნამ გასაღებთან ერთად რომ გადასცა და სახე წამოუჭარხლდა. გაბრაზებულ გულზე ქალაღი სამზარეულოს მაგიდისკენ მოისროლა, თავი კარის ნირთხლისთვის რომ არ აერტყა დაიხარა და ლეონტევის ზურგს უკან ქოშინით დადგა. უბნის ინსპექტორი ჩაფიქრებული ათვალეირებდა დედაბრის ოთახს. უაბაჟურო, მიმქრალი ნათურა ქალაღების უზარმაზარ გროვას ანათებდა. ოთახი ქალაღებით იყო მოფენილი.

– დედაბერი რომანებს წერდა? – უკმაყოფილოდ ჩაიბუზღუნა ლეონტევიმა. – შეხედე... – მან იატაკიდან ფურცელი აიღო. – „მე თქვენ მიყვარდით... შესაძლოა, ეს სიყვარული...“ – გაცეცხულმა შეხედა ექიმს: – ეს რას ნიშნავს?

შებერსტოვამ ჯოხი მეორე ხელში გადაიტანა და ლიომა გზიდან ჩამოიცილა. მერე გაჭირვებით და ხვნემა-ხვნეშით ვინრო შესასვლელში შევიდა, სადაც მაგიდა და წელგალუნული სკამი იდგა. დაჯდა, ქალაღების გროვიდან ფურცლების შეკვრა გამოაძრო და კითხვას შეუდგა.

– ეს რას ნიშნავს? – გაიმეორა ლიომამ, დაბნეული რომ დაჰყურებდა ბებრული ნაჯღაბნით სავსე ფურცელს. – ნუთუ ის...

შებერსტოვამ ლიომას ქვევიდან ზევით გაბრაზებით ახედა.

– გგონია, სულს ეშმაკი ეპატრონება?

შებერსტოვი და ლიომა ქალაღებს გათენებად არჩევდნენ, რომელთა განადგურებაც „ზღვაოსანმა სინდბადმა“ სთხოვა და რომელთაც ორმოცდაათი წელი მალავდა. დაწყებული 1945 წლის 11 ნოემბრიდან, ის ყოველდღიურად, საკუთარი ხელით იწერდა პუშკინის ერთსა და იმავე ლექსს – „მე თქვენ მიყვარდით...“ თვრამეტიათას ორას ორმოცდათორმეტი სხვადასხვა ზომის ქალაღის ფურცელი შემორჩა, თითოეულზე – რვა უკვდავი სტროფით, რომელთაც არ დაუკარგავთ სილამაზე სასვენი ნიშნების გარეშეც კი – დედაბერს ცამეტიდან არც ერთი სასვენი ნიშანი არასოდეს არ დაუსვამს. როგორც ჩანს, მეხსიერებით წერდა და შეცდომებსაც უშვებდა. მაგალითად: სიტყვას „შესაძლოა“ ბოლოში აუცილებლად სილბოს ნიშანს უსვამდა. სიტყვა „ღმერთს“ – მაშინდელი საბჭოთა ორთოგრაფიის საწინააღმდეგოდ მუდამ დიდი ასოთი იწყებდა. თითოეული ფურცლის ქვემოთ აუცილებლად თარიღს სვამდა – ძალიან იშვიათად – რამდენიმე სიტყვას უმატებდა: 1953 წლის 5 მარტი – „მოკვდა სტალინი“, 1960 წლის 19 აპრილი – „მოკვდა ფეოდორ ფეოდოროვიჩი“, 1961 წლის 12 აპრილი – „გაგარინი მთვარეზე გაფრინდა“, 1970

ნლის 29 აგვისტო – პეტრას (მისი შვილიშვილი) გოგონა გაუჩნდა – ქსენია“... რამდენიმე ფურცელს გვერდები ჰქონდა მომწვარი, რამდენიმე – დახეულიყო. თვრამეტიათას ორას ორმოცდათორმეტჯერ გადანერა ქალაღზე ეს რვა სტროფი. რისთვის? რატომ მაინცდამაინც ეს სტროფები? და რაზე ფიქრობდა როდესაც ლექსს ასრულებდა – „ღმერთმა ინებოს სამუდამოდ სხვასაც უყვარდეთ“ – და გულდასმით გამოჰყავდა „მოკვდა სტალინი“ ანდა „მოკვდა ფეოდორ ფეოდოროვიჩი“.

გამთენიისას, შებერსტოვამ და ლიოზამ ლუმელი დაანთეს და ქალაღები შეუკეთეს. ნახეარ საათში ლუმელი გახურდა. ოთახ-

ში დაცხა. რატომღაც, ორივე უხერხულად გრძნობდა თავს, მაგრამ როდესაც ლეონტევმა ნაილულლულა: „რა განსხვავებაა ადამიანს დაწვავ თუ აი, ამ...“ ექიმმა მხოლოდ გაბრაზებით ჩაიფრუტუნა. ერთი ფურცელი – ის, რომელიც კატერინა ივანოვნამ გადასცა, შებერსტოვამ შეინახა, თუმცა თავაღაც ვერ გაეაზრებინა რისთვის ან რატომ. შესაღლოა, მხოლოდ იმიტომ, ეს პირველი შემთხვევა იყო, დეღაბრმა ფურცელზე თარიღი რომ არ დასვა. თითქოს მიხვდა, – პოეზიის მარაღიუღობას დრო ვერაფერს დააკლებდა და დრო ჩვენი უბადრუკი ცხოვრების მარაღიუღობის წინაშეც კი უღღური იქნებოღა...

მხატვარი სოფიო ქელიძე

29 მარტს თელავის მთავარ ბიბლიოთეკაში მწერალ გურამ დოჩანაშვილის 80 წლის იუბილისადმი მიძღვნილი ღონისძიება გაიმართა. ლიტერატურულ საღამოს სხვადასხვა თაობის მკითხველები, საბიბლიოთეკო გაერთიანების თანამშრომლები, მწერალთა კავშირის წევრები და თელავის მუნიციპალიტეტის მერიის წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

ღონისძიებაზე გურამ დოჩანაშვილის ბიოგრაფიის და მისი შემოქმედების შესახებ ისაუბრეს:

„ნაკითხეთ გურამ დოჩანაშვილის ნაწარმოებები და ნამდვილად გახდებით უკეთესი, ვიდრე იყავით გუშინ“ და „თუკი ჯერ არ წაგიკითხავთ „სამოსელი პირველი“, „კაცი, რომელსაც ლიტერატურა ძლიერ უყვარდა“, „მთის გადაღმა“, „ერთი რამის სიყვარული, დაფარვა რომ სჭირდება, ანუ მესამე ძმა კეჟურაძე“, „თავფარავნელი ჭაბუკი“ და სხვები, მაშინ თქვენ წინ გაქვთ

პირველად წაკითხვის ბედნიერება!“ – ამ სიტყვებით ლიტერატურის მოყვარულებმა მწერლის შემოქმედების გაცნობისას მიღებული პირადი შთაბეჭდილებები გაუზიარეს ერთმანეთს.

მხატვარ სერგო ასლანიშვილის საიუბილეო ღონისძიება

19 თებერვალს თელავის საპატრიო მოქალაქის, ელენე ახვლედიანის სახელობის სამხატვრო სკოლის დამაარსებლის, მხატვარ სერგო ასლანიშვილის 95 წლის იუბილისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები გაიმართა.

სამხატვრო სკოლის ფასადზე მხატვრის მემორიალური დაფა გაიხსნა, ხოლო თელავის ისტორიული მუზეუმის საკონფერენციო დარბაზში მისი

ნამუშევრების გამოფენა მოეწყო. ღონისძიებაზე შეკრებილმა თანაქალაქელებმა, ოჯახის წევრებმა, კოლეგებმა, მოსწავლეებმა და ახლობლებმა კიდევ ერთხელ გაიხსენეს სერგო ასლანიშვილის ცხოვრებისეული მომენტები და ისაუბრეს მშობლიური ქალაქისადმი მის მიერ განეული ღვაწლის შესახებ.

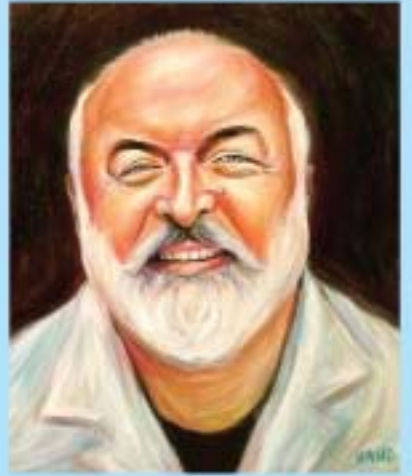

მხატვარი ვანო გოცირიძე

ვასილ როინიშვილი

ვანო იანტბულიძე

უშო

ბაადურ ბალარჯიშვილი

შოთა ბერიშვილი

გეგა სულხანიშვილი, პაატა გულიაშვილი

ლევან ლაშხი

პაპა – ზურა ზაქარიაძე

